

Quis nostrum audax adeo ut ab hoc loco per hanc viam transiret
 ad terram usque templi Divi Nicolai? Et cum diu attentare id
 nemo auderet tandem vir illustis D. Andreas de Zassenew
 qui postea fuit et Gandavi in Anglia Ethnarcha (vulgo balivum
 nominant) accepit conditionem. Sed antequam semel transire
 soluit, sepius cum parentibus accepit conditiones, quia sine
 magno metu et magno vitæ periculo pertransiit. Quandoquidem
 funes non adeo fortiter extendi poterant qui aliquo transiente
 quaterentur idque sereno tempore magis quam pluvioso. Attamen
 ipsum artificem et navem ejus et famulos frequenter per diem
 transire, et per noctem lateras appendere vidimus. Ipse vero
 D. Andreas (ut audivi) pro nulla re mundi postea voluit se
 eadem redire via. Denique Artifex interrogatus a Rege quid
 præmii tandem sibi pro labore suo postulasset, respondit ut in
 officio suo Magister Civitatis esse posset et Decanus officii
 quod illi concessum fuit a Principe. Conuelli tamen dicantur:
 quod artifex consultus fecisset si postulasset a Rege Rex Henricus
 ad vitam suam sibi Diebus ^{duodecim} quod et cum majori gratia et non
 facile minus impetrasset. Sed ad alia transeamus.

Hac autem ibi dum studiose peraguntur alibi fieri et alia que
 non sunt omittenda. Nam cum destinatum esset ut in templo
 Divi Joannis Baptiste Princeps baptizaretur quod templum ut
 totius oppidi primarium et præcipuum est: ita est et ornatissimum
 idcirco a Curia Principis que vulgo de Wal appellatur ad templum
 usque ædificata prædictum ædificata fuit de Sparis et lignis

Porticus et palatio
 in ædem Joannis
 producta longa pedes
 ter mille quingentos

3/11

via sine pericula per publicas plateas tribus aut quatuor pedibus supra terram
 hujusce videlicet latitudo tantum fuit ut bini homines simul commode transire
 poterant. Et asseritur erat accurate via contabulata. Per hanc viam Puer
 et Princeps recens natus ~~erat~~ deferendus erat ad baptismum. Insuper tres
 habebat portas hanc via ligneas affabre confectas et venuste depictas ad imaginem
 portarum urbarum nisi quod aliquantulum minores fuerent, suspendarum
 tamen catharactarum similitudinem habebat unaquaque. Et una quidem
 porta constructa fuit in diverticulo quando venis a Curia Principis deflectere
 volens ad fontem lapideum versus monasterium fratrum Augustinensium
 qui prois vulgo nominatur *Sieffbrugge* quo sub ponte fluvius *Dulcis*
 et amoenus vulgo de *licia* ^{ve} dicitur labitur unus de quatuor fluminibus
 qui Gandavi conflunt. Secunda autem porta constructa fuit in angulo
 quando venis a foro *Biscario* ingrediens in vicum qui dicitur *alta porta*
 vulgo de *hoechpoort*. Tertia vero porta constructa fuit in fauce perangusta
 que est inter *Capitolium* et domum e regione proximam quando descendis
 a domo tribunorum *plēbis* volens ad templum *Divi Joannis* deflectere.
 Prima porta habebat titulum *fidei*, secunda *Spūs*, tertia *Charitatis*. Quae
 tres *theologicae Virtutes* caelestia Dei dona divinis animae hominis
 infunduntur quando more Christianorum homo rite baptizatur. Porro
 autem in appodiamentis hujus videlicet fuerunt ab utroque latere formatae
 Ardebant in ea ^{portien} amulatoria ^{bil mille et centum} faces
 loculamenta et foramina in quibus funalia ponebantur accensa
 tempore quo Puellus Princeps ad baptismum deferretur. Et separata
 distabant ad invicem funalia spatio ferme aut ^{trium} ^{vix} quatuor ulnarum.
 Et unumquodque funale positum fuit per stanneam patrisiam perforatum
 in qua cera ^{qua deflueret} ~~si flueret~~ cadere posset. Sed posteaquam multi et magni

Ardebant in ea
 portien amulatoria
 bil mille et centum
 faces

magnique Principes advenissent octavo Decimo Die vel Decimo
 post natiuitatem tempore apperebat quo baptizari Princeps deberet.
 Omnibus igitur ubique rebus diligenter et accurate paratis
 Vespere circiter horam nonam Princeps baptizatur. Sed a tempore
 quo afferebatur usque dum relictus erat tanta luminarium
 copia fuit accensa ubi transferretur ubi diem vincere poterat
 Hanc proter luminaria quae in appodiamentis viae lignae fixa
 erant multa domus fore luminaribus operae fuerunt et
 omnia luminaria manebant ardentia usque dum Puer reductus
 fuit. Interea vero dum afferebatur et referebatur multis in locis
 cum diversis ludorum representationes et spectacula eduntur,
 tam praecipue in tribus portis lignis. Porro transeunte Principe
 Decani civitatis et parati et tribuni omnes dispositi castris
 in locis amicti proclaris vestibus et ornati suis insignibus stabant
 cum multis luminaribus. Et qui sequebantur Principem
 quorum numerus virorum illustrium et foeminarum non
 erat parum multus quibusdam in locis nummos aureos et
 argenteos in vulgus promiscuum destimabant dispergebant
 miscabant. Et quidquid excipiebatur unusquisque vel colligebat
 suum erat. Illustis autem vir et Princeps Dux de
 Chimay puellum Carolum Principem de Joute levavit
 et cum frugere cum aliis per viam ligneam praedictam
 ferretur ante ipsum aurea gallica quam Puella Principi
 Carolo Donativo pro munere dedit. Omnia vero et domusum
 et platearum ornamenta quae divorsis in locis composita fuerant
 quis enarrare sufficeret?

Cer in propulium aurea
 atque argentea sparsa
 fere in illis primum
 ab Archiduce patre deinde
 a Sonatu Gaudensi
 tertium a Mercatore
 parum serici qui ante
 aedes suas scenam exercebant
 in qua quinquaginta
 stabant. Peri singuli
 singulis manibus ardentibus
 tenentes, in
 medio conspicebatur
 filius eius ac filia
 unica, quae praerenti
 infanti vas aureum
 magni ponderis
 doni dabat.
 (Haberens)

In quadrisio quod est inter Monasteria Carmelitarum et fratrum Ordinis Aug.
 arbor erat non parva ^{tota} deaurata. Sed omittamus talia. Ceterum quod fene
 sui obitus genere Illustrissima Dona Margareta de Forke Ducissa Burgun
 diana quae secunda fuit uxor Ducis Caroli, quem Hieronymus Barbarus
 in oratione quadam nominat Regem Belgarum et eadem Margareta
 fuit soror Regis Angliae cujus Margareta per multa sua et magna bene
 facta huic Ecclesiae nrae Domus Capelle et fratribus huius Domus frequenter
 exhibita cujus memoria cum laude et multa gratiarum actione nobis esse
 perpetua debet. Illa inquam Margareta Gandavi Puellum Carolum protulit
 ad baptismum. Quod vidi scripti. Nam illo tempore cum multis aliis homin
 bus ^{ego} stabam prope Capitolium. Et cum transiret puerum ferens in brachiis
 vidimus illum hostericis involutum atque byssino velamine perquam
 tenui et perspicuo cooperitum. Verum an semper et continue portarent
 eum non audeo affirmare, facere non possum quin festinum quoddam
 et elegans carmen huic adducam concinnatum luculenter ab insigni
 Phelogo Oegidio Delpho de anno, die et hora natiuitatis filii Archiducis
 ad Episcopum Austriacensem Asturicensem.

Margaretam
 Eboracensem Caroli
 Audacis Viduam
 Infantem ulnis
 gestasse omnes
 historici concorditer
 affirmant.

Primum distichum
 est Chronographicum
 collige litteras
 numerales

Augustis atavis et fausto sidere caeli ; Hunc sexto digesta puto insinuare calendae
 Carolus exoritur pollet amena salus ; Intercalares syllaba sola dolet
 Quis fuit ille dies rogitas; quo nomine clarus ; Que fuit hora putas qua gaudia tanta levantur
 Tunc iubilans erat; tuncque bisextus erat ; Tertio vult orbem vix sibi quarta tenet

Hactenus & Joannes Ammonius de Baptismo Caroli V, sed lubet me et
 contemporaneis illud occinere

... littera hic
 non admittitur

Præterit illa dies nescitur origo secundi
 An labor an requies, sic transit gloria mundi.

(+)

Augustis atavis et fausto sidere caeli ; Hunc sexto digesta puto insinuare calendae
 Carolus exoritur pollet amena salus ; Intercalares syllaba sola dolet
 Quis fuit ille dies rogitas; quo nomine clarus ; Que fuit hora putas qua gaudia tanta levantur
 Tunc iubilans erat; tuncque bisextus erat. } Tertio vult orbem vix sibi quarta tenet

Ut paulatim ad nostra ascendamus, subnectamus quae ipse D. Ammonius
 pergit scribere. Eodem anno post Gebite esset in civitate quidam
 meus aliquando in litterarum ludo condiscipulus professionem
 fecit in Ordine Cartusiano in domo Vallis Regalis prope Gandarum.
 Nominatur autem ille frater Jacobus de Officina, oriundus
 ab Antuerpia empirio percelebri quam professionem et audire
 et visura venit Illma D^{na} D^{ca} Joanna Regina Castellae, quae
 Gandavi etiamnum morabatur. Nam domus Principis
 non admodum longe abest a domo Ordinis tui. Ego cum
 ceteris etiam id temporis aderam. Illa cum suis heriuit erat in
 sociario et permanserunt ibidem usque dum divinum officium
 praestatum fuit. Quo finito statim exirebat, et venit in arcem
 quae est ante introitum templi ubi currus erant equus et equi.
 Hi tunc propius accessi non tantum ut eam viderem, sed etiam
 ut audirem eam loquentem. loquebatur autem dulciter. Aspectus
 eius gratissimus admodum et valde modestus, et affectu ^{misti} praedicta
 mihi videbatur. Propterea Rege digna uxor mihi visa est et
 regio honore digna. Praedictus autem fr^r Jacobus fuit Vicarius in
 domo professionis suae.

Absens hinc Archidux, nam ut scribit Huterus mense Maio
 Bethunia ad Janum Studomari inauguratur inde Drenkeken
 pervenit, tunc Grevelingam ubique liberaliter donatus. Quinto
 idus Junii colloquium habuit cum Henrico Rege et Regina una
 millicaria Caloto. Et Flandria Lutzenburgum profiscitur ubi
 dicto accepto que sacramento in Ducem inauguratur relicta idem
 gubernatione Marchionis Braderi.

Hoc anno ipso die Epiphaniae Domini venit ad monasterium in Schuel

D^o Simon Vilayen
 venit ad Ordinem

honestus juvenis Magister Simon Vilain Magister artium Magister filius naturalis generosi viri Dni Philippi Vilain militis Consilarii Ducibus Brabantiae qui permansit in vocatione sua ac professionem emisit sequenti anno. Dni Domui reliquit satis bona vestimenta de quibus comparavit sibi sua necessaria et expensas tam in vocatione quam in professione ex quorum pretio empti sunt tres Rheneuses in memoriam Anniversarii sui. Hic fuit servitor et familiaris Dni Henrici de Bergis Episcopi Cameracensis.

Solemnis admodum receptio Dni Gabrielis Offhuys

Eodem anno ipso die 1 Annae matris Virginis Mariae fuit hic admissus ad investitionem instantia ac rogatu D. Henrici de Bergis Episcopi Cameracensis (qui ore proprio relationem egregiam fecit in Capto) D. Gabriel Offhuys religiosus I Jacobi Frigidimontis Musella Ordinis Regularium. In egressu investitione interfuit etiam R^{mus} D. Franciscus de Busleydon Archiepiscopus Bizuntinensis. Anno revoluto Gabriel fecit professionem ac domui in pensione vitali reliquit XXIIII Rheneuses ac certos redditus vitales vi modios bladum in Goyete ac VI Rhen. censuales apud Praerzde et unum Rhen. quo memoria Anniversarii matris suae.

D. Petrus Sichern profitebatur

Hoc anno emisit professionem D. Petrus Sichern qui reliquit ac dedit ^{domui} annuatim XXII Rheneuse supra opidum Musella.

Obiit sacrista hujus domus Anordij. Insuper dedit domui IIIe Rhen. supra predictum opidum de restis sibi debitis.

Hoc anno emptum scilicet unum domistadium cum domibus et horticis super stantibus. Quantitatis unius formalis ditum iuxta ecclesiam de Berchem.

Empta quadam in Berchem

Insuper eodem tempore erat emptus erga Cornelium de Walsche presentibus Michaele de Walsche et Laurentio de Fortere jacobis suis unum locum unum retro dictum Comistadium dictus den Steenpoel quantitatis quinque formalium sub censu duarum Coronarum, et sub alio censu dñi fundi p^{ro}ch

in litteris semper confectis et de aliis hereditatibus et censu inde
 exeundo in litteris plenius continetur. Et quia parum. Et quia
 parum proficiunt et lapides franci ibidem inveniebantur Prior
 Matthias anno 1328 fecit ibidem plantare plantas pro silva futura
 quia ipsa pretia terre manebat inculta et sine profectu.

Et super dictas hereditates insimul dedimus annue Ecclesie de
 Berchem duos modios seliginas non redimibiles. Sed anno Domini
 1385 quitavimus duos dictos duos modios de consensu Episcopi
 Curati ac Rectorum ipsius Ecclesie. Et de prescriptis bonis
 Dedit Bnus Prior semel quinquaginta florenos coes. Item de
 domo ibidem habemus annue 4111 Rhener coes.

Jubilaeum Ordini
 Concessum

Diffinitores in Capitulo inquirunt: Intimamus omnibus Prioribus
 Monachis Conventibus Novitiis et Donatis Ordinis nostri quod S. D. N.
 Alexander Papa sextus Ordini nostro suscipere affectus complectem
 paternam charitatem ipsum Ordinem vestrum et personas ejusdem,
 concessit omnibus et singulis ipsius Ordinis personis utriusque
 sexus Indulgentias anni jubilei cum potestate eligendi Confesso-
 rem idoneum Ordinis vestri etc. Sic tamen quod hoc anno jubilei
 Decretum in sacerdotibus constitutum celebrantes dicant 7 diebus
 continuat missam votivam pro Habeti Romano Ecclesie, cum
 Gen. Oratoribus 7 psalmis penitentialibus cum litanis et orationibus
 contractis eisdem diebus etc.

Pecunie exiguntur
 pro reparatione Capelle
 S. Crucis in Urbe

Quia S. D. N. vult et desiderat quod Capella Jerusalem, quae est in
 domo vestra S. Crucis in urbe in multis ruinosa reparetur per
 Ordinem vestrum, ~~ut~~ litteris suis nos plene informavit R. D. Cardinalis
 S. Crucis. Ideo volumus et stricte injungimus omnibus Vicariis
 Provinciarum ut infra triennium proximum colligant et exigant

Erat
 tunc Cardinalis Kukul

S. Crucis & Bernardinae domibus Provinciarum suarum 20 Ducatorum boni auri et ponderis
 Carvacala Hispanus, summam pro dicta Capella restoratione. Supplicando tamen domos pauperes
 Praesul Carthaginensis, quas volumus esse exemptas ab hac exactione. Super quo eorum conscientias
 qui ad stemmata nobilis familias magnam
 ipse decus adiecit
 vite modestia.
 Theologiae scientia
 juvenibus sequo
 non semel recurrebat
 mentis

oneraverunt, ut dictam pecuniam infra dictum triennium afferant sine
 defectu aut mittant quolibet anno scilicet tertiam partem. Sub parva
 suspensionis officiorum ipso facto, et contradicentes si Priores tunc absol-
 ventur ab officiis eorum per ipsos Visitatores: Monachi vero sint in
 disciplina generali. Quia de hac taxa nullus potest juste conqueri
 cum sit modica et ipse R^m Cardinalis se offerat contributurum
 in duplo et multo plus, tenemur etiam obtemperare benedicto J. B. N. Papae.

Prioritate Monachium Pragensis non fit via. Et redemptionem
 illorum florenorum per Priores Provinciae pluribus jam annis pro
 ipsa domo charitative solutorum laudamus. Et quidquid Patres
 Visitatores circa hoc fecerunt et facient rationem habemus.

Albertus Saxo quondam Gubernator
 huius Patriae
 moritur

Albertus Saxo Eiusdem supremum diem claudit plenus annorum
 et honorum. Contraxerat febrem ex vulnere accepto ante Groningam.
 Cadaver in Meisniam ad sepulturam missum. Successit ei filius
 natus maximus Georgius Saxo Marchio Meisnid, Landgravius
 Churingiae atque utriusque Frisiae perpetuus hereditariusque Gubernator.
 Albertus Achilles Germanicus etiam vivus fuit appellatus. Rebelles
 Capusumque Principis ^{natura} ~~oderat~~, libenter oppugnabatur auctoritas,
 severe puniebat.

Item Carolus de Borbonio

Circa hunc annum diem suum obiit potens Dominus Carolus de
 Borbonio Dominus de Lahegni et de Pradagio fundator (potius de
 genere fundatorum) Dⁿⁱ Bonae Fidei.

Henricus Priso

Antonius Possivimus dicit Henricum frisonem satis concessisse
 Ordini nri Scriptori hoc anno qui scripsit quoddam Ordinis nri Chronicon quod

de Joannes Ethebecke
prof. et Prior S. Capelle

Joannes Ammonius
Ordinem nrum assumit

Dna Catharina Abslout
fundatrix unius ecclie
Lovanii

Cruces in vestibus
apparent

Eccly. 19

utinam haberemus et alia. Vide Bibliothecam Cartusianam.
Ertio Calendas Augusti obiit V^l in Christo Pater Joannes
Ethebecke de Alosto professor et Prior S. Capelle, successit
ei in Prioratum S. Carolus Terract natione Gandensis
qui in festo Divi Martini recepit ad Ordinem Joannem Ammonium
pariter Gandensem juvenem egregie litteris excoltum qui libros
plurimos secum detulit ad ordinem et scripsit que supra posui-
mus de Regibus Caroli V et elogia personarum Ordinis que
tempore suo in Domu Capelle obierunt. Vide infra lineam.

Ultima mensis Augusti obiit Lovanii nobilis et generosa Dna
D. Catharina Abslout vidua Joannis de Ranzen militis que
legavit dicta Domu fundationem et dotationem unius ecclie notata
littera C pro dotatione dedit 87 florenos Rheuenses annue.

ANNO 1501 in Germania et Ledicanti tractu Cruces varii coloris
caldas decidunt certum mortalitatis, que subsecuta est presagium
Solis enim, ut ait in Sursum) plerumque Deus pro sua bonitate
eiusmodi terribilibus adinvenire homines ut se corrigant et im-
pendentem egerant a se avocant de quibus Crucibus, supradictis
Joannes Ammonius sic scribit: Plynius refert aliquando
Sanguine pluitte quod nra quoque memoria factum est liquidum
anno 1501 cum Novitius etiamnum esset inter Cartusienos
die quadam Magister noster D. Judocus Argellanus venit ad me
mihi que flammam cupusdam mulieris ostendit quod fratres
etiam ceteri viderunt in quo diversis in locis erant veluti gutta
Sanguinis diluti in modum crucis expressa. Per idem tempus vulgo
quidem ferebatur Sanguine pluitte, sed quoniam scriptum est: qui
cito credit lenis est corde, non facile verbit que vulgo ferebantur

Joannes Ammonius quater alia contulit Domu Capelle Bibliothecam dividam
in sex partes, ornamam glossa ordinaria et glossa Nicolai de Ysa et glossa insulari
cum additionibus et replicis et.

quidem habuimus donec id evidenter oculis nostris perspeximus. Has autem guttas
 mulier in populo suo despecturitate dicebatur postquam sub dno decubaverat.
 - Hoc illa. Et quod dictu mirum est etiam illis in vestibus lineis cruce inventa
 sunt que cistis incluse tenebantur atque etiam in hominum corporibus.
 Istud vero in verbum usque duravit annum de his signis sic scribit
 Placentius: Hoc anno mira est inaudita ostendit Deus hominibus signidem
 in uno et alio loco Bicesis Leodiensis a festis paschalibus aliquando in domibus
 et ipsis etiam cubiculis apparuit inopinabile signum Domine crucis
 fuit que aut nigrum aut rubrum ita ut non nunquam putaretur esse
 verus sanguis cum medulla et sanie effusus emergebant que cruce simplicis
 aliquando bifida in forma signi sepulchri Domine. Rem omnem
 descripsit Joannes Horneus Episcopus Leodiensis in epistola quam scripsit
 ad Maximilianum Imperatorem. Haec quidem femina augetur etiam
 et invite Crucem ferabant. Sed hoc eodem anno Britanni in Francia
 alia inventa sunt que illud Redemptionis nostrae Sacrum Signum sponte
 assumpserunt. Siquidem Ordo B. Mariae semper Virginis a B. Joanna
 Virginitatis Annuntiationis filia Ludovici XI sorore Caroli VIII eademque conjugis Ludovici XII Regum
 Galliarum institutus, ab Alexandro VI Papa hoc anno confirmatur pro-
 curante R. G. Gilberto Nicolao Ordinis S. Francisci qui postea Gabriel
 Maria est nuncupatus. De hac re audiamus Lipsium in Lovanio
 lib. 2. c. 18. Cum Ludovico XII die ante regnum Joanna nupsisset Duci
 adhuc Aurelianensi. Is Carolo absque liberis defuncto, in regno successit
 a. suatu aulicorum procerum et suo ambitu ne Britanniae Aremoricæ
 Ducatus abalienaretur. Annam eius Provincie heredem et Caroli
 viduam duxit uxorem Joanna dimissa. Causa divorcii nebus perfere-
 batur, et quod ^{non} sponte eam duxisset sed compellente patre Virginis Ludovici
 quodque illius ^{ad} corpus nunquam attigisset. Neque Joanna se opposuit

Ordo B. Mariae
 Virginitatis Annuntiationis
 filiarum.

Sed libens ad alterius athenique Regis Cultum se convertit .
 Ducatum poro Britanicum Domum accepit Cujus de fructibus
 Britanicis in urbe agens toleravit et alia quae usibus impendit
 Utuntur autem Annunciatae Honiales veste talari leucophaea
 seu grisea ut vulgo loquimur in testimonium vitae peni-
 tentis, Clamydem vero purpuream candidam ex humeris in
 pedes descendentem . Gestant in memoriam virginem puritatis
 Despard quam emulantur . Ornantur insuper scapulari
 ut vocant, rubeo in formam crucis ante pectus adaptato ,
 memoriae Passionis Dominicae in mentem revolanda .
 Anno 1401 Januarii 17 Aurei Velleris comitia Bruxella
 in Carmelitarum cenobio Philippus secundum celebrata
 Additaque inscriptione supra Archiducis tabulam quae
 primo loco conspicitur gallicis verbis scripta Potentissimus
 Excellentissimus ac Illustrissimus Philippus Dei gratia
 Princeps Castellae Legionis, Aragonis ac Siciliæ, Archidux
 Austriae, Dux Burgundiae nobilissimi ^{ordinis} aurei velleris Ducis
 ac Princeps .

Decimo quinto Calendas Augusti nascitur Bruxella
 Archiduci Elisabeth quam Henricus Bergius Antistes
 Cameracensis levit .

Hoc eodem anno predictus Henricus de Bergis Episcopus
 Cameracensis voluit perficere carceres per Patrem Marcalium
 Friorem hujus Domus inchoatos et de super voluit ut fieret
 prima Camera supra Carceres libraria, et est domus multum
 honesta et magnifica in qua quidem domo speraverat residere
 sed praeventus morte in reditu ex Hispania diem clausit ante
 munus et ordinaverat pro dicta domo faciendam vi^e Rheuensis .

Vestis earum
 Cruce decoratur

Catalis Isabelle Phil. Pr^{imi}
 filia quae postea Christiano
 Lanorum Regi matrimonio
 foedere concessit .

D. Henrici de Bergis
 liberalitas erga nos et
 intentio .

et nisi obstitisset Promotor Cameracensis & Henricus Alexandri ordinaris XIIth Rhodani
de qua quidem summa per manus ipsius dñi Henrici adhuc viventis
recepimus 117^l XX Rhem. et dñus de Bergis frater eius anno 1516 Dedit
pro solutione dictae domus 17^l restant adhuc LXXX Rhemem sed multo plus
expressimus quam Dedit. Et postea dñus de Masteyn dñus Anthonius
ipsam domum imperfectam fecit ibidem fieri vitreas fenestras cum
armis ipsius dñi ac predecessorum suorum et cum genealogia
uxoris suae prout patet oculis inventurum. Haec domus, mi fallor,
vocata est domus Abbatis quia postea inseruit usibus dñi Abbatis
de Nimo^{ve} quam inhabitavit usque ad diem mortis suae.

Haec dñi Episcopi liberalitatem e vertigio secutus est V^l dñus dñus
Valentinus Cantor et tenentis Principis nri qui Divina gratia iurisdic-
tione pro salute sua et amicorum proposuit hic fundare et dotare unam cellam
pro qua fundanda et dotanda Dedit duobus vicibus simul 117^l et XL
Rhem^{communes} pro quibus petiit congruari redditus vel dequirari ac redimere
census quibus bona nra gravabantur pro sustentatione unius Monachi
Petiit tamen ac voluit in istis redditibus emendis vel dequirandis ad
vitam suam habere usum fructum in quantum eidem placeret. Item
anno 1540 petiit a Griore nro ut singulis diebus unam missam in privato
celebraremus pro cunctis fidelibus defunctis quam die vivetis et amplius
non reciperet et oes resbas dequiravit. Quod conventus nri annuit et cele-
bravit singulis diebus unam missam ad petitionem ipsius usque ad diem
mortis eius. Qui obiit anno dñi 1536 die 26 Sept. et reliquit nobis in
testamento suo XVI libras diversorum authorum. Super ordinavit et petiit
missam proscriptam pro cunctis fidelibus defunctis continuari a nobis
ad spatium trium annorum pro quibus legavit LXX Rhemenses semel, et
huic petitioni concessit Prior conventus anno supradicto 1536 die 2 Oct.
Hoc eodem anno emimus a dño Petro Strote Presbytero nra bonaria

Elemosyna
dñi Valentini
Cantoris Aule

Sylva dicta

dem Strook bosch
emitter

Sylvanum contigua nemori tuo quod dicitur De Solven block sub censu
certo quem Dnus Cameracensis inde recipere consuevit et insuper
promissimus eidem dare et assignare octo Rheuenes supras omnia
bona tua ad Dequilationem Januariam pro XVIII Rheuen, cui dedi
anno predicto XXXVI Rheuenes, sic solus habemus solvere ei, sed
Rheuenes. Erat Procurator D. Joannes de Groote quem patet hae
scipisse. Obiit circa hunc annum D. Judocus Scapher alias Cuper
prof^{essus} primus Montis Dei, secundo hujus Dⁱ Brunellid. Existimus tamen
in prima domo diem clausisse extremum 3 Maii anni precedentis.

D. Judocus Scapher

Hoc anno talis a Capto Generali ordinatio emanavit: honesti rationibiles
Statutoque annuente feruente hortamur ut deinceps graduati maxime
in Superioribus facultatibus si in anno probationis laudabilis conversationis
fuerint post professionem eorum cum consilio atque consensu
Visitatorum per Priores in Conventu iuxta personarum merita honeste
locantur. Et similiter cum aliis generosis nobilibus atque Prelatis
adventantibus fial quorum ^{maturnitas} morem et ^{gravitas} hoc exposcit si
qui Monachi super hoc restiterint aut Priores et sic locorum
turbaverint, talium superbia puniatur.

R. S. Franciscus
de Puteo juris utriusque
Doctor et Vicarius Epi
Grabenopolitani
Monachus in Cinduit

Hunc ordinacioni eandem d. d. d. d. patet R. S. Franciscum
de Puteo juris utriusque Doctorem presentissimum. Qui cum
duorum Episcoporum Valentis Scitici et Grabenopolitani
annos multos Officialis extiterit. Cum annuum circiter quinquaginta
gesimum obatis agerit Sacrum Religiosum habitum in majori
Cartusia circa hoc tempore devoto suscepit namq. adhuc anno 1499
(si bene recordor) charta habebat militans vitam per totum
Ordinem tanquam ejusdem Ordinis fautor et bene factor ^{precipuis}
quem nihilominus Carthusianum affectum Grabenopolitane

Artistita (cuius officii utriusque Vicarius que ^{undecim} ~~novem~~ annos fuerat) tanto amore persequens est ut quasdam possessiones et eas quidem amplas. Ut scilicet eorum fructus quotannis perciperet quoad viveret eidem assignaverit.

Satis discreta indulgentia

Ut uniformitas servetur familiarum que hospitium minus turbetur permittimus personas Ordinis dormire in lectis prout invenerint paratos sic tamen ut non nudi inter lintheamina sed in habitu Ordinis se dormitum reponant.

Circa hunc annum obiit generosa Comina Catharina de Ramzen fundatrix et dotatrix unius cellae in nova plantatione Lovaniensi Contigit procedenti anno prout restitui.

In principio huius anni 14 Januarii vita defunctus est d. Gulielmus Joannes de Leydis professor et quondam Procurator et Prior domus Ultrajectinae qui ~~extra~~ quinquaginta annos vixit in Ordine

Joannes Andreas conversus d. Capelle laudatur

Circa annum Dni 1446 fuit in domo Capelle receptus ad statum conversi Joannes Andreas quem circa festum videlicet suae se vidisse testatur Joannes Ammonius in eadem domo; virum sane religiosum, senemque admodum venerabilem et probarium dictae domus quod ministerium ter decem annis prout est executus. Hinc fratres omnes bonum perhibebant testimoni-

Eccles. 19

um, nam sicut scriptum est ex visu cognoscitur vir et ab occuru faciei sensatur ita probuit ~~ita~~ in hoc homine, intantum ut

Job 29

eum viro sancto dicere potuisset (nisi multum fuisset modestus) auris audiens beatificabat me, et oculus videns testimonium reddebat mihi, dicit namque sapiens quomodo in aquis resplendet

Prov. 27

vultus prospicientium: sic corda hominum manifesta sunt prudentibus quando quidem in vultu, in oculis, in verbis huius hominis

quodam gratia relucebat que puritatem animae ejus et cordis
sinceritatem intuentibus indicat, multa que spessa bona
opera sunt in vita sua et valde laudabiliter in Ordine
vixit annis quinq[ue] et quinquaginta, Dormiit autem
in Christo quarto decimo Calend. oct. hoc anno 1501. Alibi
dicit idem Annunius quod erat vir sanctus et Venerabilis.

Octobris 27 Margareta Austria Philippi Principis
soror ex Belgia jam tertiam discedens Sabaudiam petebat
atque singulari affectu Philiberto Duci jungitur. Verum
breui admodum sterilique thalamo.

Philippus
tendit in Hispaniam

Philippus I Austriae Belgicarum Princeps et uxor ejus Joana
Ferdinandi et Isabella Castellae Regum filia amicitia
cum Francis firmata per Galliam, in Hispaniam
proficiscuntur. Intraverunt Parisios in festo St Catharinae
Fictariam in vigilia natalis Dni. Utroque honorificentissime
recepti.

ANNO 1502 horribilissima pestis omnem Germaniam longe
lateque populata ut multorum opinione in hunc extincta sunt
quorum vestibus supra diximus cruce sanguineas incidite. Sicut
in Commentariis. Etiam Locius in Chronico Belgico scribit Abbatem
et circumjacentibus locis innumerat morte praecipiti extinctos circa
haec tempora.

Decimo Cal Junii Rex et Regina in Generali Ordine Hispaniae
Castellae dependentium Consensu declarant Archiducem Philippum
ejus uxorem Joannam communemque liberos veros legitimosque
Castellae eoque spectantium Hispaniae regnum haeredes, statim
que eis Principum Hispaniae titulum tribuunt.

Domus S. Mariae de Laureto prope Saenam Ordini incorporatur

Nihil peculiare lego hoc anno in Capito nro nisi quod Diffinitores dicant: Novam plantationem prope Saenam Ordini nro incorporamus in nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti. Amen Quam Domum S. Mariae de Laureto nominamus et per totum Ordinem nominari volumus.

Aliquos benefactores Ordinis obierunt

Obierunt circa hunc annum L. Otto et Aleidis Dieck ejus filia et Joannes Bercoit ^{et} magni benefactores Domus S. Sophiae prope Brusseliam. [#] Magr. Conradus de Sartor Praepositus Mechliniensis fundator unius cellae Lovanii. L. Catharina ^{uxor} Advocati de Huybrecht fundatrix duarum cellarum in domo Compassionis.

Obitus R^{mi} Coni. Francisci Buseleghis Archiep^{is} Bristoniensis magni benefactoris hujus ^{et} aliarum hujus Provinciae

Vigesima quoque tertia Augusti moritur Colibi in monasterio S. Remardi. ubi diu aegrotus decubuerat R^{mus} Franciscus Buseleghus Archiepresul Brisoninus olim archiducis Philippi in pueritia pedagogus ac lingua Latinae institutor. Unde ad summas opes dignitatesque felici cursu pervenit, ac tandem secretorum ejus omnium conscius, primusque cubuli consiliaris est factus. Sepultus est eodem loco, corde Brisonium misso. Saxis locis quam plurimis regia dedit dona. Pauperibus vero distribui fuisse viginti millia aureorum litorum.

Prioris

Dotavit Cellam Lovanii annue redditu 20 Rhen quorum summa Capitalis erat 450 Rhen

Vivens dedit pro fundatione et dotatione unius cellae in hoc monasterio v. Rhenen, sed et Antuerpiae Capella et Lovanii novas monachorum cellas fundasse charta sequentis anni habet. Nam et sacerdotia magna et minora multa possedit, Paulo ante obitum a Papa Alexandro VI Cardinalis erat declaratus, sed morbo preventus purpureum non vidit galereum. Orbus nobis que erat apud Lubzembergios familia honesta, que ex se claritatem ac opes splendidiores est nata. Eo mortuo consilii sui caput Archidux esse fuit Baldrinum Burgundum filium notum avi materni sc. Philippi Boni.

Franciscus de Buseleghen Praepositus Lovaniensis et Philippus instructor et primus consiliaris

Similiter e vivis tollitur 7 Oct. fer. 6 in reditu ex Hispania Castellae Henricus

Prædictus Conradus de Sartor legavit pro fundatione unius cellae in domo Lovaniensi 300 Rhenenses pro cuius dotatione dederat ante 23 modios Seliginis annue recipiendos. Sepultusque est in eadem domo. Qui tale membra epitaphium: Hic jacet sepultus primus in hac ecclesia Conradus de Sartor Artium Magister et in utroque jure licentiatas Canonicus et Custos Lovaniensis nec non Praepositus Mechliniensis ^{et} Archiducis Philippi Consiliaris. Qui fundavit et dotavit hic Cellam cum annuibus suis. Anno Coni 1502. 6. fel. 2. obiit cuius anima requiescat in pace

quedam gratia relucebat que puritatem animae ejus et cordis
sinceritatem intuentibus indicat, multa que opera bona
opera sunt in vita sua et valde laudabiliter in Ordine
vixit annis quinque et quinquaginta, Dormivit autem
in Christo quarto decimo Calend. oct. hoc anno 1401. Alibi
dicit idem Annonius quod erat vir sanctus et venerabilis.

Octobris 27 Margaretha Austria Philippi Principis
soror ex Belgia jam tertiam discedens Sabaudiam petiit
atque singulari affectu Philiberto Duci jungitur. Verum
brevis admodum sterilique thalamus.

Philippus 1
indit in Hispaniam

Philippus 1 Austriae Belgarum Princeps duxor ejus Joanna
Ferdinandi et Isabellae Castellae Regum filia amicitia
cum Francis firmata per Galliam, in Hispaniam
proficiscuntur. Intraverunt Parisios in festo St Catharinae
Victorianae in vigilia natalis Dni. Utroque honorificentiis
recepti.

ANNO 1502. horribilissima pestis omnem Germaniam longe
lateque populata est multorum opinione in hunc extincti sunt
quorum vertibus supra diximus cruce sanguineas incidisse. Sorsus
in Commentariis. Etiam Loerius in Chronico Belgico scribit Abbatem
et circumjacentibus locis innumerat morte praecipiti extinctos circa
haec tempora.

Decimo Cal Junii Rex et Regina in Generali Ordine Hispaniae
Castellae dependentium consensu declarant Archiducem Philippum
ejus uxorem Joannam communemque liberos veros legitimosque
Castellae eoque spectantium Hispaniae regnum haereditas, statim
que eis Principum Hispaniae titulum tribuunt.

Bonus S. Mariae
de Laureto prope
Saenam Ordini
incorporatur.

Aliquot benefactores
ordinis obierunt.

Nihil peculiare lego hoc anno in Capto nro nisi quod Diffinitores dicant:

Novam plantationem prope Saenam Ordini nro incorporamus in nomine
Patris et Filii et Spiritus Sancti. Amen. Quam Bonum S. Mariae de Laureto nomine
mus et per totum Ordinem nominari volumus.

Obierunt circa hunc annum L. Otto et Aleidis Dieck ejus filiae et L. Joannes
Peregrinus^{us} magni benefactores Bonus S. Sophiae prope Brusellorum. # Magr
Conradus de Sartor Praepositus Melchliniensis fundator unius cellae
Lovanii. L. Catharina ^{uxor} ^{de} ^{vacari} de Huybrecht fundatrix duarum
cellarum in Domo Compassionis.

Vigesima quoque tertia Augusti moritur Coloti in monasterio S. Bernardi
ubi diu agrotans decubuerat R^{mus} Franciscus Buslidius Archipresul
Brisoutinus olim archiducis Philippus in pueritia praedagogus ac linguae
latinae institutor. Unde ad summas opes dignitatesque felici cursu
pervenit, ac tandem secretorum ejus omnium conscius, primusque
cubicularii consiliarius est factus. Sepultus est eodem loco, coram
Brisoutium misit. Sacris locis quam plurimis regia dedit. Dona.

Pauperibus vero distribui iussit viginti millia aureorum liliorum.

Vivens dedit pro fundatione et dotatione unius cellae in hoc monas-
terio v. Rhenen, sed et Antuerpiae Capella et Lovanii novae Mona-

chorum cellas fundasse charta sequentis anni habet. Nam et

Sacerdotia majora et minora multa possedit, Paulo ante obitum
a Papa Alexandro VI Cardinalis erat declaratus, sed morbo praeventus

purpureum non vidit galerum. Ortus natusque erat apud Lub-

zemburgios familia honesta, quae ex se claritatem ac opes splendiores
est nata. Eo mortuo consilii sui caput Archidux esse iussit Baldrinum

Burgundum filium notum avi marconi sc. Philippus Boni.

Similiter e vivis tollitur 7 oct. fer. 6 in reditu ex Hispania Castelli Henricus

Obitus R^{mi} Lⁿⁱ
Francisci Busleydis
Archiepi Brisoutensis
magni benefactoris
hujus de Galiarum
hujus Provinciae

Prioris

dotavit Cellam Lovanii
annuo reditu S. Rhen
quorum summa
Capitalis erat 450
Rhen

Franciscus de Brus-
leyden Praepositus
Leodiensis et Philippus
instructor et primus
consiliarius

Conradus Conradus de Sartor legavit pro fundatione unius cellae in domo Lovaniensi 300 Rhenensis quo cuius dotatione dederant
ante 23 modios Seliguis annue recipiendos. Sepultusque est in eadem domo. Qui tale monuit epitaphium: Hic jacet
sepultus primus in hac ecclesia Conradus de Sartor Artium Magister et in utroque jure licentiatas Canonicus et Custos
Leodiensis nec non Praepositus Melchliniensis Archiducis Philippus Consiliarius. Qui fundavit et dotavit hic Cellam
cum ambitu suo. Anno Lⁿⁱ 1502. 6. feb. 24. obiit ejus anima requiescat in pace.

Item obitus Ill^{mi}
 Vni Henrici de Bergis
 Epi Cameracensis

Bergensis Episcopus Cameracensis Vir ob morum sanctimoniam rarisque
 animi dotes omni laude prosequendus. Supra scripsi deditte sexcentos
 Rheuenses ad structuram magnae domus stantis in angulo ad occidentem
 Calendarium habet fundasse praeterea et dotasse unam cellam in angulo
 ad orientem, de qua re, nihil inuenio scriptum in libro fundationis
 et semel deditte tres quot et cursum cum suis pertinentiis et alias gratias

R^{mus} Pater &
 Robertus Bellitensis
 profet. dⁱ Virtutis &
 quondam Abbas
 Ordinis Sⁱ Augustini
 mortuus

Hoc anno 21 Sept. ad meliorem vitam migravit V^l Pater & Robertus
 Bellitensis Monachus professor dⁱ Vallis Virtutis in Scotia magnus
 benefactor ~~hujus~~ ^{istius} domus. Qui alias fuit Abbas Sⁱ Benedicti, Ordinis
 Sⁱ Augustini.

V. P. Joannes de
 Verduno miraculose
 obiit

V^l Pater Joannes de Verduno, olim Decanus Verdunensis Prior Montis Dei
 in Picardia, quemadmodum laudabiliter vixit, ita miraculose obiit.

Hoc anno 1902 Sept. 27. Cum etiam lumen incaute relictum in cubiculo
 totam cellam dormientis incidisset ac incinerasset. Ipse toto corpore
 integer inventus est. Quid est hoc? Numquid elementum insensibile
 honoravit vas illud purum et immaculatum? Possem hanc rem
 pluribus confirmare, sed oportet hic esse succinctum. Si elementum
 illud corpori tantum reverentia impendit, quo gaudio putamus animam
 illibatam a Sⁱ Angelis susceptam! Accedit hujusce testimonium, quod
 vir ille admodum religiosus habitus in istius Cellulae monumentis.

Domus tot Haltingham
 aedificatur

Hoc anno facta est domus de Haltingham in qua habitat colonus & stabulum
 contiguum dictae domui et ibidem plures carpentarii operati sunt
 ex Prior & Mathias ibidem multas exposuit pecunias tam pro domo quam
 emih quam pro operariis in dicta domo.

& Wernerus Laer

L. Wernerus Laerius cognomento Hollevind ex diceci Monasterio olimudus
 vir in divinis studiosissimus, nec non et vita sanctimoniam insignis, scripsit
 fasciculum temporum et alios libros, hoc anno 1902 in domo Colonensi cujus est professor
 prae admodum et religiose obdormivit in domo.

Anno 1502 Francus per legatum recuperavit Neapolim armata manu. Deinde
 sub Philippo Rege Francorum partem exercitus misit in Siciliam. Sed Veneti non faventes
 Franci fame eos affecerunt, et ~~veneti~~ non sine damno egerunt
 revertere

Ann 1503 Philippus Princeps Joanna conjugis in Hispaniis apud Ferdinandum et Isabellam
 Philippo Principi parentes relicta in Belgicam terrestri rursus itinere per Franciam et Sabaudiam
 nro ex Joanna conjugem
 Confuge filius et natus ad sextum susceptores nomen Ferdinandi avi materni imposuissent.
 Idus Martii cui Hoc anno fuit hyems dura et nimis prolixa. Sed apud nos spiritualis astas
 fuit Ferdinandus si vere unum hunc annum incidit obitus & Hermani de Lochem, nam si
 nomen. Imperium bene recordor nisi in charta anni 1505 invenitur, in qua habuit anniversarium
 et amplius regna perpetuum in domibus Provinciae belthonicae. Nam in libro fundationis
 annis succedentibus ponitur obitus hoc anno 1503 his verbis:

Obitus Hermani Anno 1500 tertio in die 7 thoriae de Aquinino obit fr̄ Hermanus Coelmech
 Coelmech celesti. de Lochem in patria Geldria qui fuit LXXXIII annorum quando obit.
 prodigio decoratus Et vixit in ordine circa LX annos; et fuit primus professor in domo S. Iohannis
 I Martini prope Gerald. montem. Obiit virgo et semper valde sollicitus
 in frequentatione Ecclesiae. Unum mirabile accidit circa horam mortis suae
 fere hora noctis nona. Quando laboravit in ~~extremis~~ extremis missus et unus
 fratrum ut convocaret conventum, sed antequam omnes convenirent
 amisit spiritum, et eadem hora noctis et in hyeme fuit circa egressum cellam
 in horto et in ambitu circumquaque tanta melodia et cantus avium
 innumerabilium, ita ut omnes audientes timore perculsi et admiratione
 Deum laudaverunt et gaudis magno gavisi sunt. Sunt testes istius facti
 octo tam monachi quam laici qui cantum ipsum audierunt. Item
 referuntur aliqua alia miranda de predicto Hermano quae causa brevitatis
 omitto, Deo et Angelis nota. Rogemus Dominum ut similia de nobis
 referantur et fiant post obitum nostrum.

Obitus Hermani Et alio in loco, Anno 1498 post festum Dionysii venit ad istam domum
 Lochem reperitur fr̄ Hermanus de Lochem in Geldria monachus professor d. S. Iohannis
 tantum in charta Iuxta Gerald. montem. Qui ut veniens addidit quod diligenter scriberet.
 Anni 1505 Qui postmodum in sequenti prima visitatione hujus domus fecit professionem.
 Verum cum annus incipit a Pascale verius est obitus anno quarto

et fuit circa annum cum medio hic Sacrista. Diversis temporibus successit.
 Lini scripsit diversa pro hac Domus (multa scilicet gradualia) hic
 vixit circa 40 annos in hac Domus (in Ordine LX) et obiit etatis sue
 anno LXXXIII. Obiit Virgo et Claruit miraculis in obitu suo.
 Lucia quando obiit in festo S. Thomae de Aquino in hyeme
 circa nonam fuit circa ejus cellam auditus cantus multorum
 avium. Unde sunt testes bene decem qui hoc audierunt et sepultus
 est in Coemeterio nostro (ex est simplicitas Cartusiana) Anno 1500 tertio
 Verius quarto. Haec historia erat depicta in fenestra parva
 super ostium claustrum in Schuch. Fertur hic cum in silentio
 noctis contemplationi vacaret attentius quadam vice ranarum
 murmur (quod in locis praedictis est in lacunis fere semper
 vicinis audiebantur) fons distinctus passus eis commune
 silentium (forte fretus silentii sui virtute) indixisse. Vel ut
 alii dicunt exitium et exilium imprecatus est. Verum enim
 vero ipse mortuus ab exilio revocatus videtur. Unde in fenestra
 tale erat Carmen: Fuit morte Hermanni garrulus prodigialis. Et
 receperunt raud sonnis fratrum taciturnus. Refert S. Ambrosius
 lib. 3 ad Virg. cum plurima ranarum murmura religiose plebis
 auribus obstrepere, Sacerdotem Dei precepisse ut conticerent
 ac reverentiam sacrae deferent orationi: tunc subito circumfusus
 strepitus quievit. Silent igitur pulchre ait Ambrosius, homines
 non silerunt.

Fuit morte Hermanni
 garrulus prodigialis

Joannes Badensis
 Praefuit Ecclesie
 Breverensi Archie
 piscopus annis 57

Obiit hoc anno et mense Joannes de Marchionibus Badensium
 familia Archiepiscopus Breverensis. Fuit hujus perquam
 dicturnus episcopatus LXXVII annis septem et quinquaginta
 alias 40 praefuit. Vixit annis 79. Postea Jacobus de Marchionibus

1803

de Baden filius Christophori Marchionis Coadjutor quondam defuncti Archiepiscopi
 Gregor Ablescaudum VI Pontificem Summum confirmatus in Archiepiscopum
 Brevenensem a majori parte Capituli et populi assumptus est. Vir elegans
 doctus, et amator omnium eruditorum virorum dignissimus quo vir
 melior ad Pontificatum hoc tempore invenire potuisset alius. Annum
 XXX Praefatus Christophorus Marchio Badensis erat gubernator
 Bucarus Luxemburgensis qui ad se vocavit Britthemium ad castrum
 Lutsemburg et in notitiam cognitionem que assumpsit, et aliquoties
 postea ad Sponheimense monasterium se contulit videre bibliothecam
 et arcam quodam conferre cum dicto Abbate Britthemio sine
 tamen gravamine monasterii, praemisso agitata alio, sicut et
 Comes Calabrinus ~~facere~~ ^{necessaria} praemittenda et providebat de suo monachis.
 Quando res monasterii bene expenduntur et viget disciplina Deus
 eas custodit.

Joannes Gluvia hoc anno obiit. f. Joannes Gluvier xxiii Maii Bonatus hujus domus
 moritur et professor, fuit coeus istius domus, Cujus mater dedit duos petros
 perpetui census in Lovanis in vicio dicto Aequalestraete.

Cujus anima in aeterna pace requiescat. amen.

& Petrus Passorius hoc anno 1803 & Petrus Vassor Prior D^e Regalis prope Gandavum
 sermonem habet in Capitulo generali. quandoque praefator Principi nri Philippi et postea Visitator hujus
 Provinciae sermonem habuit in Carthusia ad Congregatos Patres et
 curavit tres monachos ex ^{hac} provincia qui morabantur in Francia
 Zelus ipsius reducendos ad domos professionis eorum. Quorum unus erat professor
 D^e Buscoduncensis & Adrianus, alter erat professor D^e Westendis
 & Judocus, tertius & Latinus professor D^e Caspelle, quos reduxit
 quidam vir secularis cui nomen erat Judocus qui fuit frater germanus
 & Joannis Binchois scribae D^e Carthusiae.

Levinus Dulcis
professor Gandensis

Hic Levinus Dulcis civis Gandensis fuit receptus a D. Arnolde Priore
2° Capelle ad statum monachi in festo S. Catharinae virginis et Martyris
anno 1476. Qui naturaliter habuit bonam vocem etque mediocriter
in arte musica peritus et satis eleganter et nitide scribat scribere.
Et professor in Ordine ac sacerdos factus libros scripsit diversos.
Patrum litteratus erat utcumque tamen assiduitate legendi, scribendi
audiendi et interdum loquendi scripturas legere potuit. Postquam
Arnoldus obiit successit ei (non immediate) in Prioratum. D.
Gaspar eujus tempore, nescio quam ob causam missus fuit ad
hospitandum in Domo S. Martini prope Gerardi montem, ubi
supra modum graviter agrotatione et dolore Capitis fuit afflictus.
Inde reversus ad Domum professionis suae non invenit requiem.
Centatus fuit et a quibusdam ^{fratribus} afflictus nec habuit consolatorem.
Quapropter clam abiit et profectus ad Domum Cartusie majoris
deducente eum viro amico. Et ibi receptus habitavit ad tempus
et magister illi datus est D. Joannes Binchois Scriba Domus
Cartusie. Qui oriundus erat a Binchois Civitate Hannoniae.
Magistrum discipulum adjuvabat in litteris legendis et notandis
quae plurimae feruntur undique ^{ad illam} in hanc Domum, quod tamen
quibusdam non placuit, quod hospes et extraneus sciret Ordinis
secreta quae finit ibi, de pene in toto Ordine. Hic igitur cum
moraretur a D. Petro Ruffi, Patre R^o missus est in Domum
Vallis S. Hugonis cum praedicti Patris R^o litteris sigilla munitis
et ibidem vicariatus officium administrare, quod etiam fecit
et aliquot ibi Novitios instituit. Praedictas litteras postquam ad
Domum Capelle rediit, ostendit Confratribus. (Jam antiquis
libet nova adungere quasi per parenthesisem.)

Benignitas paterna
in filium fugitivum

4503

ex hac provincia profectus est ad cartusiam venerabilis P. D.

Hoc nro tempore circa annum Domini 1620 Petrus Baems profectus
Lyre non fugitivus tamen sed obedientia accepta a R^{do} Patre favore parentum
qui promittabant solvere expensas ipsius quamdiu ibi degisset. Magistros
quoque habuit qui illum melius formarent in eorum et ceremoniis Ordinis.
Post paucos annos a R^{do} Patre Brunone ad vallem quoque S. Hugonis missus
est ut fungeretur ibidem officio Vicarii qui tandem circa annum
1624 ad Prioratum S. Capelle per chartam promotus fuit. Vir doctus
multarum linguarum peritus optasset diutius in Cartusia manere, sed
Ordinationi R^{di} Patris non potest contradicere. Hic autem Lavinus de
quo nobis sermo a predicto officio vicarius in Domo Vallis S. Hugonis
absolutus rediit ad Cartusiam, atque inde missus est in Italiam hospitium
fuitque hospes in multis domibus Ordinis quarum tametsi quaedam
fuerunt opulenta quaedam pauperes in nulla tamen earum facere
professionem voluit, dixitque confratribus se in loco fuisse ubi
Hannibal Punicus ex Carthagineis quondam. Deduxit scopulos
et montem rupit aceto. Patris 10 juven. ut exercitui suo transitum faceret
in Italiam. Sed quot annis quando profectus Lavinus nro venitabat
in Cartusiam vel Capitem generale vel ad Capitulum private, eaque facultas
ibi tunc non difficulter acquirabatur. Deinde fuit hospes in diversis
domibus Provinciae Franciae praesertim in Domo Livionis multum
illi profuit quod accurate scibat scribere. Porro cum more solito hoc
anno esset in Domo Cartusiae tempore Capituli generalis S. Petrus
Pastorius Prior C^o Gandensis ut dixi curavit reducendum ad domum
Capelle sua professionis, et postquam habitavit in ea quatuor aut quinque
annis, iterum per litteras R^{di} Patris Francisci de Tubo fuisse missus esse
hospitium in Domo Palencenarum. Nam Lavinus frequenter scribere

Indulgentia
hujus temporis

Gratia lacrymarum
 et precum sollebat
 Lavinius Vere Sicut
 Gregorius: quia et
 quos agere aliqua pars
 conspicitis, quae in eis
 latere bona nescitis

Et Petro Vassori
 Priori Gandem Comm.
 Hic data est de inspec-
 tando loco pro nova
 plantatione circa
 Cornacum, quae
 videtur effectu
 commissa.

Sollebat vel ad d. Joannem Binchoit, vel ad Vicarium 9° C^o d. Joannem
 Gillardi quorumque litteras et rescripta intimis amicis quandoque
 ostendit. In Divina re peragenda soevius ante Corporis Christi
 sumptionem semper lacrymare consuevit, et quotidie unam
 brevem propter id quod habebat legere ex parte Ordinis. At in
 Domo Valencenarum non diu commoratus finem vitae mortalis
 habuit pridie Nonas Feb. Ann. 1516.

Proterea in charta hujus anni scribentur: Priori Domus
 Vallis Regalis prope Gandavum committimus quod accedat
 ad ipsam Domicellam quae intendit fundere novam plantationem
 et locum videat ac etiam perquirat de assensu Principis
 Diocesani et Episcopi Cornacensis, et de omnibus 49° Patri et
 Diffinitoribus Capli generalis in proximo Caplo reddat.
 Hoc anno Socius in Chronico Belgico ex fr. Gonzaga de origine
 Rel. Seraphi et litteris R. P. Hugonis Carthi Gandiani notat Cartusianos
 respicere locum prope Hesdeniam versus Arteriam, an idem sit de
 quo supra nos et mihi certum. At enim. In pago ~~Vallien~~
 non procul Hesdenio Couventus fratrum Franciscanorum Vallis-
 Eubina seu Vallentimentis, Gallice Vallentia nuncupatur per eundem
 loci Dominum constructus: qui licet exiguus solitudinis tamen
 atque meditationi est aptissimus. Allentur Gange fluvio et pellucida
 fonte. Ferunt religiosi Carthusiani primitus apparatus fuisse:
 quibus quod angustior erat subire recedantibus 49 Francisci familia
 prout patribus ex Abbat villa accessit. Voluerunt amplas domos
 habere non cogitantes Christum Dominum in modico praesepio velinatum
 fuisse.

R^{om} = Pater d.

R. P. D. Petrus Ruffi majoris C^o Prior 3l pater in primis V^{al} = devotione

Petrus Ruffus non sine sanctitatis opinione moritur

precipuis, omnibus amabilis atque gratus Divinarum humanarum que litterarum egregie gravis juris utriusque Doctor precelebris. Inter ceteras virtutes quas habuit fecundissimas benignitate et patientia misere in modum praedictus fuit. Omnibus qui ad eum veniebant sine gremium aperuit et afflictos fortissimum benigne suscepit, sicut patet in praedicto Lovino. Etiam non ignarus mali, miseris succurre

Laus eius ex Patore

morat, morat, inquam quid adversa sibi fortuna vellet. In negotiis Ordinis admodum Diligens, providus ac circumspexus fuit, quae et longa experientia doctus optime tractare sciebat. Nam ut in multis domibus Prior, et in nonnullis Provinciis Visitator fuerat antequam Prioratum C^o gereret. Et cum tantis esset negotiis occupatus nihil omnino sui praecelari ingenii monumenta reliquit de quibus consule Biblioth. Carus. Eandem hic Pater devotissimus post multos labores post tribulationes varias post gravem morbum quo duobus annis ante obitum flagellatus atque purgatus instar stritificis area fuit. Nam et in postremo Cyto moriebatur sui quidam personae Ordinis ut haberent ipsum R^{dum} Patrem profrensius recommissum tam in generalibus quam in particularibus orationibus quod revera gravi infirmitate laboraret. Post sacramenta demum Christiano more sumpta, felicem Deo spiritum multo praesentibus suo Creatori cum multo fructu reddidit anno tertio post mille quingentesimo et octavo. Qui et decembris sepultus non sine sanctitatis opinione fuit.

Cui in officio Franciscus Purcanus omnium suffragis suspectus est.

Philippus Austriaeus non sine periculo hae tempestate fuit in Gallia

Cum Philippus Princeps ut ex Hispania reversus per Gallias iter haberet et jam Lugdunum pervenisset, mox eo venit rex Ludovicus cum Regina uxore multis que Francie proceribus, aliquot que diebus se recreantes pacem concludunt inter regem Francie et Hispanie adjudicantes Regnum Neapolitanum Carolo Austriaeo si Claudiam filiam Regis uxorem duceret et aliis conditionibus quarum ^{maior} pars Gallis erat propitius Hispano aspera, quando in altera Gallo sua remeante Ferdinando detrahebatur quod obtinebat. ut Hispanis regno expulsi Gallus illud facilius invaderet.

Philippus ad
Margaritam sororem
quam Philibertus
Alobrogorum Princeps
in matrimonio habuit
in eisdem profectus est

Princeps infectans necessitudinem fuisse ^{scilicet} pacificandi quoniam in Galli-
protestate erat, Hispani scribunt. Decima Aprilis Burgium in Sabaudia
Princeps proficiscitur a Duce ejusque uxore sorore sua magnifice
exceptus. Sed mox uterque Princeps acri corripitur febre. Paulo
melius habens Princeps Philippus Lugdunum ex promisso revertitur
Regi et Regine valedicturus et pacem confirmaturus.

Rex Ferdinandus certior factus fortunam ad suam partem stare
et Francos qualiter inferiores mittit in Franciam legatos qui decla-
rarent pacem a Principe factam Regem Ferdinandum probare non
posse cum Princeps mandati sui limites excedisset et se velle cum
Rege de Capitibus controversiarum tractare. Verum Philippus Regem
testatur esse se fectum esse pacem conficere, sincero animo cum
Rege egisse seque cum vita periculo asperissima debentem febre
revertum ut acta tractata confirmaret. Sciens Rex Principem
vera loqui exultationem non malo animo accepit ac legatos
Hispania cum ignominia repulit eos audire non sustinens.

Philippus Princeps in febrem recidit tam graviter agrotavit
Lugdunum, ut de vita sua oes medici desperarent. O quam
felices sunt qui nihil hujus mundi appetunt! Princeps paululum
convalescent lectica reclus ad Sabaudiam revertitur.

Consilium circa Regem Ferdinandum ex tempore rerumque
eventu capisse facile apparet. Elevis ante Germanorum
de consalvi rebus desperans Isaacum quosdam: mutata eorum
presentia consalvi fortuna sententiam mutaverat. Elevis dicunt
consilia res magis hominibus dare quae in horat variantur quam
hominibus rebus Neque a bello abstinent donec ^{omni} Neapolitano Francos
exturbat bel regno.

Galli ab Hispanis
e regno Neapolitano
profligantur Duce
Magno Consalvo.

Successio Pontificum Eodem anno Papa Alexander VI 18 die Augusti venens perijt. Secundus
 Pius 3 non integro mense profuit. Mortuus hic in festo S. Lucæ Evangeliste.
 Successit Julius 2 ultima Octobris, sedit annis novem et amplius.
 Philippus Princeps mense sept^{bris} ~~bris~~ ^{anipontem} pervenit. Ibi ab Imperatore Patre
 omnibus que aulicis et Principibus honorificentissime excipitur, ac
 per mensem partim orationi partim Italia profinquo ei opido cum
 Patre egit variis exercitiis se recreantes. Nona Novembris Meckliniam
 intrat tanta profusus imbre ut toto corpore maderet. Hic amplexit
 liberis eorumque nutritiis salubatis aliquandiu ex tanto itinere requievit.

Princeps in
 Germaniam ad
 Cesarem Patrem
 proficitur

Obiit Illma
 et Potentissima

Margareta de Fricke
 Conthoralis quondam
 Ill^{mi} Caroli Ducis
 Burgundie

paratis post diebus Margareta Eboracensis Caroli Audacis vidua prorecta
 atatis femina nullis relictis liberis 24 Nov. Mecklinia morti concecit. Illi
 Franciscanorum odes Mecklinia prebuit sepulchrum. Nichilominus toti Ordini
 nro fuit devota et propterea quoad vixit habitum semper mistam de Spiritu Sancto
 fuit magna benefactrix tam Carusie quam multarum aliarum domorum
 in Provinciae beltonica et Picardie nominatim nrol. domus de Schuch in qua
 edificavit duas cellas pro quibus dedit 360. Rhen. non tamen eas dotavit
 Et domus Capelle in qua conditum est cor ejus sub tali epitaphio: Cy gish le
 ceur de tres haute, tres excellente et tres jouissante Madame Marguerite
 d'Engleterre Duchesse de Bourgogne de Brabant et Qui trepassa en
 l'an de nre Seigneur 1503.

S. Hubertus de
 Lacu monachum
 induit

Hoc anno ipso die S. Barbara fuit in Schuch vestitus de Hubertus de Lacu,
 et anno revoluto fecit professionem. Fuit bonus Cantor habens tubalem vocem
 et artifex multarum rerum et ligator librorum. Secundario fecit professionem
 in domo Argensina ibique fuit Vicarius.

Elemosyna Dⁿⁱ
 Cantoris Abula

ANNO 1504 Circa hoc tempus, redit ex Hispania ut verissime est
 cum uxore Principis H^{is} = Enus Valentinus Cantor et tenorista dich. hufus
 Illustrissimi Principis Hispanie, et finimus eidem obligati de tribus elapsis annis
 ad LVI Rheneuses quam summam domui dedit in argumentum probede

unius monachi de qua superius dictum est.

Circa verum tempus Princeps Joanna solvit ex Hispania et mari rediit ad maritum Cezar absentis impatientia aliquando pedestre iter tentavit sola sine comitibus. Non enim permittentibus Reges parentes eam discedere, quod illis bellum esset cum Franco.

Jacobus Cooman
emittit professionem

Hoc anno 29 Aprilis fecit professionem D. Jacobus Cooman Gandensis qui dedit Domini quadraginta octo libras grossos Flandriis pro quibus solvendis accepit Pater ipsius terminum sex annorum et omni anno solvit octo libras de qua summa bates Moathies emittit redditus pro Conventu.

Vivarium dictum
den Swerten byvere

Eodem anno tertia Maij fecit Prior Moathies cum suis Procuratoribus D. Joanne de Groote opus laudabile et proficuum de vivarium dictum et nuncupatum vulgariter den Swerten vixere prope silvam ibidem sic nominatam quantitatis 10 journalium. Perante idem vivarium ^{perit quoddam} ~~habebat~~ ^{annue} pascua parum utilis. Audivi a vandidis quod vix ^{habuissent} ^{annue} quatuor Rheucens in quo quidem vivario nutriuntur optimi pisces et multum convenit pro vivario nem in aestate quando foenum aptum erat ad reponendum in horreis equi immergebantur in luto usque ad ventrem. Et de eodem anno piscamus circa VIII^c carpas exceptis aliis minoribus piscibus. Et ut idem vivarium haberet sua requisita emimus a quodam milite Dno Henrico Bstraeta tria journalia prati quae etiam verba sunt in vivarium nec habemus simile.

Elemosyna
executorum testa
menti Hmi Suffragani
Epi Cameracensis

Hoc eodem anno D. Bartholomaeus quondam Capellanus Dni Epi Dagnensis et alii executores intelligentes quod idem D. Suffraganeus haberet in ista Domo Anniversarium de denuit

pro fundatione eiusdem xxx Rheuensis.

Sepelitur neptis
Dni Fabri benefactoris
nri

Fuit sepulta in ceniterio nro Joanna quondam neptis Dni Petri Fabri
que enutriti multos iuvenes in domo Anderlaeuensi per predictum Avunculum
suum nobis relicta.

De Judocus Argillanus
Magister Joannes
Ammonii

Ab edificationem nram qualiter conversatus fuerit De Judocus Vander Oeyen
et quae documenta dedit discipulo suo Joanni Ammonio Chronographo dⁱ Capelle
ex eo audiamus: De Judocus Argillanus de Geraldinowe cognatus v^{ri} Arnoldi
Casreman Prioris dⁱ Capelle fuit vir probus et graciosus, vultu liberali statura
modiciter eminenti, ingenio satis acuto, qui tametsi in litteris secularibus
non multum fuerit eruditus, scientia tamen Christiana et spirituali non multo
postponendus erat. Soccus ubi non conuevit ne in hyeme quidem sed quam ~~semper~~
^{semper} ~~habet~~ ^{habet} pedes, pravis utebatur calcis intra calcos non tam ^{philos} ~~philos~~. Habuit
dulcem et gyasi angelicam vocem, unde pluribus annis tametsi non placuit
ei ^{fuit} Cantor chori. Qui quoniam fuit impedioris linguae ideo silentium et solitudinem
amavit plurimum. Alioqui et Vicarius sup^{er} Domus fuisset ordinatus si
predicare publice potuisset. Multis tamen admodum charus fuit. Scitit autem
accurate flores concinnare de filo serico et cupreo filo subtrato, sed dixit quod vitium
suum in tali opere multum debilitavit. Selectabatur arte inserendi arbores quam
artem B Hieronymus Rustico Monacho scribens etiam commendat. Ad studia
litterarum mihi propenso et de viris eruditis inter se loquenti respondebat:
moritur doctus cunctis dⁱu^o et Eccl^{esi}ae quasi diceret: Audemus bene vivere
et semper habere bonam conscientiam. Alias autem mihi dicebat: O Joannes,
Joannes si dia vixeris in Ordine frequenter iturus es et ab hoc et ab hoc, vicissitudines
honorum et malorum sic indicans quas in hoc mundo cuncti mortales velint
moliri experientur, et profecto verum dixit. Porro quales aliquando vicissitudines
et ipse Magister meus Judocus in Ordine sit expertus non etiam mihi tacuit omnino
Alias namque dicebat. Interdum gratia dei visa est mihi sic affuisse ut post
vigilias nocturnas et officium matutinale ita me sentirem robustum et alacrum

Vicissitudines
honorum et
malorum

ac si non amplius quam ad dimidium horam in choro fuerim. Hoc modo sane divina gratia mecum egit, sed non semper, nam et interdum ita relictus sum in infirmitatibus meis et miseris ut non solum taderet me vita mea, sed etiam ut non nunquam optarem mihi

Quantum exhortationes bonorum virorum valeant.

terram de hiscere ^{quo} liberatus a tentationibus in ea quiescerem. Haec silentio praetermittendum quantum exhortationes P. Laurentii illam crexerunt cum ipse quoque factus. Cum essem junior, inquit, et multis annis in ordine non fuisset Pater Arnoldus Haerman diu fuit hujus Provinciae Visitator Principalis et propter ea frequenter oportebat eum abeunte domo. Interim vero D. Laurentius de Buscherelle Vicarius fuit hujus domus quod officium laudabiliter exercebat. Sed quoties D. Laurentius visitandi gratia venit ad me in cellam sermonibus suis et exhortationibus sic crexit me, stabilivit et confortavit

Inoclarum testimonium de Sanctitate Patris Laurentii Monachezele

ut posteaquam fuit in cella mea per duas hebdomadas mihi gratiam Dei sentirem adesse. Eram ^{si} quidem provisus ad modestiam, proclivis ad prebatem, promptus ad fraternam dilectionem ferventior in precibus subtilior in divinarum contemplatione et in cunctis observationibus Ordinis publice et privati alacrior, sed praedictus D. Laurentius alia multa reperuntur. Ad praedictum judicium revertamur.

Haec alias dicere solebat. ~~Vixi~~ Vixi quidem diu satis, si satis bene sed extremum ichim semper times. Cum autem quidam Monachus D. Franciscus velle defunctus est qui erat ipse junior in Ordine magnus invalidi metus judocum, atque ab illo tempore nunquam bene valuit, sed vultu attonitus saepe dicebat nobis: nescio quid est mihi, nescio quid habeo, nescio quid patior, deinde paulatim cepit aegrotare sic ^{fore} ad duos menses. Cum autem Pascha festum advenisset et in die se se debiliorem fieri cerneret fertur paululum conyuerens dixisse: Ita ne jam mori debeo cum modestissimum

lotius anni tempus jam praeractum sic et commodius vitibandi tempus adve-
 nit quando nobis lacte et butyro licet ubi! Sed tamen Divina voluntate
 se commisit et rite preparatus sumptis Ecclesie sacramentis religiose
 defunctus est in praesentia B. Prioris et quorundam aliorum nocturno
 tempore ^{choris} abis fratribus in choro divina celebrantibus Et Martii anno 1504.
 Iste B. Franciscus Velle dicebat quandoque: Si Deo placeret optarem in
 extremis meis non diu agrotare lectoque decumbere, ne mea causa
 fratres vigiliis et aliis molestiis afficiantur. Certe quod optabat assectus
 est quandoquidem usque ad extremum diem vitae mortalis inambulavit
 et ad templum venerat sumptis que per se cibum et potum, sed cum
 venisset infirmarius nocturno tempore ad legendum cum eo matutinas
 se ^{lena} respicit eum in lecto yacentem atque defunctum circa principium
 huius anni. Sic praeproperam mortem non optarem. Notandum quod
 de se narrat Joannes Ammonius tempore illo quo praedictus Franciscus
 obiit tam agrotus eram, ut stare non possem, sed in cimiterio sedebam
 super unum sepulchrum legebamque cum aliis ^{et} me putabam prope diem
 moriturum. Deinde in choro nactus quemdam librum que B. Franciscus
 scripserat: ex eo legi orationem Divi Bernardini de nomine Jesu christiani
 mihi visus sum melius habere, gratulati meque curvalui. Sic ut in
 hebdomada Ascensionis B. Vni ministerium sacerdotis in curvatu parageret
 curvalui non sum ylene sanatus. At tandem aliquando ab illa oratione
 magna curvalui. Deo Gratias magna que mihi prosterenerunt pericula
 a quibus etiam Deus me liberavit Cui laus, honor, et gloria per oia
 saecula saeculorum. Amen.

Praepropera mors nec
 optanda

Efficacia orationis
 S. Bernardini de
 nomine Jesu

Mortuus est in eadem domo in Januario f. Absalom de Bierlich
 curvatus qui benevole et sollicite fratribus ministrabat, religiose ventitabat
 ad divina, bonus que Christianus videbatur. Sed quid dicam? Nescit

homo utrumq; amore an odio dignus sit. Et Apostolus ait: Novit Dominus qui sunt sui. Et distendit ab iniquitate omnis qui nominat nomen Christi. Fili mi; Absalom. Absalom. fili mi. Dixit etiam pater ille Pater. Hic enim quod obitum suum reperitur dicitur proprietarius. Sed quis hominum que sunt hominis, nisi Spiritus hominis qui in ipso est?

immoderatus labor
manuum periculosus

Videre quoque erat in principio seculi hujus quosdam ad exteriora laxatis habentis totos se effundere non solum immergere sese inmoderatus labori manuali. Sed quod gravius et intolerabilius erat exercere periculosas artes Alchimicis turpidi questus gratia contra quos Ordo gravissimam sententiam fulminavit.

Ordinationem Joannis Domini Milesimo quater quinquagesimo nonagesimo nono factam, et ad certas Provincias duntaxat ordinatam de Arte Alchimicis confirmamus, eam extendentes ad omnes et singulas Ordinis Provincias, cujus tenor sequitur. Ad nostrum, quod dolentes, referimus, pervenit auditum quod plures Ordinis persone diabolica fallacia adeo decepti sunt ut tempus et vitam in Alchimia et Quinta Essentia consumant, multasque experientias faciunt iuxta Apostoli dictum, Semper ad discendum et nunquam ad Veritatis Scientiam pervenientes aurum et argentum conflant, et in dispendium patrimonii Christi Ordinisque scandalum in nihilum redigunt. Dolentes igitur super his de remedio opportuno providere statuto irrefragabili Ordinamus ut in antea posterum nulla persona Ordinis vel extraneorum se in practica Alchimia sive Quinta Essentia occupet, neque fornaces, neque vitra atque

aliaque ejusdem practice instrumenta quod se retineat sub pena quoad
 Priores et Provocatores privationis officii et quoad subditos sub pena carceris.
 Eadem Ordinationi adficiemus omnibus et singulis personis
 Ordinis nri status cujuscumque fuerint ne artem predictam per aut aliam
 in domibus aut alibi exercere presumant, nec exercitibus praestent ^{auxilium} consilium
 aut favorem, aut ibi ~~exercerentur~~ intendant, alioquin tales pro prophanis
 et criminosis habeantur. Quod si Priores extiterint vel quicumque
 alias obedientias Ordinis habuerint, ipso facto ipsis obedientiis sint
 privati et perpetuo inhabiles ad quascumque obedientias Ordinis nri obtinendas.
 Monachi vero clerici Redditi Conversi et Redditi laici discipline generali
 subiacent, perpetuoque sint novitii et careant voce sine spe restitutionis
 in pristinum gradum. Conati autem et prebendarii omnino ab Ordine
 expellantur. Et nihilominus ut omnis occasio ^{artem} illam in posterum
 exercendi perdonis ~~judicis~~ subtrahatur Ordinemus et sub penam predictam
 injungimus ut si quos fornellos aut alia instrumenta ad usum dictae
 artis ~~quos~~ penes se vel in eorum posse habeant illos et illa infra
 unum mensem a die publicationis hujus ordinationis computandum
 rumpant et funditus destruant. Valde enim indecens est ab observantia
 regulari penitus alienum Dei servos terrena querere cum eorum concordatis
 in caelis et terra celestia deberet esse. Et Visitatoribus Provinciae
 injungimus ut in singulis domibus Provinciae suae diligenter inquirent
 hi praedicta fieri et juxta praesentem ordinationem exequantur.

Domus Lovaniensis
 ordini incorporata

Hoc anno Domus Mariae Magdalenae sub cruce in monte Calvariae Lovanii
 Ordini incorporata exhibuit ^{proventus} ejus Prior fuit D. Joannes Delphus professor D. Gandensis
 Circa hunc annum obiit magnificus Dominus Baisin magnus ^{benefactor} Domorum Paradiac.

Benefactores Ordinis

Mariae et Domus Schielden ubi edificavit tres cellas Monachorum et dotavit se ditibus
 pro inhabitandis in eas.

Item Dna Ursula ~~Comitissa~~ ^{Comitissa} Hauramburgensis magna benefactrix
 domus in Ikingen et Cartusid, qua pro erectione dictae domus in
 Ikingham et Cartusie dedit summam quinque millium florenorum
 Rheneulium. Item generosus (Sigmundus) Elector quiescit filius
 Dni de Swartzenbusch princeps fundatoris prebendarius domus Pontis Maris. X
 Instituta suam missa de Spiritu Sancto dicenda in conventu pro duobus
 magnis benefactoribus. Ordinis pro Magistro Roberto Wido subdiacono
 in ecclesia Cathedrali Willemsi in Anglia. Altero pro Honorando
 & Magistro Waleraudo Pepin in medicina Doctore et Canonico Lubdomasi
 qui fuit Audemarensis Cte singularis benefactor.

Item missa de Dna in conventu pro & Bernardino Cardinali Legatione
 tituli S. Crucis in Hierusalem qui Ordini multum affectus fuisse
 dicitur. Item pro Illustri Dno Gonsalvo magno Capiteano Regis
 Hispania qui ut diximus superioris anno Francos ex regno Neapolitano expulit.

Princeps Philippus intelligens Carolum Egmondium contra Ar-
 bernoldi venditionem testamento approbaram confirmaram que Caesaris
 Sigmundi diplomate in Geldria vi regnare, eum debellare universaque
 Geldria pellere (ul Patria prostrato e Germania discedens se facturum
 oral pollicetur) Constituit. Arnhemum obsidibus productisque tormentis
 inopia defecit, tandem civis dederunt se certis legibus quas et vicini
 aliquot amiserunt. Igitur mense Julio Princeps Comitalis Belgarum
 Proceribus Arnhemum ingreditur magnoque cum honore exceptus
 inauguratusque) paulo post haud procul Zutania castra locat.
 Instante hyeme apud haud die Strabura cum Carolo Egmondio
 inicitur. Non enim quiescere Gelder poterat mille temper artibus instructus
 ul specie pucis Dux pauper vicinos depredaretur.

Philippus Princeps
 Arnhemum Deditione
 Cap: it

1504

Hoc quoque anno atrocissimum bellum exortum est inter Maximilianum Caesarem et Philippum Comitem Palatinum Rheni de quo consule historicos.

Inveniuntur etiam domestica bella quae hoc anno prior habuit cum Joanne Obberge qui exposuerat pecunias pro Ecclesia nostra nomine Joannis Fax (Custodis vestrum Maximiliani Regis) qui semel promiserat dare pro Ecclesia nostra centum libras grossorum Flandriae et fecit fieri labores ipsaque Joannes Obberge omnia exposuit nomine dicti domi-

celli Joannis Fax. Sed postmodum Joannes Obberge petiit omnia quae exposuerat pro dicta Ecclesia sibi reddi et restitui. Et fecit nos citare coram Officiali Cameracensi et processu

finito, fecimus ipsum (sc. processum) visitare per expertos qui dixerunt quod eramus male fundati et quod amitteremus causam nostram. Tandem convenimus cum dicto

Joanne Van Obberge cui promissimus dare centum coronas quas ipsi solvimus

et dedimus, quia si fuisset condemnati sicul satis asperum in triplo plus dedissemus.

Quis retribuat nobis meliorem fortunam et adiutorium certius quam tunc habuimus.

Hoc anno et oct. ex hac vita migravit Otto Wolfswinkel de Amberfordia Prior de

Ultrageld, cui domini procepsit novem annis. Vixit in Ordine ultra 19 annos.

Hoc anno si bene notavi ex Chronico Capelle alias probrato anno fuit sepultus in nostro

cimiterio nro fr. Richardus Conversus de Capelle qui obiit Bruxelles in hospitio nro

inter manus Joannis de Grooto Procuratoris hujus domus qui eidem ministravit

Sacramenta Ecclesiae et Sacramentum et extremam unctionem Capus etiam confessionem

audivit. Et venit Prior Capelle circa noctem quo presente fuit hic sepultus.

In predicto Chronico sic habetur: Cuiusdam annuam Domini 1461 receptus fuit in hac

Domo sc. Capelle Richardus Perant non longe ortus a Camberone. Et primum

quidem Donatus postea vero factus et Conversus. Hic Principibus terra

notus fuit, et aliquando Coquinarius erat in hac domo, et alio tempore

fuit etiam Portarius. Cum autem ob aliqua negotia profectus fuisset

Bruxellam essetque non admodum bene dispositus in corpore, de consilio

medici sumptis catopoliis cepit magis exprobare atque inibi non post multos dies

Hinc discant
Officiales
in libris pacem
inire cum parte
adversa perunt
Statuta monent

Regina Philippini
Principis Socrus
fatis concedit

Castella

Obiit nonis Decembris. Sepultus fuit in domo ordinis nri prope Brussellam.
Quinto Calend. Decembris Medina Campi Obiit Elizabetha Hispaniae
Regina Ferdinandi Catholici Aragoniae Regis uxor, vita ac moribus
foemina aliis multis praestans. Inaene apud suos ingentis prudentiae
nomen obtinuit. Ad quam spectabant Castella regna Hispaniae
longe maxima praestantissimaque pars.

de eius morte cepit
demum Philippus
Castella Legionis
et Granatae Rex
Salutari

Hoc anno 1504 designatus fuit Venetorum Patriarcha Antonius
Lucianus Monachus Ordinis nostri.
1505 Postidie Idus Januarii anno 1505 Celebrat Princeps
Philippus Brabantiae in templo Divae Gudildae
exequias Elisabethae Reginae Hispaniae, cujus caeremoniae in
longum tempus extractae, quum tandem essent finitae: Legatus
Castrensium alta voce in templo proclamavit: Vivat Dux Philippus
ac Dna Joanna Rex et Regina Castella Legionis Colchiae; Granada etc
Vide Hutterum.

Obitus Domicelle
Marie Contereau
relictae Joannis de
Grote Praesidis
Brabantiae

Hoc anno 24 Januarii obiit V^lis matrona Domicella Maria
Contereau relicta quondam magistri Joannis de Grote
Sigilliferi ac praesidis Brabantiae. Mater conjugis nri de Grote
quae honorifice fuit hic sepulta praesentibus nepotibus suis
D. Joanne Contereau milite, aliis fratribus suis ac aliis multis.
Quae reliquit oia mobilia huic domui, et dedit insuper tenentem
quo filius suus Joannes de Grote fuit Procurator diversis vicibus
plusquam 111/2 Rheunen quos debuisse applicasse pro dotatione
cellae. Sed oia commisit eidem filio suo, quia oia ad usum
profectum et necessitates hujus domus exposuit. Procuratori
Joanni de Brabantiae simul per antea dedit 4 x 111 Rheunen

Recentioribus beneficiis
eius domui huic
Collata

1505

Ante obitum suum reliquit domui omnia mobilia sua, inter qua torquem auream valentem censum Rhenum. Perinde dederat duo pulcherrima spallia ad summum ^{l.} stare quibus in festiuitatibus candelarum utitur et alia parua pro Ecclesia. Frequenter misit viam pstantios aedificae multa alia solatia fratibus, et dedit insuper pro thuribulo argenteo xxv Rhemense. Non sunt omnia scribenda quae domui fecit.

Cartusiani adsum
moriendi

Progenus unum ut retribuatur illi mercedem vitam quae devote obit proseribus de Priore Mathia et filio suo de Joanne de Grootene Procureatore, tunc Procurator Dno Adriano Moselman Procureatore Dno Diestansia. Fratre Jacobo de ^{nova} ~~materra~~ ^{materra} conuerso ejusdem D. de tribus fratribus hujus domus sequuta sub marmore quadrato filii sui Caroli Dni Caroli de Groot quondam Com. P. Cancellarii Brabantiae. Joannes Standonck tunc de Francisco ^{um} de Paulo (qui aliquando de theologia quae difficultates ad sanctitatis experimentum prosperabat) et egus Ordinem affectu prosecutus est, et tertiam illius Regulam professus fuerit eundem cum illis habitum gessit continentem quae carniuum abstinentiam in tantum coluit ut in morbo lethali ad iis ^{utentis} ^{stud} ~~religiosis~~ ^{religiosis} suis fere similem habitum ordinis et eandem carniuum abstinentiam in collegio ab illis seruandam precepit.

Beata Joana
moritur

Beata Joana Ordinis ~~A~~ Mariae (qui vulgo Annuntiatorum Virginum dicitur) fundatrix, toto vite decursu sanctissime transacto fere quadragesima Biturgis quarto die feb. hoc anno in dno obdormiuit in primo instituti epus carobis a se excitato.

Tribus diebus post sc. 7 id februarii ad regnum eorum a Christo Dno evocatus fuit Joannes quoque Standonck de theologiae Doctor professor Parisiensis. Quem Ludovicus e regno proseriserat quod dicta Joanne

Obiit nonis Decembris. Sepultus fuit in domo ordinis nri prope Brussellam.
 Quinto Calend. Decembris Medinæ Campi Obiit Elisabetha Hispaniarum
 Regina Ferdinandi Catholicæ Aragoniarum Regis uxor, vita ac moribus
 foemina aliis multis prestantis. Inique apud suos ingentis prudentiæ
 nomen obtinuit. Ad quam spectabant Castellæ regna Hispaniarum
 longe maxima prestantissimaque pars.

Hoc anno 1504 designatus fuit Venetorum Patriarcha Antonius
 Surianus Monachus Ordinis nostri.
 1505 Postidie Idus Januarii anno 1505 Celebrat Princeps
 Philippus Brabantia in templo Divæ Gudildæ
 exequias Elisabethæ Regine Hispaniarum, cujus ceremoniam in
 longum tempus extracta, quæ tandem esset finita: Legatus
 Castellæ alta voce in templo proclamavit: Vivat Dux Philippus
 ac Dña Joanna Rex et Regina Castellæ Legionis Colchi; Granatæ etc
 Vide Hutterum.

Hoc anno 24 Januarii obiit V^lis matrona Domicella Maria
 Contereau relicta quondam magistri Joannis de Grootæ
 Sigilliferi ac præsidis Brabantia. Mater conjugis nri de Grootæ
 quæ honorifice fuit hic sepulta presentibus nepotibus suis
 D. Joanne Contereau milite, aliis fratribus suis ac aliis multis.
 Quæ reliquit oia mobilia huic domui, et dedit insuper tempus
 quo filius suus Joannes de Grootæ fuit Procurator diversis vicibus
 plusquam 111/2 Rheven quos debuisse applicasse pro dotatione
 Castellæ. Sed oia commisit eidem filio suo, quia oia ad usum
 profectum et necessitates hujus domus exposuit. Procuratori
 Joanni de Br^ussel semel per antea deditur 4111 Rheven

Castellæ
 Regina Philippi
 Principis sorus
 facta concidit

Obiit
 demum Philippus
 Castellæ Legionis
 et Granatæ Rex
 Saluberrimus

Obitus Domicelle
 Mariæ Contereau
 relicte & Joannis de
 Grootæ Præsidis
 Brabantia

Recesserunt beneficia
 eius domui huic
 Collata

1505

Ante obitum suum reliquit domini omnia mobilia sua, inter qua torquem aureum valentem centum Rhener. Perensse dederat duo pulcherrima spallia ad summum ^{et} stare quibus in festiuitatibus candelarum utitur et alia parua pro Ecclesia. Frequenter misit viuum pitantios a calce ac multa alia solaria fratribus, et dedit insuper pro Humboldo argenteo xxv Rheneru. Non sunt omnia scribenda qua domini fecit.

Progenus vnum ut retribuatur illi mercedem eternam quam devote obit proseribus de Priore Mathia et filio suo et Joanne de Grote tunc Procuratore, tunc Procuratore Dno Adriano Moselman Procuratore Dno Diestansia. Fratre Jacobo de ^{nova} terra conuerso eiusdem D. de bibus fratribus huius domus sepulta sub marmore quadrato filii sui Caroli de Grote quondam Com. Cancellarii Brabantie. Joannes Standonck tunc et Francis ^{um} de Paula (qui aliquando in theologia questiones difficiliore ad sanctitatis experimentum profuerat) et eius Ordinem affectu prosecutus est, et tertiam illius Regulam professus fuerit eundem cum illis habitum gessit continam que carniem abstinentiam in tantum coluit ut in morbo lethali ad ius ^{utendum} vix induci potuerit et ^{stud} religiosus suis fere similem habitum ordinis et eandem carniem abstinentiam in collegio ab illis seruandam precepit.

Beata Joana Ordinis ^{et} Maria (qui vulgo Annuntiarum Virginum dicitur) fundatrix, toto vite decursu sanctissime transacto fere quadragesima Biturgis quarto die feb. hoc anno in dno obdormiit in primo instituti eius carobio a se excitato.

tribus diebus post se. 7 id februarii ad regnum celorum a Christo Dno vocatus fuit Joannes quoque Standonck theologie Doctor professor Curie. Quem Ludovicus e regno proseriuerat quod dicta Joanne

Cartusiani ad sum
morienti

Beata Joanne
moritur

repudiare uxori persuasisset et alteri minime nupturum. Sanctorum
autem eandem Cameraci recepit Henricus a Hergis Episcopus
per caput episcopi amplissimum episcopatum ferventissime et
concionatus. Et erexit in hoc exilio domus pauperum
Scholarium Cameraci Valencenis Moecklinid et Lovanii. Visitatores
autem Dⁱ Lovanienis sunt ex ordinatione sancti Adriani de
de Braxeto Decani qui ad vitam erat Generalis. Visitator ac
corrector hujus domus Prior Carthusid et Curatus S Petri
quibus auctoritatem dedit dictam domum visitandi et
et reformandi in capite et in membris sine ulteriori relatione vel subjec-

Rex Castelle
ajunt Belgas exercitu
iterum Geldros invadit.

Instante menses aprilis fuit Rex Castelle impetrata a Patre domum
Caesare potestate in Belgium revertitur iterum sollicitus non
sequitur donec Geldriam vendicasset. Coacto igitur
non contemnendo exercitu, iterum Geldros invadit. Peruenit
Carolus natura lenis et inconstans sed bellicosus et
inquietus pro tempore arte et dolo cogendum ratus accepta
fide publica ad Castella Regem in Arcem Rosendalam
venit ac ei adularum impetrat que certis conditionibus duorum
annorum inducias quas non observavit.

Legio dicta de
la garde unde
originem habuit

Finitis bellis Flandrensibus quedam collectio seu ~~partis~~
collatio probus hominum que vulgariter (la garde)
nominabatur per diversa Flandria Haunvrid et Prabatid
loca peragrabat. Vulgus hanc legionem guardiam Francia
voce appellabat quod ex de causa primum eret conscripta
ut Romanorum Regi eiusque filio Philippo hoc carcere
Gardenti, illo Brugenti liberato pergeret essent presidarii

1509

ne post haec a seditionis subditis vim amplius probentur. Sed Romanorum Rege e Belgio in Germaniam profecto, Archiduce Philippo fida in civitate habitante guardia diversis in locis militabat. Quidam ex dicta legione sub honesto titulo quasi a Principe ordinati et missi qui regionem tuerentur patriam protinus vastabant, cum ipsi facerent ea quae doctores facere soleant quia propter multi mortales graviter ab eis erant afflicti et augebatur eorum cumulus in dies siquidem huc confluebant plerique quos fugi pigebat esse Domi. Non cessabant agricolas et obvios de-

Joannes de Flandria
miles de periculo
mundi status ad
fontem Cartusianae
Religionis confugit

glubere usque dum malis eorum Deus ipse finem imponeret. Non prius miles de periculo mundi status ad fontem Cartusianae Religionis confugit. Quis Joannes de Flandria antequam veniret ad Ordinem natus in Querceto, fuit etiam miles in exercitu eorum qui per noctem intraverunt in oppidum Attrebatense, et quandoque captus et bornacum ductus non fuit sine periculo eum ei acclamaretur assome assome eratque incensum in civitate. Sed cum satis facundus erat in patria lingua post die reddita ratione liber dimissus fuit. Qui cum inter tales mundi procellas abatem ageret, saepe miseram vitam suam deplorabat, quocirca tandem veluti resignans ad Ordinem Cartusianum et ad domum capelle confugit animae suae salutem quaesiturus. Ubi receptus fuit et professus ac sacerdos promotus. Erat inter eos moribus urbanis praeditus, gracili corpore, statura mediocri, facie aliquantulum fusca, acri ingenio quamvis litteratus, ad iram facilis, facilior tamen ad placandum visu acutus, victu sobrius, et in receptione ventitantium ad se festinus. Fuit Infermaricus ordinatus, quod ministerium non modo sollicite et sedule peragebat sed etiam abae alacriter obibat cum tanta semper bene voluntate tractans infirmos et egrotantes, ut si mater eorum fuisset

Sedulus fuit
infermaricus

non potuisse diligentius. In cella sua accurate et probe totius vasa ^{cu} ~~totius~~ marta facere consuevit. Et cum adducti fuissent duo monachi monasterii S. Galeni scienter eleganter scribere, inter paucos dies didicit ab eis artem scribendi. Et litteras quidam venuste pingebat et formabat otographice tamen haudquaquam faciebat satis. Obiit in praesentia multorum fratrum ante lectum epus brabantium in meridie dum hora tangebatur 18 Anno 1505 VII Idus Junii. Hic dicebat in sua infirmitate quae sicthea hydrofica qua et mortuus est se transturum brevi ad Paradisum esse quae ambulaturum inter lilia et rosas floresque Paradisi.

Cum bona fiducia moritur

Obitus Prioris
C. Ultrajectinae

7 ejusdem mensis Junii obiit Venerabilis Pater D. Lambertus Gaeff professor et Prior S. Ultrajectinae in oppido Amsterdamenti in domo Patris sui, morte subitanea, inde per fratrem juniorem et alios nonnullos amicos, Ultrajectum ad domum professionis suae transtulit. Vixit in Ordine 27 annis cum dimidio, praefuit in Prioratu septem mensibus.

Verre motus

Hoc anno in prospecto S. Bartholomaei Apli fuit terra motus Vespere circiter horam Decimam, et inter nocturnas quidem tenebras luna clare fulgebatur. Ventus autem nullus super terram. Deinde paulatim caput audiri terra mugitus quasi sonitus magis tempestatis aut venti a longe venientis, deinde omnia tremere et homines abhorrere mirabantur. Postremo quidam validus quidam impetus venit et uno transitu concussit omnia fundamenta regionis nostrae sed non diu duravit, et ita parvum fragor audiri cessavit ac demum tellus quiescit.

Versus est et hoc anno saevus Cometa in Palatinis: ditius inter occidentem Septentrionem qui suo formidabili aspectu non paucos terruit et referit Lucius.

Maria Austriaca nascitur

Decimo quinto Calendas Novembres nascitur Regi Castelle Bruxella filia cui nomen est inditum Maria. Verba sacra ablutionis fecit Casar ac vidua Engelberti Hassani, quae postea nupsit Ludovico Hungariae Rege, et fuit huius Patriae Gubernatrix.

Consilium Mechliniense

Philippus Princeps in Hispaniam venio profecturus secreti consilii anno 1455 ab Philippo Rege instituti Senatores Dividit, atque fixam cuique parti sedem assignat una Mechliniae (in dicto consilii supremi nomine) Principi jussu sedem figente, ad quam ex Provincialibus civitatibus Flandriae, Arvensis, Hollandiae, Zelandi, Frisii ac Luxemburgi appellarentur; altera in urbe Bruxellensi permanente, servato consilii Arcani nomine et unicuique Praeside ac Principis Procuratore attributis.

Consilium arcenum Bruxella

Philippus Princeps in Zelandiam cum ingenti comitatu profecturus Middelburgi decembris 17 Aurei Velleris comitia tertium et ultimum celebrat.

Quarto idus Septembris obiit Philibertus Rex Sabaudiae nullis e Marguareta Austriaca relictis liberis aetate anno vigesimo quarto rediens a venatione qua adeo corpus incaluerat, et cum primum frigida haudisset continuo animam efflavit. Cetero hunc obierunt quoque 14to idus Augusti Bernardus de Pysiamonte Abbas Blasemontis, magnus benefactor domus Lanceae.

Item Illustris Dna Blanca Emmanuel Baronia de Landora - Bonifacia Domus Villa Frasscha.

Tempestas dissipat Classem

ANNO 1506 Quarto idus Januarii Philippus Rex Castelle Middelburge solvit eunq; Angliam in conspectu habens navis Regia fornito corruptur ique tanta omnium consternatione ut extremam adesse horam vereretur. Sed vocorum Tempestas diligentia ignis restingitur. Exinde tempestas adeo horribilis ac saeva eos accipit ut haud procul naufragio abessent, aegre in portum opidi Hamptone (quod est in Anglia) navis Regia paucis comitata appellit tribus cum omnibus rebus

et hominibus fluctibus absorptis. Excepti sunt a Rege Henrico Septimo
 cumma cum benevolentia ac humanitate maris tranquillitatem
 ac ventum secundum expectantes.

Erardus Mareanus Epus Leodiensis
 defuncto, sufficitur Erardus Mareanus Roberti Sedanensis Episcopi
 affinis. Qui amplissimum Leodice palatium a fundamentis
 excitavit. Huius sen Dismantousem Francimontanam aliasque arces
 instauravit. Deque universa Provincia Leodice optime curavit.

In Cartusia Montis Dei quadragesimam
 transiit et a Sacerdotali munus se
 preparat.

Dum diploma Pontificium expectat Sedanicum se confert ad Robertum
 Merckanum loci tunc Dominum a quo octo supra viginti millia
 Ducatorum in sumptus instantis inaugurationis accepit. Verebatur
 se, vir providus si subditorum se debitorem constitueret ne suam
 in justitia instauranda excedere libertatem perderet, [†] Ubi divi-
 norum librorum lectio, rerumque spiritualium meditationi
 vacans ad Sacerdotale munus Directoribus Religiosis optimisque
 Praeceptoribus, et imperio Spiritu Sancto ductus se preparat dum
 Gascha celebrat administrationis Episcopatus illi a Summo Pontifice
 mandatur.

Postquam Rex Castellae fore per tres menses apud Angliam Regem
 summo cum honore et letitia exceptus fuit, Non Cal. Maii
 conscendit navibus in Hispaniam dant vela, adeoque feliciter
 navigatione ut quinto cal. Maii Coronyam in Galiciam appellerent
 Ubi cum summa letitia ab omni hominum sexu agere sunt
 excepti. Accurrere ex universa Hispania Præcres Ferdinandum
 Regem socerum deserentes cui tanquam aetate jam affecta nec
 admodum liberali, ut fertur, facile omnes novum Regem
 annos natum 28 et vitæ splendore florentem anteferebant.

† Tempore autem quadragesimae deliciis paternae domus neglectis
 ad Cartusiam Montis Dei haud longe a Sedanis distantem se
 confert.

Dominicus vero cum suorum levitatem detestatus Neapolim navigavit.
 Christophorus Columbus ^u Gensensis primus novarum terrarum
 partium atque Insularum nostro saeculo inventor & mox Valledolci
 in Hispania moritur. Sepultus in una domo Ordinis. Si bene

recorder Loerius illi hoc Chronographicum dedit Epitaphium

CHRISTOPHORVS COLVMBVS

Gensanvs.

Occidvi orbis Inventor

obijt non abiit

Tertia Compilatio In Capitulo generali nri Ordinis indicta est tertia compilatio Statutorum
 Statutorum indicta nostrorum his verbis: Cum proel compilationem novorum Statutorum
 quam plures Ordinationes per hoc unum generale Capitulum ad conservandum
 Ordinis statum gravide et salubriter facte fuerint. Quorum aliquae
 confirmatae, aliquae certis partibus respectibus et causis revocatae fuerint,
 aliae vero in melius emendatae temporum, personarum, et occurrentium
 pro tunc negotiorum qualitate presata, ex quibus pro eo maxime
 quod ordinationes istae cum inde secutis ad singulorum nostrorum
 non venerint, aliquis in Ordine difformitas et non modica inter
 Ordinis personas dubietates ortae sint oriuntur ac in posterum oriri
 possent in summum et dicti Ordinis detrimentum et animarum
 periculum, quibus obviare volentes ordinamus quod haec ad imme-
 diate sequens Capitulum per duos tres aut plures ejusdem nri Ordinis
 Priores aut Monachos in talibus expertos ac practicos quos R^{quis} = Pater
 Cartusie ad hoc opus elegerit et deputaverit ordinationes praedictae a
 dicto tempore citra factae videantur et examinentur et rescriptis reser-
 vandis sub congruis et debitis rubricis et titulis describantur et
 assignentur. Et inde nro dicto Capitulo exhibeantur et presententur.

per eum iterum videnda et examinanda. Et si eidem Capto bonum
 et utile visum fuerit publicentur. P^{ro} ad Dei laudem Religionis
 augmentum et subditorum salutem et pacem.

Universis personis Ordinis n^{ostri} et ceteris Christi fidelibus notum fieri
 volumus Nos cum ea qua decet reverentia litterarum Apostolicarum in
 forma brevis sub annulo Piscatoris recepisse hujusmodi sub tenore
 que prohibent ne mulieres ingrediantur domos Ordinis n^{ostri} et
 habeantur ^{inter} privilegia Ordinis. N°. 130 fuit et Capto in vigore
 omnibus et singulis personis predictis oia et singula in predictis
 Apostolicis litteris contenta intimamus et notificamus ingressum
 Ecclesiarum et domorum ^{nostrarum} ~~nostrarum~~, tam omnibus mulieribus cupis
 cumque status et Conditionis fuerint sub penis et censuris in
 eisdem litteris contentis inhibendo. Et nihilominus personis pre-
 dicti Ordinis injungimus quatenus hanc ordinationem n^{ost}ram
 imo verius Apostolicam inviolabiliter faciant observari ad ulterius
 dictarum litterarum executionem singulos ejusdem Ordinis
 Priores Debeant.

Hoc anno obiit in Germania V. P. S. Ambrosius Aleutsenius
 Prior domus ~~Holm~~ Christi et Vicarius Provinciae Alemannie
 inferioris. Scripsit tractatum qui intulatur: *Fides Christianum*
 Domus Pacis Marie in regno ^{Suevie} ~~Gracie~~ fundata est
 a D^{omi}no Henrico ~~Sto~~ Gubernatore dicti regni quem arbitror hoc
 anno e vita migrasse.

Conthoralis autem ipsius D^{omi}na Onghewigis obiit in festo ~~Sancti~~ ^{Sancti} ~~annos~~ 1309
 Hoc anno honorabilis Virgo dicta Elisabetha Scriders de Mecklinia
 dedit huic domui Ducentos Rhen. Coes, ut ex ipsis pecuniis

Littere in forma
 Brevis Julii Secundi
 Papae Directae Capto
 Generali ne mulieres
 ingrediantur domos
 n^{ostri} Ordinis

Domus Pacis Marie
 Steymon Schur legitur
 in chartis

Elemosyna Elisabetha
 Scriders

1506

emerentur redditus pro duabus missis omni hebdomada celebrandis in perpetuum in Ecclesia B. Virginis vel una de quibus denarii et empta una hereditas apud Anderlecht que alias spectabat ad Henricum Huggo cum orto pomario, prascara ac alia parva domo contigua. Est etiam alia hereditas empta pro duobus missis. Propterea sumus solliciti celebrare easdem missas, quia liberaliter dedit dictas pecunias. Et est virgo sancta et multum famosa in civitate Mechliniensi, que a magnatis et pluribus honoratur eo quod ministrat pauperibus, infirmis et debilibus facere omnia que habet, etiam cives Mechlinenses mittunt illi pecunias vestimenta cibaria et huiusmodi ad ministrandum pauperibus quos oes noscit et sollicite ministrat. Habuit etiam fratrem in Ordine profosum doctoris Antuerpiensis cui Domini multa dedit donaria tam in pecuniis promptis quam etiam in aliis elemosinis. Multa laudabilia sunt in ea merito laudanda et scribenda que omnia protereo. Deus dabit unicuique secundum mercedem suam.

Nota quod anno 1495 erat empta curia una de Beysberghe erga de Gaerbaek in parochia de Leuwe, ut supra nemora, prata, terra arabilis prout in registro continetur pro una certa summa que bona venerunt ad Dominum de Gaerbaek ex parte illegitimi defuncti de cognatione Domini de Kestergate et habuit a Domino Carolo legitimacionem quod amici sui possent succedere in bonis suis. Hac occasione Domina de Kestergate medio amicorum hoc anno 1506 sic convenerunt se. quod Dominus de Gaerbecke daret Domini de Kestergate pro iure suo trecentos Rheneuses a se Dominus Ludovicus et uxor eius cum filiis suis cesserunt iuri suo coram Cancellario. Et quia ita bona erant maioris valoris quam nos enimus ideo Dominus de Gaerbecke intendebat conventionem nobis cum factam annihilare

et reddere nosis nos Donarios sperare tantum recipere de predictis bonis quod sine suo Damno possehi satisfacere Dno de Kestergate de prefatis trecentis Rheencensibus. Nos igitur videntes quod prefata bona quiete et sine strepitu possidere nullatenus possemus volentes vitare processum cum Dno de Gaesbecke et manere in possessione nra sequenti Consilium peritorum potius elegimus augere summam primo per nos pro predictis bonis Datum quam eisdem privari. Ideo Deditur Dno de Gaesbecke [†] de consensu partium per decretum adjudicata, nos per Procuracionem ejusdem Dni coram Dno de consilio Probatorum iterum predicta bona accepimus. Unde confecta est littera pro qua Deditur 7 Rheencens.

Isti ducenti Rheencens vero hereditate predicta expositi venerunt de illis 11 Rheencensibus quos Elisabetha [†] Gniddera de Mecklinia dedit pro fundatione duarum Missarum sc. fere x Rheencens. Et ideo tenemur continuare illas missas quia si Domistadium cum promario emptum non sufficeret ad intertenuendum dictas missas, tunc oportebit tantum apponere de ^{precursoria} ~~precursoria~~ domus quod dicta missa valeant continuari.

Fine mensis Augusti Philippus Rex Castellae cum uxore Joana urbem Burgos intrah. Statimque loca pda Miraflores ac Carthusianos nostros invisit. Post dies aliquos ad ludum quorvda pileae cum reticulo se exercitatus contendit. Quinque pro mediocri tempore summis cali. Caloribus nimio exercitio sanguis actuare, ac stomacho humorem putenti frigidam avidius infudit. Status male habere cepit. Invalente morbo decumbere cogitur, animumque extemplo ad Deum convertent testamentum condit ac condignum, Sacramentis Ecclesiae se munxit, ac septimo Calendas Octobres e vivis emigravit, annos 28 non amplius natus. Ad Miraflores Carthusianos ibi

† adhuc ducento Rheencens, et postea dicta bona Dominus de Gaesbecke

Philippus Rex
Castellae et Princeps
Belgii moritur

ibi propinquos extremo omnium maerore desultus, corde Brugam Flandricam
in conditorium maternum transmitto. Mortem eius Comes magnus
in Occidentem per aliquot dies flammescens processit ac judicere
visus est. Hujus intuitu per filium eius Carolum Imperatorem Romanorum
Domini collata sunt certa privilegia conquerendi bona absque solutione
amortizationis. Exicitur in charta magnus benefactor Domus de Miraflores
Hanc testamento, aliis etiam ^{locis} suis bonis, legavit 30 millia Carolinorum,
ex quibus mille assignavit monasterio suo Carolus eius filius.

Duo Diaconi
intra spatium unius
mensis mortem
susciperunt Ultrajecti
^{etiam}
fr. Lucas de Warentberch
conversus d. Brudellm

Hoc anno in Cartusia Ultrajectina duo Diaconi vita defuncti sunt. Unus
2 Henricus Othonis 26 aprilis, et alter Volguinus de Voerd 19 Maii.

Hoc quoque anno, ni fallor, in Schuel vel sequenti obiit fr. Lucas de
Warentberch. Conversus germanicus virgo proxi rebus scriptori libri
fundationis. Sed haec virtus non est peculiaris sed fore communis omnibus
religiosis nisi ex mente fuerit. Erat factor cibicorum et insardum calceorum
semper bonus et utilis Domini, filius obedientiae cuius anima requiescat in pace.

Benefactores
Ordinis

Obierunt 2 Berengarius Mercader miles, magnus benefactor et factor
D. Vallis Christi. Item R. = ^{Anthonius} ~~de Hujesalio~~ Ledis Apostolice Protho
notarius benefactor D. Caturci 12 et Joannes Ulrici de Stofflen Canonicus
Ecclesiarum Basilicaensis et Constantiensis benefactor D. in Stingham
Bartholomaeus Jacobi fundator unius cellae in Domo Kamprensi. Item
Una Catharina Cromback fundatrix unius cellae in dicta Domo,
et Una Isela militissa Midachben fundatrix unius cellae in Domo
Monachorum.

ANNO 1507 february septimo die Catharina Philippi Principis filia goethuma
in Hispanis nascitur.

Maria Austriaca

Marquarita Austria Philippi Gulchri Principis superiore anno defuncti soror

Belgicæ præfector
28 Maii

atque Philiberti Sabaudia Ducis Vidua, mense Maio Belgicarum Divisionem
Cardi nepotis sui nomine regimen suscepit præfectæque usque ad
obitum tribus nempe annis supra viginti teste Massuo.

Andreas de Bornaco
nominatur
qui et in hac secundam
fecit professionem

Circiter annum 1423 receptus fuit in Domo Capella ad Statum
Chouachi quidam juvenis Andreas nomine natus Bornaci latinis
litteris medicorū imbutus quæta morem illius temporis, qui postquam
professionem fecit in Ordine plusculos conscripsit libros. Erat
homo robustus statura sat ^m incubis Habens naturaliter bonam
et sonorans vocem et inter cantandum verba Divina valde distincte
et aperte pronuntiavit et colloqui tempore juveniores fratres ad monerem
consuevit, ut in choro et cenaculo legere sicut scribere et in
libro l'Ordre c. 8. distincte et aperte ad intelligendum. Ita legabat
ipse opere docens quod dicebat verbo. Quamvis inter Monachos domus
Domi Domus esset, tamen omnia Monachi munia publice et
privatim sufficienter obibat quæ fratribus utis admodum grata
fuerunt. Hic parvulum circa frontem habuit a latitudine sua
tuberculum ferre ad dimidiatam unci juglandis modum, de quo
Francis ante obitum annis cum in rasura ibidem lesus fuisset
a tuncore sanies cepit effluere de prostrando vellibula cecidit
et ipse plene sanatus fuit; atque ubi prius erat tuberculum ibi
prostrum remansit vellibula. Hic Andreas habuit duos fratres in
Ordine Carthusiensi. In oritur unus Robertus nominabatur
professor d. I. Catharinae prope Antuerpianam. Alterius autem
patris nomen ignoro. Sed audiri fuisse profectum in Provincia
Picardie et postea Trissem.

Anno 1470 quando inchoata fuit domus Ordinis nri juxta Delphs Andreas iste cum aliis fratribus ad Capella missus est illuc et in domo Zirezed aliquando hujus fuit sicut et in hac domo Bruxellensi. Ibi secundam professionem fecit ex mandato R^{di} Patris. Reversus est tamen ~~postea~~ postea ad domum Capelle primae suae professionis. Ibi obiit hoc anno 1507 a 3 cal. Martii. Vivit in Ordine annos tres et quinquaginta.

Hoc anno in Schucht fuit ventus quidam Joannes Boelaer filius Auri fabrici qui non perseveravit in Ordine multum dissolutus. Sed postea factus presbyter 1° Quadula Bruxellis ibidem omnibus odiosus.

Franciscus de Paula
fundator Minimorum
ad caelos migravit

Franciscus Gaularum Calaber Ordinis Minorum Instigator a Ludovico XI Rege in Galliam evocatus apud Burones in Dno obdormivit 28 aprilis Parasceve Sancta.

Carolus Fledria sua et Robertus Marckanus in Brabantiam venire opidum Disthense vastaturi a cuius mœnibus Massonii Principis et civium virtute repulsi alio signa contulere. Mala igitur opido in senso Phenas obsident diripiunt et ne a templis quidem aris temperant. Brabantii interim nequaquam commoti unicum Lovanium presidio firmaverunt.

In caelo nihil actum lego nisi approbatam tertiam compilationem Statutorum. Scilicet: Tertiam compilationem Statutorum ex ordinatione nra noviter editam et per nos seu Deputatos a nobis visam et sufficienter examinatum laudamus et approbamus et pro illius majore firmitate et auctoritate sequenti Capitulo iterum examinandum et tunc si visum fuerit confirmandum et per Ordinem publicandum remittimus.

Est Cartusiani nri instituti indigne cenobium apud Disthemium opidum diocesis Leodiensis. In hoc monasterio vixit jugum suave amplexus est Venerabilis Pater ^{Petrus} Dorlandus ubi vixit perquam religiosè. Cujus cum omnia referre jam non sit integrum et pluribus sane commemorabimus, maxime ut quisquis Chronicon Cartusionorum; Cujus ipse auctor est legere velit aliquem virtutum et sanctitatis ejus gustum ex is percipiens majorem ex lectione tam piii operis fructum consequatur.

Elogium religiosi
juxta et eruditi
Patris nri
Petri Dorlandi

Fuit ergo is Pater multa integritate probitate et devotione conspicuus
 tum quoque haud vulgari eruditione instructus, praesertim
 quod ad sacras litteras attinet, ita ut non inuisito pretur
 illius quoddam Scripturae Divinae posset arsenarium appellare
 Divinorumque apotheca charismatum. Quibus fretus omnes
 docebat, corrigebat, admonebat, hortabatur, et tum ad
 Dei amorem, tum sui ipsorum salutare odium inflam-
 mabat. Talis erat semper sermo illius, talia quoque scripta
 ejus, quibus praeter gratiam Spiritus, inserta etiam sunt
 quidam dictionis ornatus et elegantia, afficiens suaviter
 et efficaciter permoveat lectorem benevolum ac pium,
 quies et tepidum inflammans, pigrum eximulans durum
 emolvens. Porro in sermone suo sive ad laicos, sive ad
 religiosos is habebatur diligenter observabat illud Sapientis:
 Justus sui accusator in principio sermonis. Consequenter
 eius laudes vitabatque factantiam et sui ostentationem.
 Despiciebat autem ex animo seipsum, reum se proclamabat
 accusabat se culpasque suas et negligentias licet illae longe
 minores essent, quam ipse sentiret. Atque interdum
 sermonem in aliquot horas protrahens, medullitus
 compunctus quemadmodum Apulus monachus seipsum
 judicabat, et tartari flammis adjudicabat, fervens spiritu et
 zelo justitiae contra seipsum, adeo ut plerumque etiam
 saxea pectora ipsum cernentium et audientium emolirentur et
 pietate liquescerent. Ex ^{haec} autem minime facta humilitate
 vera sui agnitione, sincero sui odio et contemptu crevit

Proverb. XVIII

Im 70 .....

1507.

Delag. lib. xv. num. xvii
 Qui censendus verus
 Monachus

in illo Dei amor qui illi auxit fiduciam speranti in miserationibus
 Domini, in eius laudandi justitia, et in eius beatissima passione contra
 omnes aeras potestates praesertim in fine vita sua. Frequens illi
 in ore erat illud Zachariae Monachi discipuli Abbatis Moysis de
 quo in vitis Patrum legimus pallium suum sub pedibus deponentis
 et conculcantis atque dicentis: Nisi quis sic fuerit conculcatus, Monachus
 esse non potest. Quod ipse pluribus verbis hunc in modum efferre suisque filiis
 vel fratribus tanquam suavissimum edulcium proponere solebat: Nisi Monachus,
 inquit, patienter et equo animo fuerit conculcatus et tanquam in mola bene
 contritus atque fidelis inventus non est Monachus. Per se semper promotione,
 statu et conditione personarum quibus loquebatur cum omnibus jucundum
 illi erat de Divinis Scripturis differere, Verbum Dei audientium pectoribus
 inserere idque in virtute et favore spiritus. Erant sane verba illius quasi gladius
 acutus et penetrantia valde, quasi stimuli et quasi clavi in altum defixi,
 quasi malleus contuens petram et saxea auditorum corda. Mirae delecta-
 batur lectione Scripturarum non modo divinarum, verum etiam sanctorum
 et devotorum Patrum, praesertim quae mentem sancti Spiritus salubri unctione
 imbuerent, instruerent atque ad veram pietatem erudirent atque accenderent.
 Quas etiam solebat miris efferre praeconiis. Cantu illius animus supernae
 luce intelligenti perfusus erat, tantaeque gustus suavitatem percipiebat praesertim
 in hymnis Davidicis, ut eius comparatione nullus fratrum eius putaret se
 vel versum unum assequi et intelligere. Porro reijsa sapiens declarabat
 quam cuperet seipsum cum fratre suo omnes salubri sapientia scientia
 et vita sanctimoniam instructos esse. Scripsit non parum multa plura
 etiam scripturus nisi capitis agra valetudo obstidisset. Libenter redigebat
 in compendium proluxas nimium sanctorum vitas, volens consulere legentium

Notatis, quibus in re ista habuerit Volandus. V. P. S. Petri Volandi Ordinis
 Carthusianum professi ac Vicarii quondam in Zeelen hanc procul ab oppido Diestendi
 Viri sine controversia iuxta pii ac Docti omnia opera requisivit R. P. Gerardus
 Abbas Laurentii apud Leodium daturus operam ut castigata ac lucide
 imprimarentur idoque medio et diligentia S. Bazilii Borselii professi super dan
 abbacie vini tum varietate linguarum quam eruditione multijuga. Ceterum mihi
 huius quidem ipse Volando fuisse individuum studiorum comes certis litterarum
 monumentis ulla citoque missis dignoscitur. Volandum olim ad scribendam

qui plerumque longa fastidium et gaudent brevitate. In psalmodiis
 et nocturnis vigiliis quam attentus quam devotus et intellectu
 plusquam humano praeditus fuerit. dici pro dignitate satis
 non potest. Verum ne nos prolixiores tenus lectorem ad ejus
 scripta remittimus, facile inde percepturum quam de se ipso
 videri senserit, cupit. Unde fuerit in suis meditationibus, sanctis
 speculationibus, luculentis illustrationibus, quam fervens amator
 Dei et virtutum, hostisque et odor vitiorum. Interim tamen
 brevibus expedimus quis ejus vita finis fuerit: ubi imprimis
 hoc praetereundum non est quod ante obitum suum pluribus
 hebdomadibus nihil omnino neque exculentum neque joculatum
 sumperit praeter lactis serum. Quotidie confitebatur, interdum
 bis tunc per diem, cottidie in venerabili Eucharistiae Sacramento
 sumebat cupide et ardentem amplexabatur amoris ulnis dilectum
 unicam animae suae Iuxam Jesum, atque ut id proseth
 commodius cottidie in cella missa celebrabatur. Erat
 patientissimus in perferendis diorum ulcerum accerimis
 doloribus, suaque mirabili tolerantia ministros suos, qui
 illi agrotandi aderant haud mediciter adificabat et compungebat.
 Si quid necessarii ministerii illi esset impendendum non
 asperio ut solum agroti plerumque, sed blandis et suavis
 verbis causa amoris Dei illi ut impenderetur orabat.
 Volebat sibi ad lectum quo decumbebat vel legi quippiam
 boni vel orari, vel Passionem Dominicam recenseri, vel
 laudibus Dei et Sanctorum insisti, ipse interim attentissime
 auscultans et praecipites voces aut serigultantes subinde corrigens.

precavit R. d. Gerardus de Looen Abbas Anverbodiensis Ordinis Praemonstratensis
 Lini et Joannes Blonus Diacōnus Prior Cambii et Jacobi Leduensis qui scripsit
 historiam ^{revelationis} ~~revelationis~~ B. Juliane facta de institutione festi Corporis sui scripta
 Wolando ^{corrigenda} mittat.

Ministris delatatis solebat dicere: Requiescite jam paulisper ego aliquid boni meditabor. Et quia ut ipse dicebat non semper in tantis erumnis et doloribus spiritali fruebatur consolatione. Cum multis altis suspiriis et gressibus tansionibus illud psalmi alta voce crebrius iterabat: Non est oblitus clamorem pauperum etc ps. 1x alia similia.

Sepe in vita sua fratribus suis predicare, exhortare et in memoriam pro exemplo servanda in adversa omnibus patientia redigere solebat illud fortissimi Martyris Genesii preclarissimum ad Imperatorem verbum: Non est ree propter Christum, pro quo si milies occidar ipsum mihi de ore, ipsum mihi de corde auferere non poteritis

Atque tandem etiam in eisdem egyptii Martyris quem tantopere dilexerat feris, presente conventu et psallentibus fratribus obdormivit in Domino. Anno a nato Salvatore millesimo quingentesimo septimo. Aetatis vero suae quinquagesimo tertio.

Discipulus quidam illius qui hanc vitam descripsit istud quoque de eodem Venerabili Patre commemorat. O quoties, inquit, auribus precepi haec eius verba sibi cum magna indignatione intonantis: Quid superbis, quid te magnae pendis terra et cinis!

Bestia sum nec Deo nec Caelo immo nec terro dignus!

Ex devotis et sanctis verbis eius qua volvebat in corde et ore dum sanus esset sed multo magis cum aegrotaret integrum possem libellum conficere. haec ille de scriptis eius consule Biblioth Carl fol 224 seq
Fuit varione parabantus et Vicarius domus suae an alia exercens ^{ad huc} pro comperto non habeo

Patria breviter sensit se ad caelos sanctos premittisse qui orarent pro incolu-
mitate et prosperitate sua.

Martyrol. Roman.
ad diem 8. Cal. Sept.

Galli a Namurensibus
male excepti

Sub finem enim octobris subsequens Carolus Geldric Dux
Bhenas reliquit, constituto illic tantisper Roberto Marcano,
Cui incendendi opidi mandatum dederat. Rursum undam
revertus 600 equites Gallos exactoravit, qui Galliam repetentes
in Ardenna Sylva non procul ab Herbertensi monasterio fessi
praedas que onusti a Namurensibus fusi fugatique sunt.
Equis illorum 600 in publico foro Namurensi divenditis Martonis
Bhenis porceus reliquum militem saluum in Galliam dedit
non paucis insolentia feritatis que etiam in agro Ledicensi relictis
vestigis.

Post eos dies Erardus Marcanus Episcopus Ledicensis agrum Dominum
reperire in episcopi abundantiam ad Celeste B. Herberti monasterium
se contulit. Ubi Ubi cum disciplina monastica tricerum gravum
suffocatum esset, fanguis omnis dissolutionis colorem ^{erigisset} ~~permissit~~
aratro Verbi Dei zeloque divini honoris quos ardebat id servare
et sanctis praescriptis legibus regularum disciplinam restituit
Cum Ledicenses Geldro militantes arcem Proyam inter Gouicam
et Buscanducis incredibile damnum mercabui inferbant,
Hollandi arcem obediencie frustra circumstant. Sed postea Buscodu-
censes quos malum proprium tangebatur novum tormentorum
genus excogitantes quod mortaliem vocabant, quo pilas graniti-
masque saxorum moles tanto impetu jecere ut paucis diebus
arcis ipsius tota tabulataque deficerent. Unde Succorinus
ipse arcis praefectus strabis ruina oppressus miles, metu perterritus
arcem deduxit

Buscoducenses novo
tormentorum genere
excogitatis arcem Proyam
illis in festum expulgentibus

Obitus Joannis Coese. Conversi

Hoc eodem anno 1507 altera Nativitatis B. Mariae obiit f. Joannes ~~Coese~~ Coese

Conventus qui fuit vir prudens et omnibus acceptus magnatis et infimis aliqua
promeravit et utilis fuit domui. Fuit primo professor d. Cisterciensis in statu
Bonst. ch. postea conventus hujus domus. Fuit missus per Visitatores ad domum
Campensem, postea missus ad domum Cisterciensem, tandem ad domum istam
suae professionis. In qua et diem clausit extremam. Sepultus in nro cimiterio
caput anima cum Deo in aeternum quiescat.

Item d. Petri Eckart. Item eodem anno ~~20~~ 20° novembris obiit d. Petrus Eckart Monachus
professor hujus domus qui semper fuit religiosus honestae conversationis
bene mortificatus qui contulit domui ex paternae hereditate cum bonis etiam
suae materiae relictis quondam Petri Wyckman simul circa xxxiiii Rhen
supra domos Diversat Brussellae. Obiit devote in Spiritu sancto ipsum ad beatitudinem
gloriam, prout speramus, comitante.

Aliguae stabula equorum et vaccarum aedificata dicuntur.

Et vivit quoque discessit hoc anno V^{lis} Pater Martinus Adomea
Prior d. Brugensis et Visitator Provinciae.

Obitus V. d. Werneri
de Mol Canonici
Anderlechtensis
praecipui Benefactoris
hujus domus.

Hoc quartus anno 8 Julii (non autem 7 Augusti ut habet liber fundationis)
obiit d. Wernerus de Mol Cisterciensis Canonici d. Petri Anderlechtensis
qui est hic sepultus in ambitu nro. Qui reliquit ac dedit domui
multa bona. Primo unam domum Brussellae prope den Wilden
man de qua habemus annue 111/ Rhenentes. Item ipso vivente dedit
pro expensis suis Diversat bonas summas pecuniarum prout
habetur in registro Prioris. Insuper post obitum ejus habuimus et
invenimus ultra xii Rhen in promptis pecuniis. Calendarium
in summam redigebat quae in vita et morte dedit, xv Rhen. Item
reliquit domui restam super opidum Brussellense, quae bene
ascendit ad 1 Rhen. Et prima die fundationis hujus domus

non habuimus ab aliquo tam magnam elemosinam. Deus reddat illi mercedem eternam et oremus pro eo devote.

Comus notabile incrementum accepit ex elemosyna predicti Dni de Mol

Circa principium Septembris post obitum V^{li} Dni Canonici Wernean de Mol D. Prior Mathias volens sub modio thesaurum relictum reponere sed supra candellabrum considerans refectorium in quo circa 2° annos religiosi frequentarant ruinam miseri Domum honorabilem et spectabilem construere fecit. Cuius primus lapidem posuit ipse V^{li} Prior secundum V. P. Prior D^o Capelle D. Carolus a lapide, testium tertium verum D. Antonius de Measteyn miles et Haro Hannoniois suppositis bibalibus pro operariis. In qua quidem domo pro nunc refectorio Venerabilis religiosi conventus gratiose Deum laudanter reficiuntur non minus orantes pro ipso D. Werneano quam pro illis qui manus adiutrices porrexerunt ad dictam Domum continuandam. Coquina quoque a V^{li} Priore Marcelis ferantia constructa correspondet, ita ut omnes adventantes tam nri Ordinis fautores quam professores opus laudent. Inanisvis huius jam non extant vestigia, non piget tamen scribere ut videamus zelum, diligentiam et industriam Patrum nostrorum.

Raymundus de Commercio ex Ordine nro electus in Ep^{um} Abrelatensem

Circa hunc annum obiit V. P. D. Raymundus de Commercio quondam electus in Episcopum Perlatensem (alii legunt Carlacensem) Sed putamus verius Abrelatensem, monachus profectus D^o Gandavii.

Belgarum Ordines mittunt ad Maximilianum Caesarem accersendum

Initio anni 1508 considerantes Belgae esse cum Geldro instare bellum cum Franco legatos in Austria ad Caesarem Instii agentem mittunt rogatum quod ante Lesquianum

recusarant) dignaretur ad Belgas proficisci nepotisque ex filio Caroli
Austriaci ditiones regere ac defendere. Legationis Principes erant
iissemet Guilhelmus Croviacus Chèvre et Arbesti Dux qui
Caroli Principis curam habebat, et Joannes Hauthaerius Brabantiae
Cancellarius cujus elegantissimam orationem recitat Heuterus.
Promittit statim se cum eis in Belgium iturum. In ungue sultato
factionibus rebusque necessariis constitutis Belgarum ordinibus
per omnia satisfecisset, et Princeps Carolus latini is litteris vereque
pietate assuesceret Adriano Florentis Ultrajectino qui postea
summus Pontifex nominis Felix est factus erudiendus Datus.
Hoc anno ipso die Valentini fuerunt in Schuet vestitio habitu monachi.

Joannes Moersvult
et Algidius Coesel
nomen dant Ordini

Joannes Moersvult Prior futurus et Algidius Coesel de Winine qui ambo
ante ingressum Ordinis fuerunt submonitores in Domo fratrum apud Hage
reth Pruzelle et anno sequenti miserunt professionem. Joannes reliquit
et dedit Domui primogenita sua de qua legatione Jo Prior Mathias recepit
Anno 1516 centum Rhemenses a Cousobris ipsius Joannis qui in uxorem
duxit sororem ipsius.

Item Jo Antonius
de Wlesembekke

Eodem anno post bascha monachali quoque veste donatus fuit Jo Antonius
Wlesembekke.

Antequam a Domo recedamus dicamus quae memoria tradita sunt in libro
fundationis. Hoc quoque anno Joannes de Groot Procurator fieri fecit lavatorium
circa coquinae. Et idem ipse composuit ac fecit fieri penuriam circa coquinae
unde multi laudant ipsum opus. Putabant in futuras multas abates
aedificasse unde erant et possent sint grati et eis non imputetur quod
alii laboraverant, ut ipsi in labores eorum introierint.

Domus Anderlaci
empta

Hoc quoque anno emit Jo Prior a Wilhelmo Geetero Dominici ad

cum suis pertinentiis Titum in parochia Anderlechtensi pro centis
 quatuor Rheu cum dimidio annue solvendo. Et in eodem loco et
 et hereditate idem Prior fecit fieri novam curiam ibidem
 ponendo horreum, novam domum, stabula, cellarium sive
 penum et alia necessaria pro equis, ovibus, vaccis, porcis
 et alia necessaria colonis proficua. De qua quidem curia
 ignoramus quantum annue recipimus, quia ad medietatem
 dedimus ipsa bona ad curiam spectantia. Omnia bene
 computatis et consideratis, puto quod annue bene valeat
 in Siligine centum modios.

Idem Prior fecit operari in ambitu de quo jam dicemus
 Praenominaus Prior fecit laborare prope Icaroubeke pro lapidibus
 invenendis, de quibus multa sunt reperata in monasterio
 item de lapidibus inventis et ~~ex~~^{ex} terris in terra nostra pro quibus
 multas exposuit pecunias.

Quia inceperamus, edificare refectarium et etiam ambulum
 & Prior mercantiam fecit cum tribus civibus Brussellensibus
 qui conveniunt cum uno dicto Petro Jnde Iwane ut
 extraherent lapides ex hereditate sua Vinxem, pro talibus
 dedit semel ipsis semel sexaginta Rheu et sex.

Et ibidem & Prior invenit bonos lapides et pretiosos, quam
 quam multas ibidem exposuit pecunias tam pro conducta
 aquarum quam pro aliis necessariis, de quibus lapidibus factus
 est ambitus opus egregium et magnificentum nec tale invenitur
 in hac Provincia, Constabat enim ex integro ex istis pretis
 excisis ^{et habebat} prominentia sustentacula non tam pro munime muri

Ambitus in Icheuch
 superabat omnes
 totius Provinciae

quam pro sustentatione formid. Hoc iterum repetendum & Carolus
 de Groot Cancellarium Brandenburgie taliter ambitum inesse
 ubi conditus faceret. Verum jam vix legis super lapidem remansit
 Hoc anno 3 Cal. Martii obiit Philippus Palatinus Princeps qui
 reliquit septem filios et tres filias.

Obiit Ser. Princeps
 & Albertus Dux
 Bavarie, fundator
 S. Viti ex Charta.
 Soror Maximiliani
 Cesaris et Vidua Ducis
 Bavarie monasterium
 intrah

Obiit etiam non longe post Albertus Bavarie Dux, quem futo
 fuisse qui resignavit nobis Domum S. Viti prope Ratisbonam. Conjugem
 habuit sororem Maximiliani Cesaris, que ab eius obitu facultatibus
 omnibus nuncium remittens ut Christo immortalis sponso totam
 se liberius tradere posset Mencia quod est pulcherrimum Bavarie
 opidum monasticum est vivendi complexa gensis, egregium
 de se probans eximii in Deum amoris et virilis existantia exemplum
 rarum in principibus feminis, ut prothabitis pompis et vanitatibus
 seculi cupiant ~~vix~~ ^{vix} Deo vocare se quanto rarius eo prestantius
 Omnia enim proclara rara laudabilia et pulchra ut recte
 in Ethicis ait ~~Apostolus~~ Aristoteles.

Elogium S. Jo. de
 Belyshensis
 Monachus S. Capelle

Fuit receptus in domo Capelle anno 1477 & Joannes Pauli Belyshensis
 Laventrie literis latinis medicanter eruditus quo tempore Joannes Synthe
 nius ludu litterario presidebat. Fuit homo graciosus, plebeia complexionis
 bone indolis, ingenio satis aceri, preditus et amator litterarum. Inter
 mathematicas artes fuit medicanter peritus in arithmetica & geometria
~~et astronomia~~ ^{et astronomia} quibus artibus delectabatur, et perhibebat cum viris doctis
 conferbat quos horum novebat artium peritos. Sapiensule ventitabat
 ad eum Geometres Angicus Joannes Mostinch tondor Angiensis qui
 in arte calculandi et geometria nomen habebat non exiguum in his locis.
 Præterea multos habuit visitantes quia fuit homo satis facundus et sermone

festinus et consilio bonus. Sciebat non in scite libros compaginare
 quod ministerium illi committendum fuit in hac Domus. Habebat penes
 se instrumenta multa ad operandum in cupro, ferro et ligno. Et
 aliquando etiam fuit infirmarius et male habentes pie tractabat
 presape grato consolans eos sermone. Si quando medici aderant
 in spaciamentis aut ad cellam ejus veniebant visitandi: grætia
 studiosse cum illis conferebat de agrotationibus de viribus herbarum.
 Et multas quidem herbas et earum vires noverat. Aliqui mortalium
 nemo tam sapiens, nemo tam doctus nemo tam bonus quin
 sapientior, quis doctior, quis melior fieri possit. De se namque
 dicit Hieronymus ait alibi: De quibus me certum putabam
 saepe numero magistros tamen adhuc interrogabam. Et hoc utique
 faciebat ut illorum responsione certior efficeretur: aut si quid
 aliud sentiret evidentius intelligeret. Si quis nostrum habuit
 aliquid concinnandum non gravate fratibus inscribat sine
 in cella sua sive in cellis aliorum dicebat que facete quæ admodum
 Ego sum de genere sturnorum nam in societate fratrum me feratiss.
 Ceterum optimus quisque non semper omnibus placeat, quod
 etiam illi contigit ut non omnibus placeret. Inanis autem
 mortuus illi nullus committebatur instituendus, Juniores tamen
 fratres cum fore omnes ita charum habebant ut nemini seniorum
 magis considerent quam illi ad quem dum licuit semper confluebant.
 Quæ vero passus est in Ordine Deus testis est. Ogrotavit autem de
 hydrospicis fuit et tamen neciebat primum quid haberetur. Et tunc
 pensus ejus cum durus et tumidus esset arbitratus esse ventositates,
 deinde cum satis suspicaretur de hydrospici non sibi defuit, sed decoctis
 chili et aliarum herbarum sepe balneabat usque ad pectus in magna copia

Optimus quisque non
 semper omnibus placeat.

1508

quo sepe facto in die quodam SS Martynus, Cosmae et Damiani ventor solutus est
 ex per umbilicum eius effluat aqua valde copiosa. Ina exanatione facta
 tam debilis erat ut putaretur prope dies moriturus. At miserante Deo convalescit
 de infirmitate, Deo que gratias uberes agit, et sanatus religiose vivit etiamnum
 quatuor annos aut quinque, postea quatuordecim recurrente morbo et recrudescente
 eo denique defunctus est. Tribus ac diebus, tribusque noctibus ante obitum
 suum sine cogitatione miserabiliter anhelitum trahens facie super lectum
 angore correptus. Rogavit autem me eum adhuc sanus esset dicens:
 Quando videris me laborantem in extremis precor ut pro me legere velis ter
 orationem Dominicam cum precationibus sicut habentur in libello de arte
 bene moriendi quemadmodum quidam Papa rogavit ~~Joannem~~ ^{Cellanum} suum Deditque
 mihi exemplar supplicationum, et feci sicut quae sicut me rogaverat
 Obiit autem 18 calendas Maii Anno 1508

In Joannem Belprium Cartusianum
 Monachum Domus Capella Carmen loco Epitaphii
 Belprie decus fratrum vivendi norma bonorum
 Gratus eras rectis, te coluere boni
 Vividus ingenio Scripturas Belprie amavit
 Consilio polleus et probitate nitens
 Sapiens invalidos grato sermone levavit
 Promptus et infirmis officiosus eras
 Presto fuit multis opera vel primus ubique
 Propterea multo dignus honore fuit.
 Belprie in hoc tristi mundo mala plurima passus
 Vivit apud Superos ac bona bona summa tenet.

Bertham Compilationem Statutorum noviter editam per suo jam Capitula

per nos et Deputatos a nobis diligenter examinatum et in precedenti
Capitulo confirmatum. Iterum et secundo cum omnium nostrum
nec non et Deputatorum predictorum deliberatione consilio et consensu
auctoritate privilegiorum nri Ordinis laudamus approbamus et
confirmamus. Et ad illius maiorem firmitatem et auctoritatem
immediate sequenti Capitulo iterum et tertio illam exauctorandam
et confirmandam et tunc per totum ordinem publicandam remittimus.

Conversis cessandum
ab operibus in solemnitate
Sⁱ Hugonis

Ob reverentiam et honorem Sⁱ Hugonis Lincolnensis Epi Ordinis
nri volumus et ordinamus quod sicut dictum festum cum
candelis quoad monachos celebratur, ita quoad conversos et alios
personas Ordinis celebratur, et ab omnibus operibus cessatur.

Caeca Ordini imposita
ex qua licet videre
quae erant ditiores
Provinciae

Status Capituli Generalis talis est: Capitulum generale restat
debetis domui Cartusie mille quadringentos quinquaginta
quinque florenos septem grossos et unum quatuordecim munita
Sabaudie, que quidem summa redacta ad Ducatos ascendit
ad quadringentos sedecim Ducatos.

Pro cuius summa solutione ut domus Cartusie mater nra
servetur indemnis, nec non et pro centum Ducatis, quos Prior
domus Neapolis debet expendere pro expeditione certarum
bullarum videlicet confirmationis privilegiorum et aliarum
provisionum que concernunt Statum communem Ordinis,
ordinamus quod fiat una collecta de summa quingentorum
sedecim Ducatorum, de qua summa solvant Provincia Gallicensis
XV Ducatos, Provincia ^{Provincia non inclusa} Aquitaniae XX Ducatos, Provincia ^{Monialium domibus}
X Ducatos, Provincia Aquitaniae XX Ducatos, Provincia Catalauniae
XX Ducatos, Provincia Castellae LX Ducatos, Provincia Burgundiae
XV Ducatos, Provincia Francie XXXVI Ducatos, Provincia Picardie XX Ducatos

3
 Provincia Beuthonica L Ducatos Provincia Anglie xxxv Ducatos Provincia
 Alemanie superioris XL Ducatos Provincia Alemanie inferioris XL Ducatos
 Provincia Rheni xix Ducatos, Provincia Saxoniae xv Ducatos Provincia
 Lombardie propinquioris xlv Ducatos Provincia Bursie xl Ducatos,
 Provincia Lombardie remotioris xx Ducatos. Quas quidem summas
 singuli Visitatores Provinciarum quatenus quemlibet eorum concelebrant
 dividunt per singulas domos suorum Provinciarum. Et ab eis illas
 exigunt et portabunt seu mittent in sequenti Capitulo.

Hae Provinciae (excepta
 una Castella videlicet)
 plus omnibus contribuit

Constabat haec Provincia 18 Domibus quarum sex (teste fratre
 Joanne Carnobio) dicebantur summe divites et opulentes, sex
 mediocres, sex tenues seu pauperes. Nec ulla posthac Provinciam
 Hispaniae majorem taxam pendebat (quod ex hac taxa deprehendi
 potest, ^{Unde et hoc colligi potest} quantum floruerit haec Divitiis. Et illas quidem prepererat
 pietas, sed filia comedit matrem. Nunc superest magni nominis
 umbra potsumusque dicere fuimus Troes.

Bulle tres a Julio 2°
 hoc anno
 Ordini dabo

Proter bullam confirmationis privilegiorum Ordinis nri datham
 hoc anni 49 Cal. Augusti, extat alia ad conservandam Ordinis
 unitatem cum facultate dispensandi cum his qui fuerunt
 alterius religionis ut possint obtinere obedientias in Ordine nro
 datham 2vi Cal Julii ne viri aut mulieres ingrediantur monasteria
 monialium sub sententia excommunicationis et haec sunt ultima
 que habentur in libro privilegiorum.

Cardinalis S. Crucis
 Venit ad Monasterium
 in Schuch
 Erat is Permodicus

Hoc anno altera die I Annus venit ad monasterium nrum in
 Schuch Ill^{mus} Cardinalis S. Crucis cui obviam omnes processimus
 cum cruce et aqua benedicta usque ad arborem Jagi que sita est
 in bivio quae est Castellam nrae Bnoe. Processerunt juvenes sc.

Adrianus Floroyii de braxeto Becanus Doct. S. Petri et cancellarius studii Pravianensi (quod magnus ei
 animus inerat Collegii sui adificium supra vias felini cursu incepit et faeli successu operis perfecit. Et
 Cardinalem Bernardinum ... filii secundi legatum sibi indignantem suspicasse cum videret Deca
 infirma pra se fortunae condidisse magnificentem opus quod ipse jam olim idem in eod status medium in ch
 potuisset. Per idem tempus Maximilianus Imperator cum Carolo nepoti preceptorum et optinorum
 morum formationem delegit.

per nos et Deputatos a nobis diligenter examinatum et in precedente
 Capitulo confirmatum. Iterum et secundo cum omnium nostrum
 nec non et Deputatorum predictorum deliberatione et consilio et condensa
 auctoritate privilegiorum nri Ordinis laudamus approbamus et
 confirmamus. Et ad illius majorem firmitatem et auctoritatem
 immediate sequenti Capitulo iterum et tertio illam exauctorandam
 et confirmandam et tunc per totum ordinem publicandam tenemus.

Ob reverentiam et honorem S. Hugonis Lincolnensis Epi. Ordinis
 nri volumus et ordinamus quod sicut dictum festum cum
 candelis quoad monachos celebratur, ita quoad conversos et alias
 personas Ordinis celebratur, et ab omnibus operibus cessatur.

Status Capituli Generalis talis est: Capitulum generale restat
 debens domui Cartusie mille quadringentos quinquaginta
 quinque florenos septem grossos et unum quartum moneta
 Sabaudie, que quidem Summa redacta ad Ducatos ascendit
 ad quadringentos sedecim Ducatos.

Pro cuius Summe solutione ut domus Cartusie mater nra
 servetur indemnis, nec non et pro centum Ducatis, quos Prior
 domus Neapolis debet expendere pro expeditione certarum
 bullarum videlicet confirmationis privilegiorum et aliarum
 provisionum que concernunt Statum communem Ordinis,
 Ordinamus quod fiat una collecta de Summa quingentorum
 sedecim Ducatorum, de qua Summa solvant Provincia Gebennensis
 XV Ducatos, Provincia ^{Provincia non ipseclusis} Aquitaniae XX Ducatos, Provincia ^{Monialium domibus}
 X Ducatos, Provincia Aquitaniae XX Ducatos, Provincia Cabaldaniensis
 XX Ducatos, Provincia Castellae LX Ducatos, Provincia Burgundie
 XV Ducatos, Provincia Francie XXXVI Ducatos, Provincia Picardie XX Ducatos

versis cessandum
 feribus in solemnitate
 S. Hugonis

asa Ordini imposita
 qua licet videri
 et erant ditiores
 Provincie

3
 Provincia Beuthonica L Ducatos Provincia Anglie xxxv Ducatos Provincia
 Alemanie superioris xl Ducatos Provincia Alemanie inferioris xl Ducatos
 Provincia Rheni xlv Ducatos, Provincia Saxonie xv Ducatos Provincia
 Lombardie propinquioris xl Ducatos Provincia Tuscie xl Ducatos,
 Provincia Lombardie remotioris xx Ducatos. Quas quidem summas
 singuli Visitatores Provinciarum quatenus quemlibet eorum concecidit
 dividunt per singulas domos suorum Provinciarum. Et ab eis illas
 exigunt et portabunt seu mittent in sequenti Capitulo.

Hoc Provincia (excepta
 una Castello videlicet)
 plus omnibus contribuunt

Constabat hac Provincia 18 Domibus quarum sex et teste fratre
 Joanne Carnotio) dicebantur summe divites et opulenti, sex
 mediocres, sex tenues seu pauperes. Nec ulla post Provinciam
 Hispanie majorem taxam pendebat (quod ex hac taxa deprehendi
 potest, quantum floruerit hac divitiis. Et illas quidem prepererat
 pietas, sed filia comedit matrem. Nunc superest magni nominis
 umbra protumgansque dicere fuimus Troes.

Bulle tres a Julio 2°
 hoc anno
 Ordini dabo

Proter Bullam confirmationis privilegiorum Ordinis nri Dabam
 hoc anni 99 Cal. Augusti, exbat alia ad conservandam Ordinis
 unitatem cum facultate dispensandi cum his qui fuerunt
 alterius religionis ut possint obtinere obedientias in Ordine nro
 Dabam xvi Cal. Julii: ne viri aut mulieres ingrediatur monasteria
 monialium sub sententia excommunicationis et hoc sunt ultime
 que habentur in libro privilegiorum.

Cardinalis S. Crucis
 Venit ad Monasterium
 in Schuch
 Erat is Hermannus

Hoc anno albira die 1 Anus venit ad monasterium nram in
 Schuch Ill^{mus} Cardinalis S. Crucis cui obviam omnes processimus
 cum cruce et aqua benedicta usque ad arborem fagi que sita est
 in bivio queres Castellam nrot. Cnol. Processerunt juvenes sc.

Adrianus Florentini de bracteo Decanus Eccl. S. Petri et Cancellarius Studii Romanensis (quod magnus ei
 animus inerat Collegii sui adificium) supra vires felix casu inegit et facili successu operis perfecit. Formul
 Cardinalem Bernardinum ... filii secundi legatum tui indignantem suspicasse cum videret Decanum
 infirma pre se portare. Condidisse magnificentum opus quod ipse jam olim idem in aditibus medium inchoare
 potuisset. Per idem tempus Maximilianus Imperator cum Carolo nepoti preceptorum et optimorum
 morum Formosum delegit.

Jacubinus Visitavit
et hunc ~~hunc~~ Clarissimum
Lovanii illic transendo
in fine Junii procedentis

Novitius portans unam crucem, demum sequebatur Donatus
et Conversi cum suis pellibus, denique conventus. Portabat
que Prior ante pectus suam tabulam S Crucis, pulsabat
que Campana. Sicque incedentes cum Cruce. Illico que
se vertit, eumque insequentes omnes revertebamur Priore
incipiente Be Deum laudamus quod nos insinuat prose
quendo continuavimus quovis cessare jussi fuimus
Capellanus suo missam legendo. Fuerunt que ibi presentes
ppm' Dni D. Jacobus de Orvy Epus Cameracensis et Dnus
Nicolaus de Rubere Epus Atrebatensis et perreperunt
simul apud Castellum de Diechbeckel in domo ipsius
Ep'i Cameracensis qui ipsum invitaverat. Dedit que
perpetuis temporibus his in anno indulgentiam septem
annorum scilicet in die Inventionis S Crucis et in Exaltatione
ejusdem omnibus que religiosis barbatis et non barbatis
(ita et eadem verba protulit idem Cardinalis) a pena et culpa
remissionem omnium peccatorum. Similes indulgentias
concesserat in domo Lovaniensi omnibus Christi fidelibus
dictum locum visitantibus et manus adfutrices porrigentibus.
Eum enim pelerina Italia et Principum Christianorum apud
retinere Veneti, Julius Secundus Pontifex Maximus submisit
aliquid S. R. E. Cardinalibus, maximos Europe Principes ad fadus
contra eos suscitavit; et certe non difficulter Maximilianum Caesarem
et Ludovicum Francorum Regem induxit quibus fari contra Venetos
bellum erat, sed et Ferdinandum Hispanorum Regem omnique illi
fadesse junctos allexit, idque tanto silentio ut prius etiam fadus esset

Largitur Indulgentias

Fadus Pontificis
et Principum contra
Venetos

Adrianus Florentis de braxeto Decanus scilicet S Petri et Cancellarius Studii
Lovanensis (quod magnus ei animus inerat) Collegii sui edificium supra
vires felici auspicio incepit, et facili successu ~~opere~~ ^{peris} perfecit. Forme Cardinalium
pennudinam Carmalium Julii secundi legatum sibi indignationem suspicasse
eum videt Decanum infimam gerere fortunam condidisse ^{magnificum} ~~opis~~ ^{quod ipse}
dian olim idem meditatus necdum inchoare possidet. Per idem tempus Maximilianus
imperator cum Carolo nepoti praepotenti et optimo ^{anno} ~~maximo~~ formosorem delegit.

quam epus vel remorem illi intelligerent. Huic et nostrates et Leodienses quoque
 accesserunt laboratum est, misso in haec partes Bernardo Sequentino
 Patriarcha Hierosolymitano (id est praedictus Cardinalis S. Crucis) qui mense Junio pro-
 fecturus in Brabantiam ad Carolum Regis Hispanorum regem in S. Brudonis
 opidum venit, ubi cum Erardus Praesul Leodiensis remem quae agebantur concius
 convenit illumque praesente Pontifice pluribus Galliae Principibus commendavit.
 Factus autem istud contra Venetos Cameraci in Belgii mense Decembri est istum
 Disque bellum anno sequenti illatum. Una in re laudata semper existit, Venetos
 eo tempore prudentia et animi magnitudine quod oblata a Curcarum Rege
 in tanta rerum acerbitate sperata auxilia repudiavit, et eo magis nos Cartusiani
 gaudere debemus, et gratias Deo agere quod tunc temporis animarum ipsorum
 Episcopus est ^{Antoni} Surianus ex Ordine nostro assumpto. Haec etiam Deus
 in finem deseruit Venetos. Florabat etiam hoc tempore in Cartusia Veneta
 Zacharias Benedictus ante Ordinis ingressum Abbas Benedictinus qui scripsit
 vitam S. Brunonis verba haec.
 Hoc anno 28 Junii fuit in Schuch fuit investitus et tria vota fecit in statu
 Donati f. Joannes Everaert filius Mgri Joannis Everaert cujus mater nominata
 est Clara Molenjens. Iste f. Joannes a multo tempore sperantia domum istam
 frequentavit, Mater epus interrogavit eum pluries an vellet ibidem manere,
 cui Mater indignanter respondit quod nullo modo hoc faceret, et egre accepit
 quando aliquis de habitu nostro loqueretur. Eandem instinctu Spiritus S.
 propria voluntate a nullo informatus aut rogatus sponte et libere petiit Statum
 Donati in Ordine nostro. Hoc precipientes consanguinei epus excepta matre
 restiterunt ei in quantum poterant. Et quidem Mgri Gaspar Van Overbeke
 Secretarius Ducis Sabaudie impetravit litteras a dicta Sena prohibendo quod
 nullatenus ipsum Joannem reciperemus, quod audiens Mater ipsius

Sub Illmo et R^{mo}
 S. Antonis Suriano
 Patriarcha Ordinis nri
 Veneti noluit uti
 auxilio Curcio.

Florabat hoc tempore
 S. Zacharias Benedictus
 Corbuzianus Ordinis
 ex Abbate S. Benedicti

f. Joes Everaert
 Donatorum fecit
 professionem cum
 tribus votis

multum dolens convenit cum parentibus et amicis filii sui, Joanne
 de Keyser qui erat filius sororis Magni Joannis Everaecti Patris conspectus
 nri; Magni Gaspar et aliis quibus dedit post obitum ejus certa bona
 hereditaria ad ipsum Joannem fratrem spectantia sine scitu et consensu
 ipsius fratris Joannis quia mater non habuit nisi a usufructum
 tanquam dotatrix prescriptionem bonorum. De quibus non modice
 questio orta est et processus contra dictum Joannem de Keyser
 immo videtur nos diffamare et quotidie diffamari coram Cancellario
 Brabantiae ac Legislativibus opidi Bruxellensis, et quia nondum
 habemus finem ipsius processus ideo non scribemus de presenti
 quantum annue habemus de predicto f^o Joanne. Eamem legavit
 coram notario et testibus omnia bona sua huic Domini donatione
 inter vivos et irrevocabili.

Bona data Domini
 per Joannem Everaecti
 Guldenhoof

Primo dedit domum hospitium dictum ^{et guld} ~~hooft~~ hooft ^{situm} ~~Bruxellae~~
 iuxta ~~inter~~ domum Bladorum et domum contiguam ipsius domus.

Item domum cum suis pertinentiis sitam retro dictam domum
 in vico dicto de Calstraete. Item adhuc alia bona sive redditus
 sc. apud Itere, apud Moivellam nemus quantitatis fere XII bona
riorum. Item supra opidum Bruxellense Virr Rhen. Item
 unam pensionem vitalem ad vitam ipsius supra dictum opidum
 Item ex parte ipsius habemus Curtiam dictam te Itherbroeck
 qua quidem Curtis devenit ad Domicellam Claram Molenspas
 ex legatione et donatione Wilhelmi Moemakers Secretarii Opidi
 Bruxellensis tali conditione quod dicta Domicella Clara et
 frater ejus Franco Molenspas decederent absque parte legitima
 tunc eadem Curtis deveniret una parte ad Religiosos sive monasterium

1308

dictum de Gardinet ea de causa quod idem Wilhelmus ^{mesmakere} habuit ibidem [†] sororem
 profectam. Tertia vero pars venit ad domum Gravid juxta Brussellam
Ordinis Cartusensis. Nunc ipsa Domicella Clara nobis reliquit filium unicu
 heredem predictorum bonorum ea de causa possidemus ipsam Curiam.
 Insuper et notandum quod ipsa Domicella Clara quatuordecim coronas que
 exierunt supra dictam Curiam quem quidem centum Domui huic dedit et
 legavit ultra tertiam partem nobis delegavit. Item eadem Domicella Clara
 omnia Denarii suis x formalia terrarum que applicata sunt in eadem Curia
 et dedit huic Domui. Item silentio non est pretereundum quod quanto
 ipse nominatus [†] Joannes Everaeto proposuit relinquere mundum
 convenerunt sex de amicis suis ut eum a Sancto proposito averterent
 tantum fecerunt ut eum extra septa Capelle gloriosae Virginis blandis
 sermonibus extraherent et ad oppidum ducere volentes, qui acquiescere nolens
 eorum verbis mellifluis et inductoris unus eorum dictus Daniel manus
 in eum iniecit violentas asserens se esse officarium [†] cuius poterat
 exercere potestatem. Ipsum satis rigore arripuit cum vestimento quo tunc
 erat indutus. Sed adfuturis idem Daniel cecidit super terram. Ipse vero
 Joannes pro modo Confrater [†] in manibus ejus reliquit vestimentum
 et nudus au fugit ab eis, eos deridens quod ipsum ^{nequaquam} retinere quiverint
 atque in suo proposito immobilis et constans permansit. Eandem die ^{V^{lis}}
 Sacramenti mundum relinquens non veritus animositatem et iniquitatem
 amicorum in eorum presentia habitum religiosum accepit, votumque
 obedientie promisit et stabilis in eodem proposito usque ad mortem
 permansit. Infirmitatem intus sustinuit et multas gravibus coronas
 lucratus est eligens potius pati cum Christo quam illecebris ejus mundi
 inquinari.

† fratrem profectum, secunda pars venit ad domum monachicam de Blo-
 sineret, eo quod idem Wilhelmus habuerit ibidem

De Joanne de Brigue
negote vni Jois de Brigue
pimi profesti de Procu-
ratoris hujus domus

D. Joannes de Brigue receptus fuit in domo Capelle anno 1302. habuit
patrum in Schuch professum et Procuratorem qui erat multiscius
corum que sunt operum a Monacho laudabiliter in cella cujus
auxilio ^{hic} ~~hanc~~ cum adhuc puer esset uti litteris imbueretur latinis
positus est primum in ludo Anderlakeni; ac deinde litteris operans
dedit Lovanii in Collegio Mgri Joannis Standonici a quo venit
ad Ordinem ad domum Capelle. Hic habuit naturaliter vocem
granditonam et suavem. Factus itaque Sacerdos habebat exercitia
celle multa. Libros concinne compaginabat operabatur in Cupro
non in scite Borcularia fabricabatur et tuncemata quaedam torus
faciebat. Patrum suum (qui non propter favoris in Ordine
facerat indeptus) in hujusmodi exercitiis invitabatur, multosque
assidue habebat visitantes, raro per diem solus erat in cella sua
Ad studia litterarum non erat inclinatus; ab eis operibus divertis
manualibus cotidie semet occupabat, laudabat exercitium ~~Manthæ~~
ociositatem vituperabat, proponebat sibi sententiam D. Hieronymi
dicentis: Semper aliquid boni operis facito, ut te Diabolus nunquam
inveniat otiosum; nam multa mala docuit ociositas. Inod utique
verum est sicut illud quod ait Publius Ovidius Naso Poeta:

Fertilis assiduo si non renovetur aratro

Nil nisi cum spinis gramen habebit ager.

Et iterum. Cernit ut ignarum consumant otia Corpus.

Prose faciunt igitur qui tempus omne bonis operibus impendunt;

magis ~~est~~ tamen proprie est Sacerdotis facere quod scriptum est:

Cogitatum habe in preceptis Dei, et in mandatis illius maxime
assiduum esto quia Sacerdotis est scire legem et secundum illam

Quod est proprium Sacer-
tis.

Ecl. 6
 Agg. 2
 Mal. 2.

recte vivere et alii eam annuntiare sicut scriptum est: Interroga Sacerdotes legem
 statuta enim Sacerdotis custodiunt sciantiam et legem requirunt ^{et} ore epus quia
 Angelus Domini exercituum est. Ecl. 6 Agg. 2 Mal. 2. Sed optima quaeque non placent
 omnibus. Epus ore receptus fuit germanus ipsius ad Hatum Conversi apud
 fratres Carmelitas prope Angiam quia non erat litteratus. Hic autem
 religiosus non diu vixit in Ordine nro. Nam subinde cum molestaretur
 aegrotationibus naturae tandem concessit. Obiit que tertio idus Septembris
 Hoc, ni fallor, anno circa horam quintam mane, fuit que sepultus
 ante grandium sed quibusdam praefestinata sepelitus videbatur.
 Hoc anno mense octobri obiit Hermanus Hassel Langravius
 Archiepiscopus Coloniensis eius tanta in pauperes benignitas ^{fuit}
 ut nullum mendicem a se vacuum discedere poteretur. Surius.
 Hoc anno Brabantii Hurvendum frustra obsiderunt, nam cum
 milites quatuor istinc mensibus consumptis nullo sequente stipendio
 re infecta abscedere coactus est.

Alexander Rex
 Poloniae Benefactor
 9° Lazidis Refugii

Hoc anno obiit serenissimus Princeps et S. S. Alexander Rex Poloniae
 magnus benefactor domus Lazidis Refugii. Fratibus successit
 Sigismundus Poloniae Rex. Uno et quadraginta annis praefuit.

Vindicta in Sacrilegus

Ineunte ANNO 1509 duo circiter equitum turmae ^{principis} Nassoni
 Witherii Praefecti, intransita noctis silentio in celebre Cenobium Virginiam
 de Herkenode irruperunt, convasatisque Ecclesiae ecclesiis, et quid
 quid argenti puri crelari signati in praedam militibus dato: dum
 ab tam parant, ecce loci Praefectus Hasseloti Commorans e fusce
 rei per Abbatisam certior factus expedita velociter armatorum manu
 Monasterium erigit, dabisque ad arma signis advolantibus undecunque
 rusticis primus scalis muros ^{conscendit} ~~ascendit~~ Cuius exemplo reliqui muros

partim scandunt, partim dirunt sacrilegi armis sumptis fructus
 de furcanti multitudine obficientes magna ex parte ceduntur vel expiuntur
 unice rusticanis desiderato. Huius facinoris evincens Erardus
 Epus Leodiensis apud Neattonium questus cum nihil excusare posset
 captivos alios proscribi, alios extremo supplicio affici curavit.

Hoc anno receptus fuit in Domo Capelle ad Statum Monachi D. Nicolaus
 Peshoult oriundus a montibus Hannonid probus juvenis, et vestitus
 fuit in festo D. Agnetis Virginis et Martyris, et sequenti anno emisit
 professionem in presentia D. Caroli Præsid huius ^{Ep} Nicolai. Parentes
 ordinaverunt ut ad vitam ipsius in festo D. Agnetis Virginis et Martyris
 ad portam monasterii tui daretur pauperibus de uno frumenti modio
 panis et fratribus pitantia et pinta vini et spiciamentum. Et idem
 fr Nicolaus quando primam exivit missam habuit a parentibus
 suis ornamenta sacerdotalia valde pulchra et pretiosa que deinceps
 habebatur pro optionis in illa Domo. Et eodem die obtulerunt
 calicem et duas ampullas argenteas. Et idem presens epus curavit
 montibus Hannonid de curari magnam tabulam summi albaris, quam
 paucis annis antea fecerat fieri Brunellis D. Joannes ^{Ep} ~~Brabant~~
 Via admodum Venerabilis Sacerdos Curatus de Bollenbecke quæ expensis
 et valvas epus ibidem fecit defingi, qui in senectute sua fuit in
 illa Domo prebendarius. Idem autem Parentes ^{fr} ~~fr~~ Nicolai
 dederunt et peripatosmata de rubro serico pellucenti cum vittis
 et fimbriis etiam sericis ad orarium summi albaris, et petierunt
 ut in festo D. Agnetis Virg et Mart ornamenta predicta semper in usu
 solemniter haberentur.

Item anno 1529 ordinaverunt ut una cotidie missa rotiva

pro legatione et magnifico
 Carolum & Nicolai
 Peshault monachi in
 Domo Capelle

privatim in illa domo celebraretur vel a Monachis si vellent, aut si nolent
 ab alio quovis sacerdote et pecuniam dedere sufficientem pro hujusmodi ministerio
 gerendo. Item ordinaverunt quinquaginta florenos annuos ad vitam f^r Nicolai
 levando annue semper a ministris illius domus in qua f^r ^{Nicolaus} ~~moraretur~~. Item
 anno 1529 Joannes Dehoult pater eius obiit et pro eo religiose celebrata sunt
 exequia a nobis et mariti filiarum eius liberaliter apud nos parentaverunt.
 Item venerabilis vidua et religiosa femina mater f^r Nicolai mansellum
 valde pretiosum donavit ad ornatum imaginis Beate Marie, que est in
 sacello anterioris Ecclesie. Item que alio tempore bina ornamenta ^{sacerdotalia} ~~donorece-~~
 pimus a f^r Nicolai parentibus, quorum artificium fuit hujusmodi ornamenta
 parare et vendere et Phrygiones quoque erant et mercatores divites. Item
 frequenter vinum profinaverunt, præcipue tamen nobis succurrerunt com-
 modando pecunias quando nobis exactiones a donis terre fuerunt impositæ.
 Ipse quoque d^s Nicolaus cellam quam inhabitabat reparavit et pollicibilibus
 adornavit, et ipse quidem acri ingenio præditus litteris que latinis mediciter
 eruditus præstantissimum Ecclesie doctorem sibi volumina comparavit
 quibus evolvendis utiliter semet occupavit et fructuose tempus deduxit

Celeberrima
 Leodii Comitua
 pro pace inter
 Geldros et Brabantos

Sul initium veris habita Leodii comitia quibus Summi Pontificis Impre-
 ratoris et Regis Gallie legati interfuere iactum de pace inter Burgundios
 et Geldros incunda, multa ultro citroque ab his d^s illis proposita responsaque:
 Burgundis multa petentibus, Geldris nihil concedentibus nihil promotum
 Vide historiam Leodiensem.

Optimo Patri
 penina soboles succellit

Undecimo cal Mai vita decessit Henricus ejus nominis Septimus Anglie
 Rex in sua Richemunda villa, ubi Franciscanorum Observantium Penitium
 considerat. Vir Catholicæ Romanæque Ecclesie studiosissimus. Successitque
 ei filius Henricus Octavus, quem Arthur natus major aliquot annos

ante Patrem sine liberis obiisset. Regnavit Henricus 8 aliquot
annis regie usque moderatum decet Principem. Sed non animo
ad intemperantiam libidinem et severitatem converso crudelissimus
ac impiissimus et factus tyrannus.

Hoc anno XXI Abas emisit professionem in Domu nostra ten Schuch

Antonius Pleesenbecke
profitebatur.

29. Antonius de Pleesenbecke Bruxellensis, cui Parentes atunde
providere de necessariis, ac Pater ejus multa obsequia prestidit
Domui, post eius mortem venerunt Domui C. L. Rhenanus
coes semel.

Tertia Compilatio
Statutorum publicatur

Tertiam Compilationem Statutorum noviter factam in presenti
et duobus immediate precedentibus Capitulis per nos (Diffinitores)
et deputatos a nobis diligenter et sufficienter examinatum
semel et secunde approbatam et confirmatam. Item
et tertio eorum unum et Deputatorum predictorum
nec non et Conventus Domus Cartusie deliberatione
consilio et consensu nemine disceptante auctoritate
Privilegiorum nre Ordinis laudamus confirmamus et approbamus
Illamque publica audientia nra et deinde per totum ordinem
et singulas Domos ejusdem recipi legi et publicari et ad
instas antiquorum et novorum Statutorum observari volumus ad
laudem Dei et ~~hominum~~ ^{ius} nre sancte Religionis augmentum In nomine
Patris, et filii et Spiritus S^{ci} amen.

Obiit Ill^{mus} et R^{mus}
Antonius Soranius
Patriarcha ex Ordine nro
assumptus

Hoc anno natura evocavit Antonius Soranius ex Cartusiano Venetiarum
Patriarcha ac Primas Dalmatid. Obiit scribitur obiisse anno 1408 octavo 23
Sepultus ad S. Andream Cartusianorum ex quorum Ordine assumptus fuerat 1504

Joan & Joes Weitman
scriptor

Hoc pariter anno obiit & Joannes Weitman professor Domus aulae Beatae Mariae in Prussia prope Memmingam Suenid opidum. Fuit liberalium artium Doctor atque ante Ordinis ingressum parochialis Ecclesiae alibi Pastor. Scripsit librum Meditationum Vitae et Passionis S. M. Jesu Christi.

Recepti sunt in Schuch & Augusti Firmus Cornent et 12 Novemb Phillipus Pander Meach de quibus sequenti anno agemus.

Hoc anno Joannes de Gloyere circa finem Maii fecit Donati promissionem in manu Notarii prout moris est, qui dedit aliqua bona in Laken quae postea fuerunt vendita pro Summa III florenorum.

Nicolaus Rustrius
Ejus Atrebatensis
moritur

Nicolaus Rustrius Ejus Atrebatensis Mechlinia moritur, atque Lovanii in B. Petri Basilica, Chori medio sepulchro traditur. Hoc epitaphio ari inciso commemoratus: Hoc saxo tegitur quiescissimus Pater Nicolaus Rustre de Luxemburgo Ejus Atrebatensis, Domus Burgundiae Consiliarius, et Servitor fidelissimus inquis hujus Ecclesiae Praepositus et Universitatis Cancellarius, Collegii Atrebatensis in hoc ~~caus~~opido fundator magnificus qui obiit Mechlinia anno dmi 1509 ~~1510~~ mensis Novembris die decima quinta. Requiescat in pace. Obiit circa

Mgr Joes Helmouth
fundator unius
Celle Lovanii

hunc annum Mgr Joannes Helmouth fundator unius celle in Lovanio. Sub finem hujus anni Rex Ferdinandus promittit Principi Carolo singulis annis ducenta milia Ducatonum pendere de regnis Hispaniae.

ANNO 1510 Goam Indiae orientalis Metropolim a Greceum hodie sedans ledem Lusitani occupant 16 die februarii.

Lusitani occupant
Goam

Occidentales quoque populi per Dominicanos Hispanos convertuntur. Gerebardus.

Julius Pontifex
post multas de
Venetis victorias
timet Italiam
eis que ex utra
foederatos se
adjunxit

Eodem mense februario Pontifex Julius rupto Cameracensi foedere novum cum Venetis pargit, eosque jam antea Divis devotos, sacris restitulis, quibus voluit conditionibus in gratiam recipit. Interea Veritus Gallus ne Caesar vis pacificus, sedisque Apostolicae mire studiosus a foedere abduceretur, legationem in Italiam

ad eum instituit misso inter alios sibi fido Praesule Leodiensi Erardo, qui querebatur Pontificem sinistris consiliis persuasum a foedere recessisse, seque Venetis hostibus adfuisse. Quia in legatione vir prudens cum animaveretur nec Julium (qui fuerat auctor foederis) nec Gallum omni culpa vacare, sic veritatem fuit ut rem totam gravissima lentina dignam arbitrio Caeteris relinquere. Qui dum in Italia et in finibus Venetorum moraretur Ecclesiae suae Leodiensis memor, unius aliasque generis pretiosas gemmas emit quibus ^{vi} martiris Lamberti thecam et alias sacras vestes exornaret.

Ambrosius Calepinus (est autem Calepinum oppidum in lapide a Bergamo) Eremita Augustinianus Bergomi in Italia moritur.

Etiam usque in hac nostra tempora extendunt se mirabilia S. Patriarchae nri Brunonis, praecipue tamen in eos quos sibi novit esse devotos. Fuit Valentinus in regno Astagonis non procul a domo nra Porta Coeli Notarius publicus vir honestus nomine Joannes Ludovicus Bertrandus, qui multis annis Procurator et benefactor extitit Conventus nri Supradicti. Hic cum esset addictus cultui S. Brunonis etiam ante ipsius canonisationem multa in se beneficia expertus est (erat enim ipsi placida animatus et singularis obnoxii animi affectus) nec obfuit illi quod alligatus esset vesori, sub cuius cura contigit eum infirmari graviter in tantum ut etiam ad extrema perductus circa feriam quartam Sabbatada Sancta huius anni 1510. Conclamatus fuerit et desertus a medicis: cui cum de more preparata fuisset sonda, ut in ea reperiretur subito oculos aperire et intuentes se virtutes petere

Miraculum
de S^{to} Patre nostro
Brunone

suas sibi dari vestes quibus indueretur. Qui stabant dicebant eum de potestate
 mentis exisse, nec scire quid diceret, quibus ille respondit se satis sibi
 presentem esse in cuius evidentiam et fidem rei maiorem addidit
 S. Vincentium et S. Brunonem pariter ingressos cubiculum significasse
 sibi nequaquam ex hac infirmitate se de vita decessurum, sed quarta
 feria proxima liberum evoluturum ad Ecclesiam in qua divinum
 audires officium. Sequuta sanitas ostendit verum fuisse quod viderat,
 niquidem a duobus illis medicis divinis curatus sospitatem recuperavit
 pristinam, proximaque feria quarta ad Ecclesiam gratias acturus
 Deo honorum omnium fonti qui dulces gratiarum et curacionum
 aquas per sanctos suos derivat velut per aureos canales in eos qui
 convertuntur ad eum ad consolationem mortalium. Hujus autem
 miraculi causa tantique beneficii divinitus accepti confitebatur
 postea se duobus illis collegis sanctis debitorem esse, sequi in eorum
 potestate futurum quoad ipse viveret, precipue tamen tenacius visus
 est affectum ad S. Brunonem retinere, quem et tantopere confirmavit
 consolidavitque ut eum quadriennio post Papa Leo X. Celebrationem
 fieri per totum Ordinem concessisset, solitus fuerit quobannis ad nos
 venire celebraturus identidem nobiscum diem solemnissime a vespere
 usque in vesperam, nec solum intra septa chori, sed etiam hora refectorii
 velut unus ex nostris aderat vescabaturque cum eis in commune
 communia comedens contentus quadrat^a sua nec alia portione
 quam conventiculari. Servavit autem annuam hanc consuetudinem
 per annos triginta duos, nec illam difficultas aut casus aliquis sed
 sola mors intervertit. Quanto vero gaudis exultavit ubi primum
 nuntiatus ad eum allatus est de Canonizatione S. Patris in dicio
 esse potest quod Valentie publice premia constituerit eis qui versus

elegantiores frangerent in honorem S^{ti} Brunonis.
 Aliquanto post viduatus est conjugare sua. Videns autem se ab
 hoc vinculo conjugali liberum, sibi que jam integrum esse de
 suis rebus disponere prout animus et affectus (quem maximum
 habebat ad Ordinem suum) suggereret sine procrastinatione
 vel ulla mora venit ad nos, ut re ipsa ostenderet quantum
 amaret, quantumque ad habitum S^{ti} Brunonis Hospitatoris sui
 aspiraret. Cum igitur vel se deditisset, et iter suum prosequeretur
 (quod est quatuor leucarum ab urbe ad Conventum usque) in itinere
 ei jam Secundo S^{ti} Vincentii et S^{ti} Brunonis apparuerunt, qui
 et dixerunt sicut ^{ab incepto} dicebant non esse eam voluntatem Nummis
 ut nomen daret Ordini, sed in vocatione qua primum vocatus
 esset remaneret. Hoc monitum Divinis retractus a proposito relegit
 iter suum ad Valentiam regressus accepit in uxorem Secundam
 Joannam Angelam ^{Exarcham} Joannam Christianissimam et religiosam.
 Verum nullus miratur hoc Deus Magni Consilii Angelos tale
 dedisse viro consilium, ne videlicet habitus fratrum acciperet
 Deus enim, cuius ipsi vice denuntiaverunt ne faceret, providit
 ad majorem sui nominis gloriam et Ecclesie sue utilitatem
 cessurum si secundas nuptias celebraret, si procreatione fidelium
 vacaret et propagatione generis Sancti, quod utique succellit
 nam proles generat non mediocri Sanctitatis quas inter
 singulariter existit ille qui natus est ei anno 1526. Vocatusque
 est Ludovicus Bertrandus ipsi Patri cognominis, fuitque
 Speculum Sanctitatis et exemplar omni virtutis in diebus nostris.
 Qui ab infantia cum maxima cura in omni recollectione

et Vita puritate educatus fuit. Cumque annum aetatis octavum decimum attigisset
 suscepit habitum sancti Dominici in religiosissimo Conventu Palentino. Mox
 novitatum auspiciis auspiciis feliciter in eo se habuit[†], quo factum est
 ut gratia accepta cooperaretur strenue. Causa vero precipua, quae eum jam
 senem movit ut peteret ingressum in Ordinem nostrum, desiderium ardens fuit
 instaurandi rursus novitatus. Hecit multos sui Ordinis conventus. Multa
 in vita sua edidit miracula. Obiit 10 oct. Anno ~~1581~~ 1581

Statuta et privilegia
 Ordinis nri impressa
 hoc anno Basileae
 arte et industria
 Jo. Amorbachii
 prodicti Ordinis
 devotissimi et
 impressor^{is}
 Montis s. Jo. Baptistae
 proff^{is}
 Friburgum.

Privilegia cum omnibus Ordinis nri statutis assignata et commissa fuere
 V. G. Gregorio Reischio Priori d^e Montis s. Joannis Bapt. prope Friburgum.
 Et opera et industria solertissimi diligentissimi que Chalcographi Mgr Joannis
 Amorbachii ac collegarum suorum multiplicata et impressa ita prodierunt
 in publicum, ut alienos omnino latere, et omnibus totius Ordinis nri
 personis innotescerent, unde dicit in insigni prefatione ad R^{em} P. Franciscum
 de Tubo: Vere plurimum gratitudinis debent Reverenda Gubernatio tua
 omnes cum protertia compilatione Statutorum: tum pro eorum demum et
 aliorum maxime privilegiorum editione, et tam liberali, tam munda et polita
 communicatione. Honore praeterea et singulari beneficio Ordinis prosequendus
 est dictus Mgr Joannes Amorbachius Chalcographus, qui nulla cupiditate,
 nulla spe lucri, sed amore tantum et favore Ordinis ^{tantum} ad calcem libri Jauspice
 et Architecto prefato Priore Gregorio Reisch et expensis domus suae. Unde
 sequitur ordinatio: Cum nuper privilegia Ordinis una cum Statutis
 antiquis et novis impressa fuerint, sintque plures domus in Ordine
 habentes singularia et utilia privilegia nondum impressa, et quia
 ex indulto Apostolico privilegia singularia domorum se extendunt
 ad totum Ordinem, propterea hortamur et monemus omnes et singulos
 Priores, Rectores et Monialium Vicarios nri Ordinis inter impressa

† divinusque praesidis per omne tempus tyrocinii et valedictio et adiutus fuit,

‡ tamque diligentem subiecit laborem, ductorem (ut ipse Chalcographus fatetur

mundum inserta illa seu illorum saltem copiam portent aut mittent
 in sequenti Capitulo, ut ceteris Domibus possint communicari
 et de novo imprimi quod factum nunquam factum fuisse quoad
 impressionem. Ad calendas enim februarias huius anni
 dicitur liber absolutus est imprimi. Sequitur alia ordinatio.
 Inhibemus ne ab inde aliquos de Ordine Celestinienses recipientes
 in Ordine nostro sine licentia ipsorum Celestiniensium.

Circa hunc annum
 domus Majoris Cartusie
 fortuito incendio magna
 ex parte consumpta

Cum graviter incumberet officio suo 12us Pater Generalis
 tribulationem passus est et ruinam domus suae per fortuitum
 incendium et forte invidia diaboli inimici omnis justitiae,
 non sine tamen permissione Dei qui nos ad veritatem presentis
 vite erudire satagit, et ex malis bona elicere solet.

Domus enim illa praedicta melius quam antea fuerat industria
 12us Patris ac impensis instaurata est credoque usque in haec
 usque diem muros permanere quamvis enim postea bis aut
 ter ^{domus} combusta fuerit, non nisi tamen terta restaurata fuerant.
 Audiamus ordinationem.

Pro restauratione domus Cartusie majoris vestrae quae et singulis
 personis
 Ordinis vestri et Domibus communis est cuius ruina casali
 incendio talis est et tanta quod de propria sua substantia sine
 Ordinis auxilio commode reparari non possit. Hoclamur omnes
 et singulos totius Ordinis vestri Priores, Rectores et Vicarios Monia-
 lium in Charitate Christi cuius opus agitur quatenus de suarum
 domorum proventibus et facultatibus moderatam aliquam et gratulam
 subventionem pro reparatione dictae domus praestare et adpugnare
 manus tam pio et necessario operi quilibet pro viribus porrigere

dignetur. Et nihilominus erga Praelatos, Principes, Dominos Ecclesiasticos et temporales et alios Ordini nro Devotos procurant ad dictum opus suas elemosinas Et quid quid exinde exegerint aut ipsi erogare voluerint fideliter mittant seu portent in sequenti Capitulo generali. Ut tandem jam cepta reparatio continuari possit et brevi manu, ut opus est perfici ad laudem Dei et Ordinis Stabilimentum

19. S. Helinudus
Jamfredi fundator
S. Hieronymi
prope Ruthenam

ab aliquam consolationem potuit attulisse Patribus Ordinis R. D. Helinudus Jamfredi legum Doctor Propositus Albiensis Cantor et Canonius Ecclesie Cathedralis Ruthenensis qui fundavit domum de Hieronymi prope prefatam civitatem Ruthensem, atque ex hoc anno usque ad annum 1520 quo obiit, habuit semper missam vel de Spiritu S^{to} vel de B^{na}. Vere cum Beato Job dicere poterant: Justus es Domine et omnia judicia tua vera sunt, et omnes vires tue misericordia et veritas et iudicium.

S. Firminus Corment
proficetur et Parentes
ipsius liberalitas

Jam domum revestimus in qua S. Augusti emisit professionem S. Firminus Corment Mechliniensis, cujus parentes dederunt Fratri domus ducentos et quinquaginta Rhenenses ex quibus L alii adhuc superaddictis fieri curarunt Mechlinie pulcherrimum aeneum ad legendum lectiones, atque ordinaverunt ut post obitum eorum medietas bonorum ipsorum veniret ad istam domum tam reddituum quam mobilium si superstes viveret filius. Et quoties officiales aut fratres Mechliniam dicerentur fuerunt ab ipsis optime et charitative hospitio excepti.

Item S. Philippus
Vander Hook et
obitus Parentum

Hoc pariter anno professionem fecit S. Philippus Vander Hook 12 Nov. Cujus mater Comicella Angela Vanden Heyden obiit hoc anno in Maio Pater eius vero ^(ab ipso presenti) sequenti 13 Novembris Brigis decessit virita magnus amicus et factor Ordinis quem pro ceteris habuit alongo tempore in magna recommendatione consilio et auxilio. Quare elegit sepulturam in domo Carthusiensi et ea de causa fuit huc cretus de

Bona relicta vel habita
ex parte de Philippisii
Vander Noot

opido Brugensi et sepultus ante summum altare hujus
domus apud uxorem, ordinaverat que ut domus in qua
^{sepebatur}
~~sepebatur~~ haberet XL Rhenenses et ceteras domus Provincie
duos in calendaris scribitur dedisse tempore vite sue
centum Philippicos et pitantias. Post cujus decessum
Magr Adolphus Vander Noot Consiliaris Ducis Brabantie
cum Friore nro ac Procuratore presentibus Magro Anthonia
Henkenshook Magro Francoue Vander Huld Consiliaris
Ducis Brabantie nec non Carolo Henkenshook et Jacobo
Vander Heyden avunculo ejus tanquam tutoribus
Bni Petri Vander Noot conveniunt Bruxelle in nro
hospitio ut fr^r Philippus haberet annue XX Rhenenses
et unum pratum situm te Weepste qui videlicet
annue VIII Rhen hereditarii centus. Insuper haberet
ipse fr^r Philippus annue ad vitam X Rhenen supra
opidum Antuerpiense.

ANNO 1511 fuerunt redempti a Magro Judoco de Keyser
medico X Rhenenses quot legaverat ac domus Dederah d.
Cyidius Vilain Praepositus domus ter Cameren extra
Bruxellas quod haberet hic duos fratres Simonem et
Philippum de Vilain. Insuper reliquit domum annue
recipiendos certos capones circiter XII et quatuor sextaria
Teliginis apud Steetbelle

de Petrus Wyters
profitebatur

¹⁶
de Junci fecit professionem D. Petrus Wyters Mostensis
qui sonans et tubalem vocem habuit. Parentes ejus promiserunt
dare semel centum Rhenenses Coles

Obitus 19to g.
Antonii de Sarno
quondam Generalis
Ordinis

Hoc anno tertio Martii obiit R^{mus} Antonius de Sarno (aliqui legunt Carno)
Prior domus Apponiaci qui alias fuit Prior C^o et generalis longo
tempore id est 13 annis. Absolutus videtur circa annum 1494.

Beatrix de Luna
fundatrix S^o B.
Marie de Fontibus

In Hispanis 8 Aprilis obiit D^{na} Beatrix de Luna
Uxor illustris Dⁿⁱ Blasii de Aleyar^o qui fuerunt fundatores
domus S^o Marie de Fontibus in Diocesi Ascensi.

Jacobus Crojus
filius Dux Cameracensis
de qui liberalitas erga
Cartusianos

Jacobus Crojus Cameracensis Episcopus et Cameracensis
Comes ab Maximiliano Cesare obtinuit ut Cameracum Ducatus
titulo honoraretur. Hinc novis insignibus assumptis primum
omnium Episcoporum Dux Cameracensis atque Cameracii Salutatus
magna pompa Cameracum februarii decima vicequentis anni invehitur.
Nec tunc temporis pietatis immemor fuit illustris et magnificus
D^{nus}, primo studens tantum honorem apud ^{Deum} ~~Comitum~~ bonis operibus promovere
siquidem hoc eodem anno 1511 venit ad monasterium nostrum in Schueten
ordinavit fieri unam cellam et dotare eam, pro qua dotatione dedit diversis vicibus
mille Rhenos. Insuper quando impetravimus a Caplo Generali pro eodem
Domino monachatum dedit centum aureos valentes centum et quinquaginta
centum Rhenos ^{communes}. Frequenter & Prior et Procurator eum visitaverunt quibus
semper exhibuit hilarem vultum et semper recepti ad mensam suam
multis presentibus magnatis et circa epus latius sederunt.

Conciliabulum
Pisanum

Conciliabulum Pisanum a Bernardino Hispano Cardinali S^o Crucis
et aliquot Cardinalibus contra Julium secundum indicitur quod quidem
anno sequenti mediolanum primo post Lugdunum in Gallia extra-
latum Rege Gallorum illis favente quippe qui Pontificem alieno esse animo
quod recessisset a federe contra Venetos. Nec aberat ab hac factione

Maximilianus Caesar Sed vir gravis et prudens admonitus a bonis viris sese collegit et celeriter ab hac temeritate discessit. Nihil tamen effectum est interveniente Julii morte qui paulo ante contra Concilium Pisenum illegitimum scilicet Lateranense communicum indixerat quod justitiam anno 1517 a Leone 10 Aprilis 17 absolutum fuit.

Carolus Egmondus magna belli mole pressum in Italia ac foro Julii Casarem videns rupta iterum pace Abrahamus Juras depopulabatur.

Hi jussu Margaritae Austriacae contra se armantur acceptisque ab Angliis Hege mille quingentis peditibus Venlonium frustra obsident.

Gelser duo virorum millia in unum coacta Amsterdamum mittit qui ~~sub~~ ^{suburbiorum} partem, ac viginti duas naves in Portu reperbat excurrunt, abactaque diviti praeda in Geldriam sine detrimento redeunt, ex itinere Bodegraniam spoliantes ac excurrentes. Id exerrime ferit

Wassenarii Regulus inter Hollandiae Proceres facile primus vir bellicosus. Ceteri igitur factus partem Geldrorum qui Amsterdamum fuerant apud Carthusianos Ultrajectinos consedit cum cuiusvis est Copsit invadit majoremque partem interficit. Geldri qui a Clade Carthusiana effugerunt deinde praecitatem Wessenariorum exponentes Carthusiam simul revertuntur, inde ad nobilium Virgineum Abbatiam Dalam dictam, quo Wassenarius concesserat, pervolant, eumque sine custodia custodia agentem ac nihilominus quam Geldros expectantem opprimunt, cumque multis aliis omnique praeda Arnhemum captivum abducunt, Sed mox factis induciis omnes captivi gratis liberantur.

In hac Carthusia Ultrajectina hoc anno undecima die Septembris D. Henricus de Bolzerardia obiit subitanea morte sub fraudis

Inventus namque fuit mortuus ad mentam sedens ac si dormisset.
Fuit compactor librorum, et non solum in hoc officio sed in omnibus necessitatibus
fratrum tam Monachorum quam laicorum obsequiosissimus fuit.

Item V. G. & Nicolaus Joannes de Amsterdam dicitur de Campis Prior ejusdem
domus qui fuerat ^{antea} ~~interior~~ Vicarius et Prior. Domus Hollandia. Hic quoque
satis inopinate et subito infirmatus est in Die Nativitatis Dni post Completorium
et obiit in festo S. Joannis Evangeliste. Itaque vigilate quia nescitis qua hora aut
Die Dominus vester venturus est.

Succedit in Prioratum S. Theodericus Coeys Amsterdamentis quondam miles Hærodo-
lymitanus. Invidiam sapientibus et insipientibus debitor factus sum, referam quod
Chronicon S. Capelle nobis suppetit hoc anno. In eadem domo Anno Dni 1474
receptus fuit ab Arnaldo Priore Joannes Dors Brucellensis juvenis probæ indolis, litteris
Latinis mediciter imbutus prout erant illa tempora. In postquam professionem
in Ordine fecerat ad sacros etiam ordines recipiendos missus sacris initiatus est Hypo-
diaconus primum factus ac deinde alio tempore Diaconus, nec ultra processit, quia
tentationibus necis quibusdam coepit affici. Et Prior hujus domus (sic ut audivi)
durus et asper illi fuit, cujus assiduis increpationibus et afflictionibus sic erat oppressus
ut sensum perdidit suum. Bonæ quidem memoria tenaxque remansit ei.

Sed intellectus et rationis organa fuerunt in eo violata, neque vires animæ suæ
recuperavit unquam in vita sua super terram. Non defuerunt qui tempestive
pro fratre loquerentur et de Priori dicerent etiam modeste et cum reverentia quod
ipse in quibusdam nimis severiter agere videretur cum juniori fratre. At ille
fratribus benevole monentibus non obtemperavit, non acquiescit. Respondit

Prov. 27. meliora sunt vulnera diligentiis quam fraudulentæ oscula dicentis, se porro non
ignoscere quid ageret aut quid agendum esset. Inamquam autem S. Prior ita
1 Cor. 6. loquebatur, scimus tamen scriptum esse: Si quis ^{est} existimat scire aliquid nondum

Cognovit quemadmodum oporteat eum scire. Et iterum Paulus
 Rom. 12 ait: Dico per gratiam que data est mihi cui libet versanti inter
 vos ne quis arroganter de se sentiat supra quem oporteat de se
 sentire, sed ita sentiat ut modestus sibi se solviat. Prior iste fortitan
 non bene fuit memor Apostoli dicentis: Et vos Patres nolite
 Eph. 6 ad iracundiam provocare filios vestros, sed educate eos in disciplina
 Luc. 9 et correptione Domini, filios enim hominum sicut ipse ait
 non venit ad perdendas animas hominum sed ad servandas
 Iterumque Apostolus ait: Patres, nolite ad indignationem
 Coloss 3 provocare filios vestros ne frustillo animo fiant, hoc est
 me despondentis animum. Illud autem quod Apostolus docet
 1 Timoth 3 Episcopum non debere percussorem esse non pertinet ad
 violentiam manuum tantum, sed ad lingue acerbiteriam
 ne saevus et improbus sit obfurgator, id enim Dominus
 annotavit Hieronymus quod fortasse nescivit Prior ille.
 Utcumque res habet erat tam ^{em} miserandum nam frater
 inutilis semper fuit, dedit onerosus. Cuius dubitabat
 hebdomarius ^{da} erat quando sive fuit venerat. In observationibus
 Ordinis pulchre fuit institutus, quas etiam probe semper
 servavit neque dimisit, neque fecit cuiquam tempore quo mori
 cum quod obfurgatione dignum esset. Sequabatur Convivium
 die ac nocte atque hebdomatim unus cum eo ^{monachis} privatim ^{tegebat}
 horas. Versabaturque nobiscum sicut innocens ovicula. Postquam
 sensus defecerat scripsit librum cui titulus est: Obiter de
 Hieronymi et Missale, incepit quod Arnoldus Baellicus perfecit.
 Habebat autem frater Joannes longo tempore in cella cui titulus est R.

que anno 1502 fulmine tacta fuit tempore Vesperarum. Vidimusque inibi
 signa quaedam maligni spiritus in pariete velut indicia unguularum, et ubi
 solent Joannes scribere dilaceratum diruptum et dissectum sedile cum
 cum plures fuit. At vero in parte superiori domus quaedam pars tigni fuit
 detracta, et quod detractum erat factum ibi in cumulo minutim ac si
 fuisset commoliturum. Atque post dies paucos syderatus sive paralyti per-
 culsus fuit idem frater ita quod dextrum latus ejus esset invalidum
 claudicabat dextro pede, dextraque manu parum se juvare poterat. Ac
 danteeps non veniebat ad chorum nec ad cenaculum nec ad Capitulum
 sed privatim legebatur ad commodum suum quod potuit solus. Laici minis-
 trabant ei. At tandem senex obiit 19 Cal. Jan. anno 1511. Hoc scripta
 sunt ut proberi cautius agant cum fratribus suis et meminerint eos
 esse membra Christi et sanguine ejus redemptos.

Fratres mihi in domo Lovaniensi prima die hujus anni 1511

^{donati}
 fuisse eximio aenio lampade videlicet argentea a ^{Vlti} Dno Mgro Leonardo
 a Riezica Canonico ibidem et Proposito Mannu ecclesi que pendere debebat
 ante ^{Vlti} Sacramentum cujus pondus fuit 14 unciarum et 2 sterlingarum.
 Circa principium ejusdem Januarii obiit Lovanii Mg^r Henricus Houwerle
 de Burchoude sacerdos ac miles Hierosolymitanus atque Scholasticus Ecclesie
 Collegiatae S^{ti} Petri Lovaniensis. Bonus amicus Cartusianorum sepultus
 in dicta ecclesia ante altare S^{mi} nominis Jesu. Ex legato ejusdem
 receperunt nri Patres Lovanienses diversis temporibus 386 Rhemense
 seniel et 8 Hufros, idque propter duos Petros pro pitantia ^{Religiosorum} Religiosorum
 in die sepulture sue, et propter quaedam utensilia domus
 sue nobis relicta, ex is pecuniis constructa est Domuncula

Diem suum obiit
 Henricus Houwerle
 Scholasticus Lovaniensis
 benefactor de Universi-
 tate a Cartusiana
 domo.

in cenarium ante culinam. Fundavit etiam quatuor
bursas pro totidem magistris S. Th. studentibus in
suis Collegiis. Commissariis ordinavit Decanum, Pastorem
et Scholasticum Ecclesie S. Petri Lovaniensis cum Priore
Cartusie dicti oppidi pro tempore existente qui singulis
annis debent semel interire Computibus Collegii pro quo
onere cuilibet legavit 10 stuferos. Insuper ante mortem
suam instituit 7 pueros pauperes mendicantes vulgo
pauperes S. Petri nuncupatos. Requiescat in pace.

Receptus ibidem Lovanii apud nos 10 februarii
Magr Joannes de Rhyno filius probi viri Gerardi de
Rhyno. Secretarii dicti oppidi qui anno 1515 assignavit
filio suo Jo Rheuenses vitales pensionis cum quatuor
aliis annualibus et parva vineola. Dicitur D. Joannes
obit Procurator, frugalis et laboriosus.
29 Decembris obiit quidam Magr Theodoricus Theodoricus
Fyck Rotterdamentis sepultus in Ecclesia apud Cartusianos
Circa Pascha obiit D. Gerardus Apud Apud Prior
Domus Delyphensis, Curvitalor Provincie, successit
in officium Curvitaloris D. Gulielmus Tribanhus
Prior Domus Hollandie.

pages de notre copie
 ← non Su MS de Bruxelles.

- D. Theodoricus ^{Hoyer} primus professor =
 Amsterdamsis. A. 1404. p. 71.
- Ultrajectensis scultetus factus humilis Dona-
 tus. A. 1404. p. 71.
- Nova Cartusia in Alemania inferiori
 A. 1404. p. 71.
- D. Guillelmus de Mandenoy prior D.
 Antverpiae et Visitator Picardiae moritur
 A. 1408. p. 71.
- Albertus Cornus Hollandiae et fundator
 C^{ae} Amsterdamsis moritur A. 1408. p. 72.
- Joannes Intrepidus Confirmat privilegia
 Cartusiae Sylva S^{ti} Martini et laudatur.
 A. 1408. p. 72.
- Cartusia Basileensis fundatura pie-
 tissimo viro Jacobo Gyebel. A. 1406. p. 73.
- Franciscus Aranda Cartusianus hoc
 seculo. celebris. A. 1406. p. 73.
- Consecratio ecclesiae Dⁱ Ultrajectinae et
 gloriosa sepultura fundatoris. A. 1407. p. 73.
- Nicolaus Alberghatus Prior Cartusiae
 Romanae. A. 1407. p. 80.
- Obitus quorundam magis celeberrimorum
 in Ordine. A. 1408. p. 80.
- Nobilis eques, f^o Raso de Floerbeke
 A. 1408. p. 81.
- Nova Cartusia Martiana. A. 1409.
 p. 81.
- D. Henricus Nulken Prior Dⁱ Capellae
 et Visitator. A. 1409. p. 81.
- Unio Ordinis. A. 1409. p. 82.
- D. Stephanus de Servis primo institutus
 ut Prior Dⁱ Portuanae sive professionis et
 sequenti anno Papae. A. 1409. p. 82.
- Obitus D. Henrici Coesfeldi Visita-
 toris. A. 1409. p. 82.
- Obitus D. Hermann Prioris Bru-
 gonsis. A. 1410. p. 83.
- Abbas Munsteriensis sepelitur in Cartu-
 sia Euxeris. A. 1410. p. 83.
- Martinus Aragoniae Rex duas Cartusias
 fundavit. A. 1410. p. 83.
- Divisio Provinciae Picardiae. A. 1411. p. 84.
- D. Joannes de Attribato ex Aquitania
 missus per Capitulum Prior Dⁱ Capellae et
 eundem instaurator futurus. A. 1411. p. 84.
- Solemnis electio Regis Aragoniae Cui inter-
 fuerunt duo Cartusiani. A. 1412. p. 88.
- D. Bonifacius Ferrerius, ^{prius Prior Portae Coeli} A. 1412. p. 88.
- Franciscus de Aranda fuit ex de principibus
 fundatoribus Dⁱ Portae Coeli. A. 1412. p. 88.
- D. Franciscus de Aranda restaurator C^{ae}
 Portae Coeli. A. 1412. p. 87.
- Domus Jesu de Bethleem juxta Schene
 edificatur. A. 1413. p. 87.
- Monumenta Ordinis conscribendi
 necessitas. A. 1414. p. 89.
- Praescribitur quomodo se ponendum sit

in schismate A. 1418. p. 89.

— Adolphus Clivensis comes fundator
Co. Vesaliensis. A. 1418. p. 91.

— Incorporatio Co. Mantuanae. A. 1416. p. 92

— Statutum in divisione factum tanquam
bonum et utile confirmatur. A. 1417. p. 94.

— Goswinus de Betsa ante ingressum Ordinis
Canonicus fuit. A. 1417. p. 95.

— D. Joannes de Attrebatu, Prior Capelle novam
Ecclesiam cum novo ambitu aliisque officinijs
aedificari curat. A. 1418. p. 96.

— Obitus duorum Ferrerionum S. Vincentii
et D. Bonifacii. D. Bonifacius obiit in domo
Vallis Ch. ^{ti}, 27 apr. an. 1417.

— Catharina de Flermalia ex fundatoribus
Co. Leodicensis totam Continentiam emisit in
eadem domo. A. 1419. p. 101.

— Joannes Ferrerasmundanus fuit professor
D. Capelle et plura habebat in Chron. dicta
domus. A. 1420. p. 103.

— D. Theodoricus de Dasse fundator secundar
ius Claustr. B. Marice. A. 1420. p. 104.

— Bona Capituli Generalis impensa. A. 1421. p. 104.

— Captivi quidam ex Ordine recommen
dantur. A. 1421. p. 104.

— Martyres in Bohemia. A. 1421. p. 105

— Domo Venetiarum fundatur. A. 1422. p. 108.

— A Republica Antwerpensi immunitas datur Car
tionianis emendi Cervisiam absque vertigali. A. 1422.
p. 108.

— D. Mathias de Heberstein fundator secundarius
D. Erfordiensis. A. 1423. p. 109.

— Goswinus episcopus redit ad Ordinem. A. 1423.
p. 110.

— Obiit D. Albertus de Rodenborch. 1424. p. 110

— Obiit Dominus Petrus de Charinera fundator

Cartus. de Coris. An. 1426. p. 112

— Quando recipientur ad Ordinem Episcopales
Abbat. A. 1426. p. 113.

— Privilegia impetrata, durante schismate,
Confirmantur a Martino V. et alia plurima
de novo concessa. A. 1426. p. 113

— Nicolaus Albergatus creatus S. R. E.
Cardinali. A. 1426. p. 114

— Guido de Pisis scriptor Italus. A. 1427. p. 115

— D. Hermanus de Petra (alias Studorpens)
vir in divinis scripturis versatus. 1428. p. 115

— D. Henricus de Hassia, in divinis Scrip
turis interpretandis eruditus. A. 1428. p. 115

— B. D. Magister Gerson istius Ordinis
monachus Lugduni. A. 1429. p. 117

— Domo Vallis Virtutis in Scotia Ordini
nostro incorporatur. 1429. p. 118

— Domati gaudent Beneficio Brevis, sicut
Conversi. A. 1429. p. 118

— Oratio Adesto pro prioribus ad
Capitulum papalicis. A. 1429. p. 119

— Pro Priore Antwerpiae tota Provincia
Contribuat. A. 1430. p. 119

— Litterae Confirmationis de Joanne de
Marsegnis in Priorem Capelle electo
An. 1430. p. 121

— Quantum hoc tempore floureret Cartu
sia Breverensis. A. 1430. p. 122

- Cartusia Passionis Christi prope
Legniz extructur. A. 1430 - p. 122
- Prior Romæ est Procurator ^{p. 123} ~~p. 123~~ A. 1431 -
- Domus Prutilla accedit Ordini nostro
A. 1431 p. 124
- Orationes injunctæ pro directione Con-
cilii Basiliensis. A. 1432 - 126
- Contributio pro prioribus existentibus in
Concilio Basiliensi. A. 1432 - p. 126
- In provinciis Gothonia et Alemanica
nulla domus habet duos Procuratores.
A. 1432 p. 126 et 127.
- D. Otto Arnæli nuper absolutus a
Prioratu d. Ultrajectensi eligitur Prior
Brugis. A. 1432 - p. 128.
- Pax Ecclesie Ultrajectensis. A. 1432 - p. 128.
- Visitatoris primo electi ad absolvendum
a casibus reservatis Sedi Apostolicæ. A. 1433 - p. 129
- Status d. Brugensis. A. 1433 - p. 130
- D. Osvaldus de Corda moritur. A. 1434 - p. 132
- Domus Zirizæ incorporatur Ordini. A. 1436 - p. 135
- D. Jacobus Crom, diaconus d. Ultrajectensis pie
moritur. A. 1436 - p. 135.
- Obitus fundatoris d. in Pletrisch et d.
Astheim. A. 1436 - p. 135.
- D. Laurentius de Mueschet, Prior Capelle
et eius liberalitas in pauperes. A. 1437 - p. 137.
- Zelus Ordinis contra fugitivos. 1439 - p. 139
- Tempore belli Conventus ad tutiora loca se
recipere possunt. 1439 - p. 139.
- Domus B. Mariæ boni lapidis prope Vrach
Ordini nostro attribuitur. A. 1439 - p. 140
- Domus monachorum subicitur Provincie
Rheni. A. 1440 - p. 142.
- Cartusiani Antuerpsenses vendunt domi-
nium Kiliamum Reipublice Antuerpsiana
Anno 1440 - p. 142.
- Isabella Princeps nostra domui Antuer-
pide multa beneficia contulit sicut et
aliis domibus Ordinis. A. 1441 - p. 143
- Domus Vallis virtutum in Scotia sub spe-
ciali cura R. Patris constituitur. A. 1442 - p. 146.
- Comitissa Kantica fundatrix domus Antuer-
pionis B. Mariæ in Monte gratie.
Anno 1443 - p. 149.
- D. Henricus de Pyro absoluitur a Prioratu
domus Diestensis. A. 1443 - p. 149.
- Litteræ confirmationis ad successorem.
A. 1443 - p. 150.
- Domus inferior Cartusie combusta.
A. 1444 - p. 153.
- Initium Capelle et monasterii ter
Scheut. A. 1445 - p. 154.
- Subsidiurn petitur pro restauratione
Cartusie. A. 1446 - p. 156.
- Domus Montis J. Joannis Baptistæ
in Hassia Ordini accedit. A. 1446 - p. 158.
- Domuncula constituitur supra imagi-
nem B. Virginis in Scheut. A. 1447 - p. 160
- Subsidiurn continuum pro restauratione Cart.
non tam imperio quam prece petitur. A. 1449 - p. 167.

- Consilium Arnani et Senatus Bruxellen. de capella construenda in Schuet. A. 1450. p. 170.
- Cardus filius Philippi Ducis Brabantie primarium lapidem Capelle nostre Domine de Gratia posuit. A. 1450. p. 171.
- Joannes archiep. Remensis visitat Dominam nostram de Gratia et largas largitur indulgentias. A. 1450. p. 171.
- Domus S. Bogatiani et Donatiani apud Nanetes in Britannia Ordini nostro incorporatur. A. 1450. p. 178.
- Domus Paduana Ordini nostro incorporatur. A. 1452. p. 179.
- Inchoatio Cartusie Ferrarise. A. 1454. p. 190.
- Quo tempore inceptum est monasterium edificari in Schuet. A. 1455. p. 191.
- Oppidum Bruxellen. contribuit in edificationem monasterii. A. 1456. p. 198.
- Primi monachi deputati ad inchoandam hanc novam plantationem et quas obedientias acceperunt. A. 1456. p. 200.
- Domus S. Marci. A. 1456. p. 202.
- Hospitium Cartusense Bruxellis venditur. A. 1457. p. 203.
- Quata Bruxellam nova domus Ordini incorporatur. A. 1457. p. 204.
- Incorporatio plantationis in Stembact. A. 1461. p. 216.
- Communicatio privilegiorum Ordini nostro. A. 1461. p. 216.
- Domus Ferrarise incorporatur Ord. nost. A. 1462. p. 218.
- Vallis Josephat apud Clomotium reparatur. A. 1463. p. 220.
- Cartusia Buscoducensis. A. 1466. p. 229.
- Domus in Hingen. A. 1466. p. 230.
- Domus Prati mollis combusta. A. 1467. p. 230.
- Domus S. Marci a Vedane incorporatur Ordini. A. 1467. p. 231.
- Supplicatio pro erectione Cartusie Buscoducensis propria manu Hⁿⁱ Ducis Caroli subscripta, A. 1468. p. 240.
- Primarius lapis ecclesie in Schuet ponitur. A. 1469. p. 242.
- Cartusia Delfphensis fundatur. A. 1469. p. 264.
- Littere consensus Pastoris ecclesie S. Hippolyti in Delph. A. 1469. p. 264.
- Confirmatio precedentis epistole. A. 1470. p. 266.
- Contributio pro domo S. Crucis Romae. A. 1470. p. 268.
- Tertia translatio Dⁱ Buscoducensis. A. 1470. p. 270.
- Associationes domorum. A. 1470. p. 272.
- Copia associationis domus nostre cum Sylva S. Martini. A. 1471. p. 273.
- Domus in Hinghem et domus Delfphensis Ordini incorporantur, A. 1471. p. 277.
- Marchio Ferrarise fundator Cartusie ibidem. A. 1471. p. 280.
- Beneficia Principis Isabelle in Cartusiam Gornayensem. A. 1471. p. 281.
- Alia fundatio facta per eandem D. Elisabetham domui S. Catharine prope Antwerpian. A. 1471. p. 283.
- Ducissa Isabella edificari fessit quinque cellas in Schuet. A. 1471. p. 286.

- Contributio urgetur pro reparatione — Ven. D. Walterus Henrici scholasticus S. Gu-
 domus S. Crucis in urbe. A. 1472. p. 287. dulce construxit et dotavit cellam. A. 1478. p. 324.
- Pro Isabella aliam nobis Deus suscitavit — D. Jacobus de ~~de~~ chasteijn construxit et dota-
 benefactricem Margaretam item Ducissa vit cellam. A. 1479. p. 327.
- Brabantice. A. 1472. p. 288. — Eleemosyna Mogri Joannis Comperes. A. 1474. p. 327.
- Noxæ plantationis prope Buscoducum — Incorporatio Dⁿⁱ Juliacæ. A. 1480. p. 330.
- incorporatio. A. 1472. p. 288. — Eleemosyna Domicelle Catharinae Vanden
 — In Harmonia domus Ordinis nostri desolatæ Bossche Bequinæ, A. 1480. p. 332.
- manent. A. 1473. p. 292. — Magistri Nicolai Plien petitio et eleemo-
 — D. Joannes Ottonis prepositus Wisellensis supra. A. 1480. p. 332.
- benefactor domus Brusellæ, A. 1473. p. 293. — Beneficia P. D. Arnoldi huic domui col-
 — Accieroli fundatores Cartusice Florentice lata. A. 1481. p. 337.
- A. 1473. p. 294. — Domus S. Viti apud Ratisbonam accedit
 — Cartusia Major combusta circa hunc Ordini. A. 1484. p. 349.
- annum 1474 sub D. Antonio I dicto Delheux — Inchoatio domus Campensis. A. 1488. p. 384.
- p. 294. — Arenbergii Leodium frustra obsident
 — Caritas Ducissæ Margarete erga Car- sed Cartusiam vastant. A. 1486.
- tusianos. A. 1474. p. 297. — Leodienes ipsi conantur Cartusiam no-
 — Bulla Innocentii IV. A. 1474. p. 298. stram demoliri. Sed Visitatores Provincie
 — Instatur ad contribuendum pro restaura- apud episcopum interceduntur. A. 1487. p. 389.
- tione Mapris Cartusice. A. 1475. p. 304. — Numerus religiosorum domus Capelle
 — D. Joannes Necoines de Carbonio fundator hoc tempore. A. 1487. p. 362.
- domus Glanderii. A. 1476. p. 310. — Plurimas molestias conventus sustinuit
 — Margareta Mesmatere ordinat fieri a militibus rebellis. A. 1489. p. 371.
- cellam. A. 1476. p. 310. — Quidam Ruteri Arenbergii domum
 — Domus B. Marice Ammentiacæ apud nostram violenter intrarunt sed non
 Paderbornam Westphalici oppidum Ordini impune. A. 1489. p. 374.
- accedit. A. 1478. p. 323. — Margareta vidua Caroli Audaci prima
 — Ludovicus de genere fundatorum domus rium lapidem ponit noxæ Cartusice
 Maggiani quæ... fundari cæpta est Lovanii construendæ. A. 1489. p. 385.
- anno 1318 sumptibus E. D. Ricciardi de — Eleemosyna archiepiscopi Bisontinensis.
 Petronibus S. R. E. Cardinalis. A. 1478. p. 324. A. 1490. p. 387.

- Domus Salvatoris prope Villam Francam ingredientem domos nostri Ordinis .A. 1506.
incorporata Ordini .A. 1497. p. 390. p. 462.
- Domus Lovaniensis circa hunc annum — Domus notabile incrementum accepit
1491 edificari coepit .A. 1491. p. 390. ex elemosyna predicti D. de Mol. .A. 1507.
² Elemosyna petetur a Provincia pro p. 474.
- Abbatibus Brugensibus .A. 1494. p. 398. — Domus Anderlaci empti .A. 1508. p. 478.
- Domus Campensis Ordini incorporata. — Bullae tres a Julio II hoc anno Ordini
.A. 1494. p. 398. datae .A. 1508. p. 481.
- Prima intimatio de recuperanda — Bona data Domui per Joannem Eve-
domo S. Stephani in qua requiescit raert Guldenhooft. .A. 1508. p. 484.
- corpus S. Brunonis Patris nostri .A. 1497. p. 403. — Praelectiones et magnifica parentum
- Curtis te Pee emitur .A. 1499. p. 407. D. Nicolai Behault monachi in domo
- Empta quaedam in Berchem .A. 1500. p. 424. Capelle .A. 1509. p. 488.
- Pecunie exiguntur pro reparatione Ca- — Mgr. Joannes Helmont fundator unius
pelle S. Crucis in Urbe .A. 1500. p. 428. celle Lovanii .A. 1509. p. 491.
- D. Henrici de Bergis liberalitas erga — Circa hunc annum domus Majoris
nos et intentio .A. 1501. p. 429. Cartusiae fortuito incendio magna ex
- Elemosyna D. Valentini Cantoris parte consumpta .A. 1510. p. 496.
- Aulde .A. 1501. p. 430. — R. D. Heluendus Jampredi fundator domus
- Sylva dicta den Hoofs bosch emitur D. Hieronymi prope Ruthenam .A. 1510. p. 497.
.A. 1501. p. 431.
- D. Petro Vassori Priori Gandensi com-
missio data est de inspiciendo loco
pro nova plantatione circa Bornaeum,
quae videtur effectui caruisse .A. 1503.
p. 441.
- Vivarium dictum den Swerten Vivere.
.A. 1504. p. 446.
- Domus Lovaniensis Ordini incorporata.
.A. 1504. p. 451.
- Litterae in forma Brevis Julii II Papae
directae Capitulo generali ne mulieres

Hic annus 1512
 p[ro]p[ri]o ad Ravennam
 inter Gallos atque
 Hispanos, ipsosque
 confederatos commisso
 nobilissimus.

ANNO 1512 Pontifex Julius Venetis funditus acriter Ferrariae urbem
 pugnabat. Hunc Francus defendendum suscipit. Julius & Regi imparem sentiens
 omnes Europe Christianos Principes ad opem contra Francum ferendam imploret,
 Regemque Ludovicum ac omnes qui cum eo faciebant, publice eum magna cum
 solemnitate gravissimis Christianis ^{Insciplinæ} ~~centuris~~ oneratos proscrit, animas inferorum
 Divis Deorum; ac post varios duorum mansium spatio belli motus ad Ravennam
 undecimo Aprilis, qui tunc Jesu Christi Resurrectionis a mortuis festus Christianis
 erat dies memorabile illud p[ro]bium committitur Vincensibus cum interitu Imperatoris
 sui Gastonis Fozei egregie Francis, sed illud admiratione dignum Francos duabus
 ingentibus pugnis in Italia superiores (hæc contra Pontificem, illa contra
 Venetos) paulo post non solum bello mansisse inferiores, sed universa Italia
 exactos domum inglorios redisse; adeo etiam admirabili Deus ratione p[ro]p[ri]a
 res sæpe adversas felicia ac salutaria nobis p[ro]curat.

Ipsa etiam die Pascha Pontifex Legionensis terram floridam primus invenit.
 Gastonem fozeum (qui et Hamursius dicebatur) dum fugientes p[ro]sequitur cum paucis,
 conversi Hispani ex equo precipitem dedere, peremit miles gregarius nihil prostrati
 verbis motus, captivum se habere Regine Aragonid fratrem. Inensus furore
 animus miãam non recepit, an gallica verba Hispanus non intellexit.

Rex Galles p[ro]p[ri]o contra nuntiato, utinam, inquit, Italia universa factura
 mei Hamursii vitam redimẽt, similes victorias inimicis contingãt. De his
 enim scite vulgo dicitur: Qui victus est superatur quidem, sed victoris tamen
 ruina. Brevis post Francorum exercitus dissipatus est, cum ^{que} quatuor millia
 peditum Byrolesium apud Francos mercede militarentur Cesaris mandato

Maximilianus Cesar
 deficit a Gallo ad
 Pontificem

domum rediere. Atqui hæc ratione distimulata inter Cesarem ac
 Francum animi alienatio tandem in lucem erupit. Cesar enim informa-
 tus fuerat Gallorum Regem secum minus sincere versari sed et Geldros

adversus Borabantos concitasse, cumque nihil minus quam Francorum opes ac potentiam in Italia crescere vellet non mirum si Gallo relicto ad Pontificem defecit.

Quare novum Pontifex cum Cesare facit foedus, quo utriusque consensu Maximilianus Effortia in Ducatum Mediolanensem restituitur.

Sub eodem fere tempore Rex Hispaniae Ferdinandus ac Angliae Henricus consociatis mari viribus Guennam ^{Veteris} ~~Anglicanicae~~ partem invadunt fugiente ad Bearnos Joanne Alberto Rege Navarra universum id Regnum Ferdinandus occupat. Proscriptus enim Navareus a Pontifice Julio cum Francorum Rege Ludovico, quod ei contra Pontificem in auxilium esset profectus.

Hujus anni verno tempore Carolus Princeps noster Philippum farensem invitatus Bruxella in ludico ballistariorum certamine emissam sagittam buxam volucram longiore peritica eminentem destinato ictu difficit magno oppidi letitia sapplausu.

Cum undique fierent belli apparatus et ^{grava} ~~gravia~~ hoc anno minus feliciter provenissent, illorumque pretium propter rumores bellicos ingravesceret Rex Galliarum, Archiduca et vicine Provinciae inter alia rotant grava extra fines quique suos asportari.

Prosul Leodiensis festum translationis s. Lamberti majore quam ante ~~celebritate~~ celebritate servari curavit.

Ferdinandus
Hispaniae Rex
Navarrae regnum
occupat

Caroli Principis
nri Descriptio

Concilium
Lateranense
oecumenicum seu
universale XVII
adprobatur inchoa-
tur quod anno 1517
est absolutum.

Ad sextum idus Maii Lateranensis Convocatus Pontifex affuit
actionum Praeses et moderator. Affuere Cardinales atque Episcopi magno
numero ex variis regionibus in studium fovendi Ecclesiam, Pisanorum
Patrum audaciam fovendi excitati. In primo convantu Aegidius
Viterbius Augustiano ordini Generalis praefectus elegantem ad Patres
orationem habuit, quam ex parte hic describere lubet. Accuratam enim
utilitatem et necessitatem disciplinae (cui subiecti sumus) proponit,
simul et Conciliorum generalium frequentiam inculcat, quae eam
in animas hominum inserant atque conservent. Propterea non inconsulte
annuas generales congregationes in Ordine nro haberi videbimus.
Hoc discrepant inter cetera a caelestibus regna, quod illa instauratione non
indigent, quippe aeterna natura, res humane propter inconstantiam
et varietatem remediis opportunis ne peritus intereant solvanturque, reparari
idem idem opus habent. Quod victus animantibus, quod cultura irrigatioque
plantis est id in vita et moribus accurata disciplina, ne noxii vitiorum
semitas silvebecant atque vastentur instar neglecti agri. Bonus agricola
abores vel adminiculis erigit, vel circumcidendo castigat, sub aliena latenti-
bus umbra caelum aperit ramorum densitate impeditas introducat, telluris
vicio laborantibus mutat locum: neque rectas tantum et fertiles colit,
sed depravatas corrigat et minus fructuosas: neque sudari praecipit, modo praedia
hortique nitescant. Cautumdem de pectoribus dici potest sed licum videtis,
ergo doctrina et exemplis excolantur animi; quae in profruli moribus delapsa
fluxere severioribus legibus astringantur: ea cultura esto. Vos omnes celestis
Pater huius agri custodes et cultores dedit, sui gregis curatores. An aequum
videatur inertem se dare? album stertere? et non potius cui omnia
debemus pro eo vitam sanguinemque profundere? Postquam quidem
tam diligentiam Pastores in suis singuli cautis praestare tantum ne

exitialis somnus invadat. Verum a tempore magni Constantiniani
 usque perpetuo edocti sumus multo id commodius contingere,
 majori efficacia cum Antistites in unum locum convenientes,
 Divinoque afflatu adjecti inter se conspirantes de salute publica
 in commune consultant. Repetite, Patres, veteres historias,
 exolvite antiqua scriptorum monumenta, revocate in memoriam
 Superiora verum nata et mala. Quis haereses antiquas et
 sectas nefarias a stirpe convulsit? Concilia. Quis Principum
 insolentias frana vit, terroremque improbitati ne se offerret
 gravis et importuna quis iniecit? An non id Concilia prestitere?
 longum esset explicare singula, sed certe quid universa
 Ecclesia majestatem tuetur, cultum religionis et sanctissi-
 mas ceremonias illustrat, populi pravitatem coercet, foeda
 pietatem et legibus ut obtemperetur facit? An non haec omnia
 a conciliis prestantur? Quod si labori et industria fructus
 non respondet, si vitiorum pestes in multorum perniciem
 et rei publicae decus majori quam opus esset, licentia grassantur,
 Videte Patres ne forte salutaris instituti intermissio eam
 consciverit labem. Magna vis horum Conventuum extitit,
 saluterrima operatio, ita tamen se accedat innocentia in nostris
 moribus et probitatis exemplum. Certissimum subsidium a
 vita rectorum reliqua diligentia paratur, nostri capituli imitatione
 et doctoris, qui ab divina perhibent littera cepit facere et docere
 Salutaris doctrina est, sed si doctus exemplis fructus.
 Displicet hominibus imperata correctio, actio facillime
 fructus, exemplo facillime obtemperatur movent enim magis
 exempla quam verba. Absque utinam o utinam tam multi bene

Magna vis Con-
 ventuum Generalium

bonae operarentur, quam multi proceperunt bene. Verum in re certissima non est haerendum. Ad nostram annuam et generalem Congregationem accedamus, ex qua talis emanavit pro reparatione Domus Carthusiae talis ordinatio.

Cum a tribus annis citra Domus ista Carthusiae mater nostra casu quodam fortuito et inopinato Cui provideri non poterat combusta et penitus incinerata fuerit ut notum est universo Ordini, et cum jam magna cura sollicitudine et diligentia pro ^{magiori} parte, saltem quantum concernit interiora aedificia, reparata cum magno eisdem Domus sumptu et gravamine prout nos oculata fide vidimus et inspeximus. Nos propterea attendentes non esse exanim et rationi consonum quod dicta aedificia maxime aulae Provinciae et Capituli nostri Ordinis reparentur et fiant expensis solis et sumptibus dictae Domus. Volentes igitur eisdem indemnitati consulere, casibus similibus futuris occurrere, et jam captas reparationes et aedificia ad perfectum deducere et in tecti securitatem dare, ut laminis ferratis aut plumbis cooperiantur. Vocatis super his Visitatoribus Provinciae, et per eos cum ceteris Prioribus Ordinis ^{qui} praesenti Caplo intersunt, Conferentia habita et deliberatione matura ordinamus quod durante quinquennio annis proxime futuris et nunc inchoandis singuli Priores seu Rectores singularium Domorum Ordinis annis singulis dicto durante quinquennio solvant et solvere teneantur et debeant Provinciae suarum Visitatoribus aut alteri eorum centesimam partem fructuum seu reddituum dictarum suarum Domorum omnibus secundum communem estimationem ad pecuniam deductis, ad taxam et arbitrium et discretionem dictorum Visitatorum, quae in dictis quinquennio faciunt unum solam semidécimam, quam dicti Visitatores componant et recuperabunt, et ad Caplum singulis annis mittent seu portabunt, ut dicta Domus jam ceptum continuandum opus expediant. Volumus etiam et ordinamus quod dicta pecunia expendatur in dictis reparationibus et aedificis ac tectis continuandis et quanto commodius fieri poterit perficiendis. Et quod dicta Domus Carthusiae

Centesima pars
fructuum imponitur

teneatur et debeat pro dictis finibus quin quinquenis aut quando placuerit dicto Capite generali de receptis et expensis rationem reddere.

Et si quid de receptis super fuerit expendere et applicare in redditibus acquirendis pro dicto Capite cum jam acquisiti non sufficiant pro expensis annuis ejusdem Capiti sustentandis maxime in futuro triennio Caplum et Cartusia nihil percipient de censualibus solotis percipi in Valentia majori nunc vero redemptis et expositis in locis jam nunc summa ascendat summam octingentorum scutorum et 25 solidos

Questio in Diffinitoria a Patre Reverendo proposita

Utrum sola Domus Cartusie teneatur ad reparationem omnium edificiorum casuali incendio combustorum maxime ad Aulam Capiti pertinentium, aut vero totus Ordo in his contribuere, teneatur?

Si sola Domus Cartusie ^{majoris} esset omnis impositio

Si vero totus Ordo esset ^{omnis} ~~impositio~~ ^{impositio} objectio etc

Obierunt R^{du} in Christo Pater D. Eustacius Legnicensis Abbas S. Richardi benefactor Domus Abbatis-villa.

R^{du} in Christo Pater D. Ludovicus de Salario ex Dno Marcello magnus benefactor Domus S. Salvatoris in monte Machii Provinciae Lombardiae propinquioris

Mgr Adonnes Canonicus Ecclesie Insulensis benefactor Domus Brugensis. D. Antonius de Cercaris professor S. Domus

D. Antonius de Cercaris professor Janua qui alias fuit Prior ejusdem et Domorum Lucae, Bononiae et Papiae Visitator et Co-visitator Provinciae Lombardiae propinquioris, et Procurator.

et Janua multas domos administravit

D. Petrus Roberti annis 47 rexit Correriam

D. Petrus Roberti Rector Domus professor Domus Cartusie majoris qui laudabiliter 50 annis stetit in Ordine et 47 rexit Correriam.

Memoria
posthuma
Illma Margareta
Anglicæ
Ducissa Burgundienum
et Brabantie

Ex monumentis Cartusie Lovanientis pauca reperamus que hoc anno gesta sunt.
Anno 1512 circa festum S Agathe in principio februarii recepimus per eximiam
vnum Joannem Briart ab executoribus testamenti Dnæ Margareta
Anglicæ Antiquæ nra Ducissa 180 Renenses éves semel non ex debito
sed ex sola gratia, ex favore eorundem executorum et hoc ad emendum
Ducissa Burgundienum redditum hereditarium decem Renensium in augmentum Dotationis
et Brabantie cellæ per eundem Dnam fundatæ anno 1500. Reliquit autem predicta
Illma Dna pulchram sui memoriam in hac cella juxta cujus
osium est sculpta jussu ejusdem Dnæ representatio flagellationis
S. N. J. C. in qua cernitur Statua Jesu Christi vinci ad columnam
staturâ sesquipedali: juxta quam proportionem relique persone sunt
sculptæ nimirum Pilatus stans erectus prope columnam cum duobus
aliis magnatibus ac tribus militibus seu carnificibus, quorum duo
flagellant Jesum, et tertius sedens ad terram tenet pedes contra basim
columnæ et fortius funem trahat, quo pedes Christi constringit.
Induper ad sinistram latem est imago S Margareta stantis retro porre-
dictam Dnam Margaretam flexis genibus orantem cujus effigies
dicitur ibidem ad vivum expressa: atque tam ipsa quam cetera omnia
que ibidem videntur sunt valde artificiose sculpta et auro variisque
coloribus eleganter depicta. Infra dictam representationem leguntur
hi versus ^{insculpti in} lamina aenea decorata.

Margarita Anglorum sum stemmate nata superbo
Regis soror factanda, Regis filia.
Carolus est conjux burgundis, morte peremptus,
Vein ter novem viduata dego Consulibus
Interca que cura rogas? fuit unica cura

Viros fovere sacros, sacrasque feminas.
 Quid docti? Doctis templorum confero curas
 Quibuslibet, legem modo norant Sacram.
 Quid tibi magnates? Tibi qui Simonis alumni
 Abale audiunt pretentes quod dare est nefas.
 Hæc mihi fas de me: narrabunt cetera nostri
 Similem expectenter et sacri et docti viri

Retra tabulas quibus eadem imago claudetur hæc etiam leguntur.
 Hanc cellam una cum appendice suis impendiis extenuendam
 curavit, magnificeque annuis redditibus donavit Illma
 D^{na} Margarita Anglica uxor ac deinde vidua Gonten-
 tissimi Caroli Ducis Burgundie Brabantie etc. Quæ mortem
 obiit Mechlinie anno a Christo nato 1503 octavo Calendas,
 decembris, ut supra diximus, ibidem sepulta est, sed corpus
 conditum est in Domo Capelle B^e Marie Ordinis viri, quam
 domum multis beneficiis affecit propter bonam famam
 J^o Laurentii Muschell et aliorum qui tunc vivebant.
 1512 Papalis alias 7° Sabatto Potentes obiit R. D. Joannes Miletus
 Episcopus Successionensis obatus 88 Episcopatus 60 magnus bene-
 factor D^e fontis B^e Marie et factor Ordinis.

Obiit Domicella Catharina Gynnoea
 fundatrix unius cellæ in Carthusia
 Lovanien^{si}

Hoc anno 11 Martii obiit nobilis D^{na} Catharina Gynnoea soror
 quondam Ludovici Gynnoea multo tempore Villæ majoris opidi
 Lovanien^{sis} Vidua vero Domicelli liberti de Melberh, quæ crevit
 in eadem Domo Lovanien^{si} cellam signatam littera F^o quæ cum
 ambitu suo testudine, pavimento vitris a ceteris omnibus necessariis
 expensis ejusdem Domicellæ ad finem usque deducta est anno 1506.

bonisque redditibus liberaliter dotata; hinc supra ~~stiam~~ cella paulo e latere
hac ad memoriam ejusdem Domicelle habetur inscripta in tabella
marmorea.

Hanc cellam cum ^{omni} ~~abba~~ suo completam fundavit Domicella Wynnoet
relicta Domicelli Liberti Domini temporalis de Melbert dum vivit. Qua
obit anno 1512 mensis Martii die ¹¹ ~~22~~. Cujus anima requiescat in pace. amen.
Ibidem 28 Martii receptus fuit Mgr Gerardus Pennbroek Harlemondis
qui Domini legavit 8 Rhen vitalis pensionis, et alios Rhen hereditariis ^{reducat} ~~post~~
mortem matris. Fuit ibidem Procurator, strenuus in Deccandis Divinis laudibus.
Remissimus nostros pennates. Hoc anno Prior L. Matthias curavit fieri
apud Halingem novum et magnum horreum, dicunt aliqui quod simile
non est in territorio de Gaerbekke pro quo multas exposuit pecunias prout
habetur in registro, ipsius Prioris. Et percursum ibidem fecit fieri Domum
habitationis cum stabulis ac multis aliis structuris, stabulum pro equis ~~mis~~
ita quod nunc est pulchra curia et bene in structuris provisum quod
pro nunc videlicet in siligine annue 42 modios 1111 sist. siliginis et in
pecuniis 221 Rhen cum 12 modis qui venerunt ex parte de Henrici
Hinckaert et 12 petris. #

Item hoc anno Senus Joannes de Glimes Senus de Bergis emit Domi-
nium de Grinbergem super quod habuimus annue L Rhenenses ex parte
Donatione fratris ^{Adelphi} ~~mi~~ Contereau quos Senus proefabus quitavit cum
XV similibus ~~denariis~~ ^{denariis}, et tunc solvit arragiam qua ascendebat ad sum-
mam centum et XXV Rhenen. pro quibus denariis fuerunt dequitati
ea que sequuntur. Primo fuerunt redempti et soluti XV floreni aurei
quos pitantia de foresto recipere consuevit singulis annis super bona
de Beysberghe, pro quibus dequitandis dare oportuit 354 Rhenen. 7 sq.

Eodem anno ven. P. Prior produxit ambitum ad 12 fenestras et sequenti anno
fecit cooperiri ~~tabulis~~ ^{tabulis} scaliis.

Item dequitati sunt te Lenneke 3 modii siliginis, pro quibus
 dati sunt CV Rhen. Item tot modii siliginis, quos sol-
 vebamus uni nominato Danckart, dequitati pro CV Rhen
 Item dequitatus est unus modius siliginis quem consueve-
 rant levare fratres in Hoazareth ex legato ^{fr} Henrici Hinckaest
 pro XXX Rhen. Item sicut dequitati de predictis denariis
 VIII Sexarii siliginis quos proles Pauli Melant retinuerunt
 super bona de Habsingen pro quibus dedit XXXVIII Rhen 3 s. et 5C.
 Incommoda cetera pecunie expendenda fuerint (quid longum
 et obscurum est) vide librum fundationis.

Hoc anno El. Aug. receptus fuit ad Ordinem in Domo Ultra
 sectina D. Petrus Zas qui fuit postea visitator Provincie
 meritissimus. Item D. Joannes Elbrandi ^{de} ~~Worchem~~ ^{Harlem.} et Allardus
 de Wedemblick

Die 14 Novembris Obiit Lovanii ^{9^{thi}} vir Antonius Briart
 Pater Dni Joannis Briart Abhensis I bh Doctoris ~~eximii~~.
 Uterque sepultus est ⁱⁿ magno Claustro domus Lovanien-
 sibus juxta ostium celle P Procuratoris uti postea dicitur anno 1580

Anno 1513 Apud Coloniæ Agrippinam die Epiphaniæ
 Seditio gravis orta est vulgo contra Senatum tumultus Civitate, quam
 tamen, iusto Dei iudicio accidisse narrat Joannes Cheapevillus in
 historia Leodiensi sic: Magistri civitatis Pastores Ecclesie T Remigii
 I bh. professoris viri optimi Domum, nescio quo colore quædam
 spoliarunt Clerus rei indignitate offensus Parochiam ecclesiasticam
 curam suspensi interdixit. Pastor preiosa veritate Leodium confugit.
 benigneque a Prasule prospere modestiam aliasque virtutes auditis

Seditio Colonia
 6 Jan.

prohenda I Dionysii forte tunc vacante Donatur, Vulgus interea Magistratum
Coloniensem tum hac tum aliis de causis ^{in vincula} ~~conspiciant~~ et Administrationis rationes
exigunt. Mirum dictu necdum questionibus adhibiti, eos corda ^{illorum} ad ~~partem~~ ^{partem} intentionem
emolliente fuste in se commotum jugulatum profiteretur, moxque multa
extremo digna suspicio ipsam agnos eunt, proventus nimirum civitatis
clam alienasse, Lentum Richesoyum Archiepiscopi Vicarium intempestive
nobis silentio jugulari curasse et alia ^{generis} ~~quorundam~~ * quibus permota civitas
novo creato Magistratu decem illorum capite plecti curavit. Quod factum
propter malum exemplum, videtur Juris nr temeritati damnare quia isa et
eodem anno ^{thomaten} ^{es} ~~scilicet~~ in Senatum seditionem movisse subdit. Sed aliquando
reus movet corda populi, que tamen exempla non temere sunt sequenda.

13 Januarii vita defungitur Ill^{us} Lentus Blasius de Albario fundador domus
I Marie de Fontibus in diocesi Osceusi. Forte scilicet de Albario, nam
sape charba saepe in correcte et illegibiles sunt.
9 Februarii Mgr Robertus viri civis Lovaniensis donavit Carthusianos quatuor
modii siliquis hereditarie trecenta, item resignavit eisdem supra quoddam
pratum Archotei Sui Philippicos.

als Blasius de
Albario fundador
9to 13 Marie de
Fontibus

Successio Pontificum
+ Julius Secundus
etiam Vaticanum templum
superbe structura genere
gravis instaurare est
aggressus.

Cesar frustra
tentat Ducatum
Burgundia

Nono Calendas Martii obiit Julius Secundus Pontifex Roma: profuit annos 9
annata manu recuperavit cetera et modestie et aegritatis studio ^{studians}.
Successit illi Joannes Medicus Florentinus qui Leonis X nomen accepit
Creatus quinto idus Martii.
Vere hujus anni Maximilianus Cesar accepit ab Anglia Rege centum
quinquaginta aureorum librorum millibus, ac pro reliqua solutione eodem
Rege fidei jubente condidit 25 milia peditum Helvetiorum addit bis mille
equitos Duceque ^{Ulrico} ~~reberto~~ Principe Wirtembergico in Ducatum mittit Burgundia
eum negotio Carolo Hispania Principi vendicaturus. Obsiderunt Helvetii Divisionem
et jam mari pars non exigua defecta aditum prebebat hostibus ut facile vi
adhibita possent irumpere: cum ecce Galli, gallica usi arte Helvetios magnis
promissis muneribus corruperant eoque abduxerunt et ab urbe discederent, ita
fatale est, et quamvis postea Caroli Audacis sapienter tentarent dictum Ducatum
recipere nunquam potuerunt.

Hoc anno quidam Cardinales qui conciliabulum Visanum secuti fuerant veniunt

1513

Gallie Res a Leone Pontifice et impetrant et impetrant. Rex quoque Gallie veritus
 Annual Concilio tot gravissima incommoda esse portulisse quod ^{idem} ipsius adulterium
 Hispanum Concilium in sua Ditione fovisset, illud abrogavit et damnavit et cum
 suis Concilio Lateranensi adhesit.

Maximilianus Sforcia Dux Mediolanensis Helveticorum insigni virtute
 Mediolanum pulsus Gallis recuperavit, et cum postea Novariam oppugnaret
 postmodum nonas Junii pugna memorabili ad octo milia occidit.

In externis his nimis dia immoramur. Convertamus nos ad res nostras nar-

Confirmatio
 Centesima

randas. In Capto Diffinitores Ordinationem precedentis Capli super
 impositione centesima pro reparacione Aulae Capli generalis et Camerarum
 Provinciae factam laudent, approbant et confirmant. Injungendo
 Vicariis singularum Provinciae Ordinis quatenus omni ulteriori
 mora aut excusatione cessantibus saltem hinc ad aliquid immediate sequens
 generale Caplum taxent et ordinent si jam forte non fecerint, quantum
 qualibet domus sua Provinciae pro dicta centesima annis quolibet
 durante quinquennio solvere debeat fructibus omnibus secundum
 estimationem juxta dicta ordinationis formam et tenorem ad premium
 reductis et summas taxandas domibus ipsis imponant, impositionis
 rotulos sequenti Caplo mittant seu portent. Et cum possibili diligentia
 summas ipsas exigant. Et singulis annis donec ad complementum
 quinque annorum et solutionem inde debitam ad Caplum
 pariter mittant vel portent. Ipsam ordinationem insequendo ut
 capta adificia continuari et inde perfici possint. Et ipsi domui
 Matris nostrae adversus similes casus securitas dari.

Benefactores
 Ordinis

Obierunt Jacobus Lambert benefactor Domus Delfhensis
 Magister Rolandus Wokerken benefactor Domus Brugensis

Magister Adrianus de Esche fundator et dotator unius Cellae in Domo S. Johannis
et Petronilla de Vecka benefactrix ejusdem.

Philippus Vilain
venit ad Ordinem

10 Julii habitum Ordinis nri suscepit in Schuch & Philippus Vilain, anno
revoluto eadem die fecit professionem. Ex testamento patris habuit vitalem pensionem

LX Renten. Et Lovanii quinta Junii investitus fuit Franciscus Petri
Amsterdamensis qui reliquit conventui 14 Rent vitalis pensionis et post
mortem matris unam libram Flandricam hereditarii redditus. Cui 1527

Guilielmus
a Meeclinia

Amsterdamum missus ibi secundam emisit professionem et tandem Quintum

Circa festum Joannis Baptistae & Guilielmus a Meeclinia professus primo
Dⁿⁱ Vientensis 2° domus Lovaniensis per B. G. Visitatores ordinatus fuit Vicarius

Vicarius Monialium

Monialium prope Brugas (quas laudabiliter fore 9 annis rexit) et posterea
absolutus ab officio Procuratoris & Lovaniensis succenturiante & Petro Apothecario
primo professo dictae domus.

Bertia Julii ibidem receptus in Lovanium fr̄ Albertus Lubecensis quem promovit
uxor honesti viri Ghiberti Regidii, alias de Potere fundatoris Eccles. cum fratre.

Miranda tempestas
turbine & grandinis

Unum mirabile et omnibus Christi fidelibus mirandum quod accidit
ipso die V^lni Sacramenti quando receptus fuit ad osculum de Philippus
Vilain, qui more tunc solito presit spatium, sed circa tertiam
horam post prandium, talis tempestas evenit cum grandine et turbine,
ita ut ois ista regio fructus ligna blanda ac ceteri fructus terrae omnino
erant destructa, lapides grandinis ceciderunt maxima quantitate fenestrae
vitreae praesertim in Ecclesia S. Mariae. De Zabulo erant ruptae et destructae
quod vix pro duobus millibus florenorum poterant reparari. Post mortem
et adhuc invadit und lapides grandinis qui tunc ceciderunt. Multi coloni
totaliter destructi et depauperati. Ipso anno non modicam habuimus tribulationem
cum colonis nris, quia aliqui nihil dederunt, aliqui ⁱⁿ ~~in~~ ^{XX} ~~XX~~ ^{num} ~~num~~ denarium

vel primum dare voluerunt. Et sic permissione Divina eodem anno
multa damna opprobria, et molestias sustinuerunt. Bancy in
Comptibus fuit in omnibus gratis provisus. Deo laus Hæc ex
libro fundationis, sed et apud probatos auctores me legisse recorde
impetatoris turbis seu vanti vehementis proesalium esse futuris boni
Maximilianus Cesar et Henricus Anglorum Rex Gallis ad Guine
gatam iterum cæsis **Berunam** novo calens Sept. expugnata equeque
manibus defectis atque adificiis (summuu Deipura templum et Cano
nicorum ~~sedes~~ precipio) dirutis omne urbis Decus adæquavit solo.

Gallis cæsis
Belgiana a nostris
Capitur et vertitur

Septembris vicesima Henricus Anglorum Rex Cornacum Nervica gentis
Caput, quod tunc Galli presidio tenebant ad deditioem compellit.
Invenit duodecim machinis suis Apostolicis quas ad se Apostolorum
honorem conflaverat atque imaginibus insignaverat, spilas ferreas
continenter explodens ruptis aggeribus viam aperuerat in oppidum.
Puo statim capto arce firmissima ingenti sumptu ad civium
cohibendos motus fuit constructa.

Cornacum Capitur

Post hæc Coesar ac Rex Insulas nobilem Flandriam Civitatem
contendunt reperiturque hinc cum precipuis Belgarum matronis
Margaritam Coesaris filiam, qua Gandavo Reges salubatura advenit.
Multi hic dies cum summa letitia peracti, data epula, ecclatium
personarum ambulationibus ac duccendis choris, tum ludicra
belli certamina, concurrentibus inter se Germanis, Belgis ac
Anglis, vario armorum genere edantur.

Margarita Coesaris filia
Reges salubatura Insulas
proficiscitur, deinde
Carolus Austriacus
bente Mariana

Ludovicus Rex accepta clade gravitate commotus Sctorum Regem
Jacobum ut Angliæ bellum inferret gallica arte permovit.
Abultra Sctorum retraherant ne id faceret, presertim nihil tale
verente Anglo, cuius quoque sororem habebat in matrimonio

Jacobus IV Sctie
Rex in proelio perit
Cui factus v. est
Suffectus

ANNO 1514 In Domino Ultrajectina aliquot religiosi ex Apoplexia interierunt morbo ut verisimile est ex tanto frigore contracto. Inprimis D. Romerus Jacobi Zmsaen Vicarius XVI februarii qui in ordine vixerat laudabiliter 47 annis. Item D. Gerardus Henrici de Scooten Amsterdamsensis quondam miles Hierosolimitanus XVI martii, et postea adhuc D. Jacobus de Langhedyok Receptor Datus Florentius Nicolai, qui postea fuit Prior ibidem.

Aliquot Religiosi
D. Ultrajectini
ex apoplexia
interierunt

Franciscus
Belemanius venit
ad Ordinem

In Domino Lovanienſis Ordinis nri habitum suscepit Franciscus Belemanius Edamensis quondam Ludimagister virilis plane magnitudinis 27 martii qui postea fuit Vicarius Monialium Brugis et obiit Prior Lovanii ut infra dicemus.

Invenio adhuc ordinationem pro centesima talem: In sequentes ordinationes jam factas super impositione centesime pro reparatione domus Cartusie notavimus quod de cetero singuli Piores mittant ad Cartusiam summam sibi impositam pro dicta centesima, sed illam Deum et solvant in manibus Visitatorum Provinciae suae aut alteri eorum qui iuxta ordinationes praedictas debent dictas summam exigere, ad Captum mittere, et de eis rationem teneantur reddere.

DE CANONISATIONE
sti Patris nostri
Brunonis

Visa charta Caprivi Capli die XX mensis februarii per R^{du} Patrem Cartusie, et ceteros Piores ad hoc per chartam praescripti Capli generalis nominatos cum Conventu Cartusie celebrati praetexta, et causam centurum pactorum per Priorem D. Neapolis Visitatorem principalem Provinciae Lombardia remotioris initorum et firmatorum cum R^{mo} et Illmo L. D. Aloisio Cardinali de Arragonia super resignatione fienda et deinde facta in manibus Pmi Papae per

Habet anniversarium
sub 22 januarii

Anno 1514 Luxemburgum quod totum pene pestis depopulabatur, dictusque singulis 49. vel 50 devorabat incolas periculo eripuit, quum unanimiter civitas habita generali supplicatione in honorem S. Adriani (cujus reliquiae Gerardi mense venerantur) invocasset.

1314

Iguillacensis diocesis prefatum R^{mu} Cardinalem in favorem nri Ordinis de monasterio S Stephani de Busco in quo corpus beatissimi Patris nri Brunonis conditum jacet, reservata ibi certa annua pensione, et sub certis modis, formis et conditionibus in Caplis dictorum pactorum adjectis. Visis etiam litteris, capitulis et aliis in dicta charta magis specificè declaratis, habita super his conferentia et deliberatione matura, omnia et singula in dicta charta Capli privati ordinata, contenta et descripta tanquam rite et recte facta laudamus, approbamus et confirmamus. Et insuper visis bullis super iis expeditis per dictum Priorem Neapolis cum nobis exhibitis, seu ipsarum bullarum copia una cum certis aliis litteris et instrumentis ad materiam facientibus, dictoque Priore plene audito in iis omnibus que circa hæc per eum facta sunt et fienda restant, volentes huic tam pio et laudabili operi quantum nobis possibile fuerit optatum et debitum finem imponere ad laudem Dei et Ordinis incrementum auctoritate hujus nri Capli generalis Prioribus Domorum Bononie et Marsue una cum predicto Priore Neapolis committimus impungimus et mandamus quatenus ad loca propria opportuna et necessaria accedentes juxta commissionem et informationem sibi ad partem dabant manus propriis R^{di} Patris Cartusie et aliorum Diffinitorum signatam procedant, salvo in omnibus et per omnia protestationibus appositis in instrumento confirmationis factæ per R^{du} Patrem in dicto privato Caplo a quibus non intendimus quovis modo etiam actu contrario forte interveniente recedere, aut nos aut quasvis ordinis dicti alias personas et domos vel earum res et bona obligata ad observantiam aut solutionem dictæ pensionis impositæ vel censuris et penis aliquibus submittere nisi duraverat per modum

et formam in dicto instrumento declaratam, et quoad Domos dicta remotiores Lombardia Provinciae, quae se ad hoc voluntarie submiserint, vel submittere voluerint.

Quod si forte dictus Prior Neapolis aut quisvis alius obligationes seu submissiones alias aut alter fecerit, illas tanquam a non habente potestatem et contra iram et Ordinis voluntatem factas cassamus et revocamus. Et nihilominus ne similes in posterum fiant inhibemus. Et si fortasse (quod non credimus) fuerit hactenus aliquibus personis Ordinis aut quibus vis aliis super his aliqua commissa auctoritas et facultas, illam praeiter cassamus et revocamus et ab eis omnem potestatem adimimus.

De his vero quod dicti Priores Domorum Bononiae et Montis sibi commissis fecerint aut fienda restabunt frequenter et diligenter informant R^{mo} Patrem et inde sequens Caplum Et in omnibus discrete et cum bono consilio procedant, ut eorum providentia sollicitudine et industria caplum opus ad finem debitum et optatum pervenire valeat. Dominos hoc cooperante et eodem Patre nostro Brunone nos sua monitione et precibus adjuvante.

Atque
De Antonio tituli
Praeedit Cardinali
Ordinis tui protectore

Igitur praedicti Priores cum R^{mo} et Illmo Cardinali vicinanti Protectore Ordinis Romae se contulerunt ad sedem Apostolicam supplicemque libellum et reverentiam sua Sanctitati Leonis decimo obtulerunt 19 Julii hoc anno 1514, mox tenorem legationis suae exponunt ac cursum vitam B. Patris toti orbi mirabilem plenamque virtutibus, contemptum sui ipsius, prudentiae laborem, quem

in eremo Carthusie subivisset odium denique mundi ac pomporum ejus. Et quod unum maxime requirebatur ad confirmationem sanctitatis ejus virtutes et miracula, que Deus per eum operari dignatus esset breviter ante oculos proponunt. Venique rogant Apostolicum, ut si de eis questio haberi debeat per fide dignos querat an ita se hoc habeant. Quod ubi ita se habere deprehenderit auctoritate qua pollet Apostolica decernat eum pro sancto habendum et que licentiam celebrandi solemniter anniversarium diem mortis ~~hujus~~ ejus qui in sextum octobris anni 1101. Ad que domnus Apostolicus placide respondit: tibi jam dudum venerabilis et beati Patris virtutes auditas fuisse, tibi que dignum videri posthabita miraculorum inquisitione) ut iis quem Deus tanta donorum et gratiarum copia ditasset in terris, idem nunc ad celestia id est in potentibus bonis Dei sedens in excelsis et unicus bonorum omnium fons debitis honoraretur obsequiis, et cui viveret Omnipotens ^{jam} communicaret cor sociale et inclinatum ad legem vite, constituto nunc ante thronum glorie deferretur omnis reverentia. Atque ita concessit illis illico sua Sanctitas id quod postulabant datus illis favoris tesseram, subscribensque libello supplexi legatorum.

Promotores
Canonizationis
S. P. N. Brunonis

Igitur celebrata est canonizatio S. Patris nri procurante & Antonio tituli S. Praxedis Cardinale Ordinis nri Protectore presentibus S. D. Mattheo Priore Monachis, Ludovico Montano, Jacobo Neapolis et Hugone S. Crucis in Hierusalem Priore in urbe, presentibus quoque ibidem R^{mo} in Christo Patre Laurentio Cardinale tituli S. Coronatorum et R^{do} Patre Francisco Amellino Camere Apostolice Clerico aliisque assistentibus, et ne apud aliquem forte dubium remaneret soliti sigilli apprehensione munita data est Canonizationis Bulla subscriptaque Antonius Dei gratia Card S. Praxedis Protector Ordinis propria manu et inferius Ambrosius Besta Verulanus.

Haec nobis praedicta Bulla, quam ex his notis speramus aliquando
invenire interim hos versus ex Julio accipiat lector.

Canonizatio, ut vocant, S. Brunonis

Carminè conscripta

Papa Leo, gestis et maiestate virendus

Cardineis Patribus celebri circumdatus actu

Certior est factus, quam sancte vixerit olim

Bruno, quod obsequium, dum vivit praestitit urbi:

Quodque per hunc cultu Divino Ecclesia crevit:

Hucus et audierat certo miracula quaedam.

Propterea votis Patrum concordibus illum

Retulit in Divos: festum concessit eidem

Octobris sexta celebrari quotannis:

(Illo nempe die moriens ascendit Olympum)

Erigere huic statuae, ac edificare sacella

Permittens: Super his confecta diplomata confert

Ordinis haec nri mater Carthusia servat

Inter Romani multa instrumenta Senatus.

Divinum beneficium fuisse hanc P.P.N. Canonizationem agnovit

Cartusiani, imprimis V. P. Leydenis in prologo ad vitam dicti Sancti

qui sic ait: Certe Cartusiensem Ordinem speciosissimam Ecclesiam

portionem (ita enim nominat mellifluus Doctor Bernardus) per

Diversas mundi nationes dilatatum antiquo vigore virentem

forma redolentem, et in regulari observantia florentem amorosis

oculis eadem ipsa Divina pietas his diebus specialiter aspexit,

atque ad omnes inimici (cuncta perdere festinantia) a ditius

procludendos, hortumque conclusum illius videlicet religionis

Beneficia Dei

hoc tempore Ordini

Cartusiano impensa

intelliget tertiam
Compilationem
Statutorum factam
sub R.P. Francisco
de Pulco

custodiendum et fortificandum Veterum Patrum consuetudinibus novas adiecit.
Patriarcham quarebra ejusdem Ordinis sanctissimum (magnum loquor Brunonem)
qui usque ad hac sanctissimi & R. Papae Leonis Decimi tempora, per quadrin-
gentos et amplius annos non pro meritis sanctissimis in honore habitus, sed
in manibus alienorum detentus fuit una cum monasterio a se constructo
in quo vixerat et mortuus quiescebat Carthusiensibus ineffabiliter gaudentibus
restituit colendumque donavit ad totius mundi virorum videlicet et mortuorum
(pro quibus die nocteque altissimo supplicant) renovationem et salutem.

Sit gloria tibi in saeculum qui tanta beneficia suis impendere dignatus es
Defunctus habetur in charta hujus anni 12^{dis} in Christo Pater
S. D. Lucas Episcopus Vaermaecensis benefactor domus in Prussia.

21 Augusti 14ta Sacerdos S. Euko (forte Hugo) Frisius bonus amicus Ordinis
dedit Carthusiensibus Lovaniensibus duas domos contiguas in oppido ^{Leop}Harmonensi,
quibus postea venditis ex consilio ejusdem S. Eukonis et aliorum amicorum
reperimus semel 610 Rhen ex quibus remanserunt ^{decem} ~~decem~~ pro oppido juxta
morem patrie.

S. Anna ultima
Ducissa Britannie
uxor Caroli VIII et Ludovici

Ad quintum idus Januarii cum disisset Anna Regina Francie et Britannie
Amorica naturalis Ducissa, Ludovicus Rex rebus gallicis consulturus, Henrici
Angli hostis infestissimi sororem Mariam missa ad Britannos insigni legatione
confugem sibi petiit, et accepit 7 idus Octobris. Cor ejus auro inclusum ad tempus
faciit in Cartusia prope ~~manetas~~ ^{Manetas} in Britannia

XII Regum Francie obiit
9 Jan. 1513 sub eius regno
domus d'Amay ordinis Cisterciensis
procurata fuit.

Carolus
Austriacus Princeps nr
tutelam egressus inaugu-
ratur Cal. Jan. 1514

Circa hoc tempus Carolus Austriacus Princeps nr ab avo Cesare Maximiliano
emancipatus et a Belgis in Principem dicto acceptoque sacramento inauguratus
est Cesare in Germaniam redeunte ac filiam Margaritam cum nepote Carolo
in gubernatione relinquente.

De Caroli inauguratione sic Chapierillus: In more majorum Prabantia

Principatum suscepit non unius tantum urbis, sed et omnium vicinarum Provinciarum gratulatione incredibili, eo enim conspecto non Crepanum aliquem, vel Antinousum Prium sed qualem Deus ipse in Deuteronomii libro descripsit, hęc est optimus et sanctissimus Princeps sibi omnes pollicebantur sub quo quasi felici sidere ad meliorem fugerent & converterent.

ANNO 1515 Ludovicus XII Galliarum Rex pugnacissimus magni invictique animi Princeps nulla mascula prole relicta Calendii Januarii mortuus, in cuius mortu locum successit ejus gener et sanguine proximus Franciscus Valens Enguleni Comites annos viginti et unum natus Remis 24 Jan. sacro oleo inunctus. Et hunc e Belgio a Principe Carolo Austriaeo (qui paulo ante tutelam erat egressus) gratulatum missi veniunt Henricus Massariu et Michael Croviacus Lan. divi. Picti regulus cum aliquot consiliariis qui 23 Martii cum Francisco Rege foedus in eunte desponsatur Principi Carolo Reineri Regis Ludovici defuncti filia nondum septennis postea Herculi Estensi Ferraria Duci nupta. Belgique Franco de Flandria Artesia aliisque ditionibus huic servituti subiectis orientale nomine Principis Caroli sacramentum dixerunt Circa medium quadagesimam probus vir Gerardus de Ghyno Secretarius opjudi Lovaniensis Pater D Joannis de Ghyno ibidem Carthusiani assignavit Et Rhen filio suo vitalis pensiois. Et ejus ^{Primitias} ~~Primitias~~ Et feni alius amicus Henricus Ravest ^{not} ~~not~~ civis Lovaniensis obtulit parvum ^{calicem} ~~consuetoriam~~ argenteum deauratum, quem eodem tempore gratis consecravit R ^{mus} 20 Joannes de Witte Ordinis Prædicatorum Episcopus Salubris ~~confessarius~~ Confessarius sororum Principis nri Caroli proterea Romanorum Imperatoris ejus nominis V.

Cum Sanctissimus Dominus nri Leo Divina Providentia

Ludovico XII mortuo
Franciscus Rex Galliarum

Ordinatio de
celebrando festo
S.P.N. Brunonis

Papa decimus et modernus nobis et ordini nro sua gratia dedit et concessit
licentiam et auctoritatem ut in singulis domibus dicti nri Ordinis et earum
Ecclesiis seu Capellis possimus festum S. Brunonis Patris nostri solemniter
colere et devotione debita celebrare, ejusque corpus et memoriam dignis in Domino
laudibus prosequi et venerari, et officium conveniens in honorem ipsius agere et
decanare, nec non commemorationem singulis diebus de eo facere et alias
sicut in desuper confectis litteris plenius continetur. Propterea a ne tantam
gratiam neglexisse videamur ad Dei, et ad ejusdem Patris nri laudem et honorem
Ordinis incrementum et nostram nostrarum omnium salutem, consolationem
et pacem, dictarum litterarum mentem et tenorem insequentes volumus et
ordinamus, quod de cetero annis singulis perpetuis futuris temporibus die
sexta mensis Octobris (qua die idem Pater noster carne solutus, beatam immorta-
litate vestitus fuit) festum predictum in omnibus et singulis domibus totius Ordinis
nri predicti et earum ecclesiis seu Capellis in honorem et sub nomine seu
vocatulo ejusdem S. Brunonis confessoris cum candelis solemniter celebretur
et ab omnibus et singulis Prioribus Monachis Conversis et aliis personis dicti
Ordinis nri debita devotione colatur, ejusque corpus et memoria dignis
laudibus veneretur, fiatque et decantetur de eo ipsa sexta die Octobris solenne
officium cum ~~lectio~~ lectionibus Capitulo et Refectorio et ceteris ceremoniis que
in solemnibus festis candelarum solent observari in hunc videlicet qui sequitur
modum. Ad primas Vesperas Antiphona super psalmos sunt lumbi vestri preeincti.
Responsorium Beatus servus. Ad matutinas 8 prima lectiones sermo S. Augustini
qui incipit Quis noster Jesus Christus sicut in festo S. Martini quatuor vero ultima
Homelia S. Gregorii Papae que incipit S. Evangelii super Evangelio secundum Lucam
Sunt lumbi vestri sicut in festo S. Benedicti. Ad missam dictum Evangelium
Sunt lumbi vestri. Cetera omnia tam in Missa vestrisque Vesperis matutinis

quam ceteris horis fiant sicut unius Confessoris non Episcopi exceptis omnibus que dicantur procut infra in pede presentis Ordinationis sunt notata. Volumus etiam et pariter ordinamus quod in vigilia dicti festi fiat abstinencia, et in die fiat sermo in Capto Monachorum et Conversorum ad laudem ipsius Sancti et Ordinis in formationem et cessetur ipsa die ab omnibus operibus et divinis laudibus melius et devotius intendere valeamus. Item ordinamus quod dictum festum scribatur in Calendariis Ordinis sub vi die Octobris, et in Litaniis immediate post S. Benedictum dicatur S. Bruno ora pro nobis. Item pariter ordinamus quod singulis diebus ab omnibus solita dicantur suffragia in matutinis et Vesperis, et immediate post commemorationem S. Joannis fiat de eo commemoratio in hunc modum Antiphona Similabo. Versus Justum deduxit. Oratio Omnipotens que sequetur cum secreta et completa.

Sensus exurgat vigor excitetur
Mentis internus coalescat ignis
Quippe jam nobis celebranda dantur
Festa Brunonis.

13. Philippus Mercius: Hoc anno 13. Philippus Mercius Congregationis Oratorii fundator nascitur
nascitur
Fuerunt 11 Calendas Augusti Florentia nascitur

Item eodem anno Beata Theresa de Jesu que Monialium et ^{carminatorum} ~~chorum~~ ^(discalceatorum) ex prescripto prima, et vocant, regule, viventium Ordinem instituit Aquila Regni Castellae in Hispania oppido nobili familia 28 die Martii est nata.

S Bruno per multa secula in obscuris pene versatus pontificia Canonizatione
Donatus a fidelibus pie receditur, nempe quo tempore Sathanas ad perdendum
aliquos excitat, Deus ad salvandum alios erigit.

Santum proterea negotium in hac tempora dilatum fuisse ac Summo Pontifici
Leoni Decimo reservatum non injuria putari poterit quippe qui tamquam
Leo suo rugitu onagram in deserto superatum excitare, et dicimus hoc est
perfectus (numero enim decenario perfectio designatur) Brunonem perfectissi-
mum virum in perfectissimam Sanctitatis testimonium Canonizationis
munere Donare aptissime posset inquit S Petrus Lutos in fine primi
libri vite Carthusiana, qui et subdit exhortans nos ad colendum S Brunonem

Exhortatio ad

Colendum S Brunonem

Quam gratiam nos Brunonis alumni non ingratis suscipientes, ^{agamus} ^{prose}
sicut par est) Regem nri Principis memoriam inclita gesta referamus,
prosequamur laudibus Patrem, Praeconia hilariter decantemus, festa vene-
remur devotius, arduam vitam miremur, sancta sectemur vestigia, et
denique supplices assiduasque ei preces fundamus, quibus adubi asperum
difficile, albumque iter quod nobis Deus ipse ostendit inoffenso calle tenere
mundum prosus floccifacere, hostes nobis fugiter adversantes superare,
et demum vitam perfuncti celestem adiac patriam feliciter valeamus.

Viximus ad annum Ludovicum Bertrandum Valentie publice premia
constituere eis qui versus elegantiores prangerent in honorem S Brunonis,
et quoniam eis caremus dabimus ex Synchronico nostro Gerardo sequentes
et antiquorum Patrum laetitiam nram congratulantes adfungamus.

Salve sancte Parens nostri lux maxima ceteris

Quem sacra Roma recens factis adscribit, et olim

Indigebam factum, nunc sanctum interserid astis

Cui sacrae ordo tuus votivos dedicat aras
Aspice quos Christo genuisti interprete vita

1515

Exemplo que tuo. Nos te tuas turba vocamus
 Adsis o favesque Pater, votiva que dona
 Aspice, marmorea decus inviolabilis ara
 Et testudinem sub fornice conopseum
 Ceteras que graves et plurima dona tuorum
 Omnia que tenuis fortuna rivus inaurat
 Marmora celantur, sculpsantur cetera figura
 Luce referunt vultus ac ipsa simillima reddunt
 Ora tuis licet ars naturam haud sponte sequatur
 Accessit capiti decus irradiantibus auri
 Ramentis, seobe per crines et colla fluente.
 Aut are aut oriebaleo aut fusilis orbe moneta
 Ducitur in morem vultus tuus additur illi
 Gratia nec solo vultus radiatur in auro,
 Quin etiam venia et datur Indulgentia forma
 Lenia quam vittaeque nives evincere fuisse
 Condecorant, circumque caput, supraque consensu
 Ignis, et aurati radii velut Iris arcus
 Lutes, aut qualis prima est lux prunice solis.
 Ante pedes defectus apex facit infula sacra
 Pastorale pedum nec habet redimicula mitra
 In manibus codex quo dia oracula Patrum
 Enarras, in quo variis carmina Regis
 Ad sensum enucleas geminum, et mystica prandis
 Abe intemperias, larvasque immanis Arverni
 Propulsare Doces, et tela retrundere telis
 Quo simul exploras solide, exeresque profundum
 Scripturae, supera inferis, humanaque miscens

Divinis, facis ut sensus conspiciat in unum
 Et quatuor nodos que graves dissolvit aceto
 Configens cornicum oculos, calmosque bisulcos
 Dissocians ac Distinguens æquimata rerum,
 Doctrinam que feris qua concidit hæresis omnis
 Docta in inexploratos torquere ^{sophis} ~~schismata~~ Rhombos
 Sunt qui scillito et qui cor purgantur aceto
 Antycirasque bibunt, ut mundent pectus ægrum
 Affectumque caput. mihi non medicabile docta
 Certe machaonia fecer: heu! egrediet et intus
 Intus nascuntur homini, furor iraque regnat
 Aut ego regnabo, mihi dira superbia clamat
 Aut tu qui lacrymas pluis, et pluis imbrico celi
 Perpetue me pater, et de vino codice stilla
 Oceanum lacrymarum heu stilla in pectus hincum
 Et hoc que fluent rivi lacrymarum et aquæ ~~brutis~~
 Pensibus, irriguoque natabit pectus amore
 Et fluet ex imis argentea lacryma fibris.

Quid contulerit Ordini Canonizatio S. Patris nostri non est facile explicare
 Quid contulerit Ordini
 Canonizatio S. Patris
 nri Brunonis

nam sicut occulta sunt fore dona Dei; ita data quoque et accepta quamvis
 plurima sint, tamen sunt fore occulta; sed sicut ex effectu causa ita ex eis
 que canonizationem hanc sequuta sunt deprehendimus remanere ex qua
 manarunt in nos immensa Dei dona et beneficia, non aliam fuisse quam
 S. Patris intercessionem et merita. Quamvis instante grandi Lutheranismi
 et aliorum hæreticarum persecutione necesse erat ut Carthusiani Principem
 suum publicis honoribus prosequerentur ob nomen ejus celebrius redderent

Prout devotissimus Pater S. Petrus Leydensis Prior Colonia in epistola liminari Operum Minorum Dionysii Comiti
 Gregoria diserte proficitur, scribens Imperatori Carolo V contra hos hæreticos (S. C.) Reverentissime Imperator tecum multi
 tudis sunt in castris pro dono Dei exubias servantes, qui carnalem illorum impietatem, veritatemque ingenia
 quibus verbo Dei et mendacia et detractiones juxta commiserunt, potenter frægerunt. Et nos quoque postquam
 proprio Marte pugnavimus vigilantissimum pugilem optimis que armis instructum et omni pugnandi
 arte non ^{minus} ~~minus~~ invictum quam auditum in fidei castra jam nuper educere cepimus. Cujus scripta
 tum Evangelio, tum patribus, quotquot in Ecclesia fuisse receptissimi admissim omnia quadrant
 Hic (S. Dionysius Cart) Lutherum nec dum cognitum, omneque illius genus pestiferum inde emanum
 olim prostravit.

ut prius linguacibus pessulum obderent qui Statum Cartusianum
convellabant quod primarium ejus institutor in sanctorum numerum
minime relatus esset, quam in arenam contra illos descendere.
Quod feliciter proci Professio nostra permisit proestiterunt.

Eum hactenus magna auctoritatis viri frustra tentassent opera D
Dionysii Kichelii Doctoris nri Extatici (qui multitudine librorum
longe superat S Aurelium Augustinum) et aliquot Ducatorum centena
coacervassent Theodericus Evénius Vicarius Domus Colonensis francorum
decursu annorum rem omnem felicissime transegit aditus, et sic
credimus meritis et intercessione sanctissimi Patriarchae nri Brunonis

Dionysius Cartusianus
pene solus sustinet
auctoritatem Ordinis

nam res fuit summae importantis. Dionysius enim videtur solus
sustinere auctoritatem Ordinis, et fere a secularibus velut unus Doctor

Convenientius
Doctor Extaticus
Cognominatur

Ordinis agnoscitur. Hinc per autonomasiam Cartusianus dicitur.

Sed mihi Cartusianus est ^{vide infra lineam} (Salvo predicti Patris honore). Joannes Justus

V.P. Lamspergius
videtur plene
Devotionis et Obedientiae
sui Spiritum
Concepisse Et

Lamspergius, videtur enim hic genuinum Ordinis concepisse spiritum
Saltem ejus doctrinam magis practicam fateris, quod et insinuat videtur

hic Canonizatione
S.P. Brunonis
potentior et alii
viri pii et Docti

Joannes de ^{Madriaga} ~~Madriaga~~ qui in frontispice libri sui de vita S Brunonis
apponit ad ejus pedes S Lamspergium accipientem de manu S fundatoris

in Ordine Cartusiano
quae posuerunt
murum pro Domo
Dei contra haereticos

librum. Omitto S Petrum Lutorem, Judocum Heilum, Surium Andream
Capella et alios Doctores qui sic et catholica pro defensione Ecclesiae
et Ordinis scripserunt.

Martyres

Accessit Spiritus Martyrii qui anno vigesimo post canonizationem
haec datus est Patribus nris Anglis ad subeundum Martyrium.

cum primis
inclipti hoc seculo

Quam anno 1533. 1537 et 1541 passisunt tanta constantia, ut ubi
toti noti sint, nec dubium quin ex sacris ossibus sancti Patris
exorti sint beati Martyres.

V. Patri Dionysio sua stat laus, qui ob divinitis irradiata mentis
profusum lumen Doctoris Extatici retulit cognomen.

ps. 102

Reliquiarum enim illius est seminarium quoddam ubertatis et perpetua scaturigo
 presentis gratiae. Et ut dicit Psalmista: Justitiam illius in filios filiorum his qui
 servant testamentum eius et memores sunt mandatorum ipsius ad faciendum
 ea. Super quo scribit Jac Janssenius: facit enim Deus misericordiam in millia
 his qui diligunt eum, ita ut in eorum gratiam, filii eorum secundum carnem
 vel potius filii quos per prophetiam vel Evangelium Christo acquirere satagunt
 justitiam a Deo accipiant, sive a Deo justificentur, sicut de eis scriptum est:
 Hi sunt viri misericordiae, quorum justitiae oblivionem non acceperunt, cum
 semine eorum permanant bona, hereditas sancta nepotes eorum, et in testa
 mentiis stetit semen eorum, et filii eorum propter eos in aeternum manebunt.

Cujus promissionis exemplum adhuc hodie extare arbitror in Religionibus
 a Sanctis Patribus institutis in quibus existimo pietatem et timorem Domini
 et sanctam disciplinam etiamnum hodie in gratiam ac ob merita fundatorum
 perseverare. Huc accedit R.P. fr. Dominicus Granina Ord. Graduatorum et
 professor I. B. in universitate Neapolitana, qui scribens de florenti statu Religionis
 sic ait: In vinea quoque Carthusiana praeter odorem fragrantiam in sanctis
 Confessoribus, botros etiam pendentes inspicias: sicut enim Botrus redditurus
 vinum, prius in vinea Martyrii quadam natura arte suspenditur: Sic pro
 Ornatu S. Petri et successorum eius in ligno mansit pendulus eversa scala Prior
 Londinensis, Joannes Hogarotus cum aliis duobus Prioribus Roberto et Augustino
 quorum vena a semivivis abscissa, intestina eruta, et corde transfusi vinum
 spirituale reddiderunt, postquam ceteros recessit sic subiungit:
 Quod factum quam gloriosum sibi et a Divinitate dispositum debemus
 advertere. Semper enim Deus quos elegit hos victores subreptione sublimi
 in aulam regni caelestis inducit. Hos in pithalanga suspendos botros non
 homines sed angeli in cubum propriis humeris evexerunt. Quis laudibus

Celebret universos Confessores quos Carthusia in dies transmittit ad regnum? Horum laus sibi, numero certo via posse.

Sic Pater Rôtedinera in vitis sanctorum quas hispanice conscripsit predicat S Brunonem Patriarcham horum Martyrum et recte: gloria enim Patris est filius Sapiens.

Qui etiam post Canonizationem suam escriptoribus miraculis et apparitionibus innotuit hominibus quam a longo retro seculo. Ad dit nre Gerardus novam Statutorum collectionem fructum esse Canonizationis S Brunonis, et recte meo iudicio quia sub R^o P. D. Francisco Maresme attentata fuit res nec successit ac etiam a doctissimo Theologo S Petro Sutore ultimo Capite libri secundi de Vita Cartusiana excerpta quae feliciter quavis in gravissima persecutione debachantibus ubique haereticis sub Bernardo Carasso peracta est.

Accesserunt nuda Domus in Hispaniis innotuit in Gallis prout suo loco inferius dicturi sumus.

Circa hunc obierunt D. Othobaldus presbyter S Domus casularum qui 66 annis laudabiliter stetit in Ordine in eadem Domo et in eadem cella quam nunquam mutavit.

Item Othobaldus Pienensis benefactor Domorum Gardani et Sylva S Martini.

Hoc anno completo ambitu nostro per V Pirrem nrum S Matthiam semel causa recreationis venit ad nos Honorabilis Vir Joannes Meicaull Consiliarius Regis Hispaniae ac Receptor generalis totius istius Patriae, inspiratione divina, ut pre creditis voluit ut fenestras in ambitu fierent, et ipse omnes pro majori parte procuravit aut fieri fecit.

S Brunonis
rebrigo
miracula hoc
seculo quam
procedentibus

Nova collectio
Statutorum Dei
a S. P. Brunonis
beneficium

Stabilitas S
Othobaldi magna

S Joannes Meicaull
Consiliarius Principum
procurator fenestras
in Schuet

Prima est Imperatoris Maximiliani 2° Philippi Regis Castellae, 3° Caroli Regis Castellae et Aragonum ^{etc} 4° Margaretae Ducissa Sabaudiae Maximiliani Imp. filiae 5° Ferdinandi fratris Caroli V Imp. 6° Eleonora filiae Regis Philippi sororis praedictae ^{regum} 7° domini de Chierre 8° domini de Hoostraete 9° Magistri Joannis Ruffault thesaurarii hujus Patriae 10° domini de Crubeke sororis eius. Supra ostium ambitus dedit vitrum Joannes Cuereus in qua fenestra depicta erat, si bene recordor, miraculosa mors domini Hernani de Lochem. 11° est Caroli de Clerck thesaurarii Regni Neapolis 12° est domini Joannis Meicault qui est Receptor generalis istius Patriae, cujus promotione omnes fere facta sunt fenestrae 13° est Petri Bosoh qui est Magister Computorum Regis Hispaniae 14° est Magistri Jeronymi Vander Hook militis et Cancellarii Brabantiae 15° est domini Anthonii de Maestejn ante cellam quam de Jacobus Maastingator rex fecit fieri et dotavit atque pro ambitu dedit centum coronas. 16° est Erardi a Moarcka Episcopi Leodiensis 17° est domini de Bueren 18° est domini Maximiliani equitis Aurei Velleris domini de Zevenberckel 19° est domini Antonii de ~~Ascha~~ ^{Ascha} generi domini Caroli de Groot. Vigesima fecit fieri domnus Philippus Conteream ob memoriam matris suae ibidem sepulta. 21° est L. Jacobi Griet thesaurarii guerrarum domini de Wenevort. 22° est domini Judoci de Leonere Chirurgi Regis Hispaniae et Canonici S. Gudula. Et haec omnes in uno latere habentur) 23° Firmini Corment. 24° Joannis Zuere. 25° Jacobi de Croij Episcopi Cameracensis quam executores testamenti fieri curarunt. 26° L. Emmanuelis Principis Pedemontium. 27° L. Jacobi Vander Meerem Abbatis monasterii S. Bernardi ad Schaldin. 28° domini de ~~Assa~~ ^{Assa} 29° domini Mercurini de Gattinaria 30° domini Anthonii Vicecancellarii Regis Aragonum 31° Christophori Prioris Gandensium 32° domini de Buere 33° Prioris Amsterdamsis. 34° Prioris S. Sophiae 35° Prioris S. Brajedi

Curiale templum S. Bartholomaei Gerardi Monte traditur Maximiliani Caesaris ~~omni~~ ^{omni} initium accepisse et nomen a Sacris Reliquiis S. Bartholomaei quas anno 1515 16 Julii Gisleus Van Yedeghem consule accepit a Michaeli Carthusio ten Boesche in Liorda S. Martini Priore ad preces Danielis Van Nochoote et domini de Boukore et Joannis de Costere Pastoris et ex archivis Tenobus doceri potest et anno 1580 forte dicemus.

37 Priori d^a Hollandiæ 38 Dni Bosnanum 39 Dni Thesaurarii Hispaniæ
40 Dni de Moringal 41 Dni Abbatis de Villera 42 Dni de Tienes
43 Dni Caroli Angli. Istæ omnes fenestre erant propterea et integre
anno 1558.

Conventus Regum
Viennæ et Conjugia

Ad Viennam Austriae Caesar et duo fratres Sigismundus Poloniæ et Ladislaus
Hungariæ Reges convenire ad sextum decimum Calend Augusti. Colloquia
procipua causa conjugia celebrant. Ferdinandus et Maximilianus Austriae
fratres inter Annam et Ludovicum jam Bohemici Regem Hungariæ filios
intra ipso Augusti sacro die. Sponsus et Antistes totius ceremoniæ
Thomas Cardinalis Strigoniæ Pontificis legatus. Spectacula ludis, convivis
et omne genus spectaculis atque Principum numero lecto cultu, gemmis
auro et purpura distinctis vestibus pluribus dies continuata est. Interfere
ex sponsæ Ludovicæ et Annæ fratres Regem secuti; præterea Barbara Austriaca
(quæ superiori anno deducente eam Carolo Crovaco Bohemici Principis
31 Junii e Belgio Viennam venerat) absentiam Ferdinandi Caesar ejus
Abus suppliciter quam Procurator sponsalibus stipulandis.

Mense Julio Christianus Secundus Daniæ Rex Elisabetham Austriacam
Principis Caroli alteram sororem, nuptiæque Copenhavæ magnifice celebrantur.
Supererat Eleonora minor nuptæ cui majus matrimonium, Deo etiam se
disponente, reservabatur.

Franciscus Rex Galliarum
Mediolanum Capite

Rex interiorum Franciarum Franciscus 1us cum bellicis copiis in Insulas
contendit ac ingenti ad Marianam pugna Helveticos Sportiam defendentes
vicit, celeberrimæ sed ementa, obtenta victoria, universam per vi potestatem
recepit Insulariam, Maximilianus Sportia urbe ac arce Mediolanensi
cedente certis que conditionibus in Franciam migravit.
Pontifex tempore inessorie constitutus ex condito Bononiæ Victorem convenit

Pragmatica, sancto actumque inter eos de Pragmatica sanctione in Gallia abolenda, item de nominatione
 pra Galliam aboleatur ad sacerdotia et beneficia, quae antea erat penes collegiatas Ecclesias in Regem derivanda.
 et nominatio ad sacerdotia et beneficia ad magnum Ecclesiae Gallicanae perniciem
 Regem derivatur. Nec clerus quietior in Præbendaria sic enim habet liber fundationis: Hoc anno
 1515 fuimus multum vexati ex parte Principis non solum nos sed etiam tota patria
 Amortizatio bonorum occasione amortizationis bonorum nostrorum et dedimus declarationem omnium
 requiritur ab bonorum nostrorum acquisitionum infra 40 annos quia ante illud tempus dedimus
 Ecclesiasticis in tempore Ducis Caroli declarationem bonorum nostrorum, et tunc dedimus: CLXXX
 Belgio Rhenum pro dicta amortizatione. Et jam fuimus tunc ad mille $\times \times \times \times$ Rhenum
 et $\times \times \times$ non obstante tamen quod Commissarii scilicet Mgr Agidius de Bousleyden
 Mgr Computorum in Bruxella et Joannes Van Nieuwenborgh Receptor in parte Bruxellensi
 fuerunt satis pii et gratiosi. Prior Mathias cum suo Procuratore fecerant magnam
 instantiam et prosecutionem pro relaxatione dictae amortizationis dederuntque
 supplicationem Regi nostro in qua petierunt ut Receptores oppidi Bruxellensis
 qui domui huius obligantur in magna summa ultra quatuor millium Rhenensium
 a pro hac domo in defalcationem dicti debiti solverant taxam eis impositam
 et quitarent dictos Receptores ⁱⁿ duplo plus. Tunc supplicatio erat lecta in magno
 concilio Regis et pronuntiatum erat quod esset valde rationalis et fuit commissum
 et injunctum ^{et} Cancellario Præbendaria quod apud se convocaret dictos Receptores,
 et ita fecit inducendo, demonstrando et rogando ut secundum intentum dictae
 supplicationis vellent facere. Qui nullatenus acquiescere voluerunt dicentes
 quod plures magis essent contenti recipere $\times$ Rhenenses a pro eis ^{facere} declararent
 centum Rhenensium. Istam responsionem scripsit manu propria Dns Cancellarius
 Præbendaria Mgr Jeronymus VanderBook
 His non contenti Prior et Procurator ordinarunt aliam supplicationem

ad Regem presentem ut saltem unum annum solveremus.

Eleonora Austriaca
afficitur Carthusianis
Prædicatoribus

Istam supplicationem presentavit Regi Domina Eleonora soror
eius quæ multum nobis afficiebatur, et sic fuit concessum, sed
tandem supervenit unus Dux de Finsambis et istam supplicatio-
nem annullavit. Et die sequenti scriptum fuit supra dictam
supplicationem quod non expectabamus aliam gratiam, quæ
illam quæ nobis facta fuerat et semper haberemus patientiam.
Unde ipsa die Eleonora multum doluit, tandem in quo nullum
habuimus aliud consilium aut refugium, domini sic eramus
in periculo ut facerent executionem super nos. Sic compli-
sumus dare et solvere VIe Rhenum de quibus habemus
quittanceam a dicto Receptore Joanne Van Barrenhore. Et
unam aliam litteram amortizationis omnium bonorum usque
ad presentem tempus et sic sunt bona ista amortizata. Qui
fuit inventor istarum rerum parcat illi Deus. Alia verba doloris exprimebat
quæ hic recitanda non putavi. Solverunt anno sequenti memoratam
summam VIe Rhenum.

Rex Emmanuel
Portugaliæ
ex India Holis et
copiis primitias et
specimen offert
Summo Pontifici

Sub initium precedentis anni miserat Emmanuel Rex Portugaliæ
Romam honestissimam legationem more majorum Securi de Pontificatu
delato gratulationem. Adjunxit (lobus ist Rex copis quæ ex India
commercio proveniebant in gentes et belli Africani succumbens) adosten-
tationem amplitudinis pretiosa Dona, sacrorum instrumenta,
vestes Pontificales auro rigate, et splendore, quæ ex clarissimis gemmis
esse debuit, ex varietate et arte cum copia certaret, specie, pretio
alque elegantia majori quam vidissent homines in Pontificia aula.
Pariteram elephantem Rhinoceros veteris magnificentiæ

1 Spectaculum Romanorum oculis representaturus, misit; (grata ~~hæ~~ fuerunt hæc munera Summo Pontifici propterea sicut precebatu confectis mortualis cruciata vendam in opem belli Africani concessit. Adfecit decimarum Ecclesiarum tertias in templorum fabricaciones, et sarta tecta consumi solitas, propterea aliorum sacrorum vedigalium in universa Lusitania decimam. In usa harum concessionum multa difficultates extitere propter fraudes ministrorum et collectorum quibus incommodis commotus Sacerdoto centum et quinquaginta aureorum millibus pristinarum redimere immunitatem, ac non ultra triennium modesta exactiones extitere.

Castelle recens documentum reddidisset cautiones, ubi postquam, inquit Mariana, in sacros templorum redditus Reges involarunt majori quam antea puniebantur inopia. Eæ certe, ut videre est apud eundem Auctorem in subsequentibus prinia expeditis infelicitè successit: quam sic narrat. In Africa ad ostium Moamore fluminis, quod antiquis Tubur fluit, Emmanuel Rex arcem imponere cogitavit ultra Abreillam centum non amplius millibus passuum Classe ducentarum navium majorum, minorumque millia hominum in eam rem mitti placuit. Auctor Antonius Norogna Olisipone digressi Idibus Aprilis ad ostium fluminis appulere nono Cal. May. Infelix conatus extitit. Captam continuo adificare arcem innumera Maurorum multitudo sub signis se circumfundens ex omnibus partibus disturbavit, amissisque tormentis que in nova arce erant posita et e Lusitaniis media parte desiderata, classis coacta est cum ignominia et factura se se in Lusitaniam referre. Et hæc ibi:

atque ~~in~~ eadem
Emmanuelis
infelix conatus
hoc anno

Abn Ecclesiastici
Contribuere debent

Conquerebantur Ecclesiastici dotem multis alioquin fuletam prerogativis Christi Ipse detrahi ipsa invita ^{et qui} dederunt renegantibus. Regii ministri sive assentandi studio, sive quia sentiebant, facto honorabilis speciem prebendere

Episcopus in opere et patrocinio non profana magis vestigia quam templorum
sacri redditus delitescerent, ab utrisque partem aliquam decerpi, praesidium
conferri aequum omnino videri. Et constat Ambrosii aetate templorum
proedia Augustis tributum solvisse. Equidem de re tanta statueri
non astitim, consentaneum tamen putarim, ut a vicis sacris in
aliquid concedatur. Ita tamen non magis subsidium sub
quam pro copia modo rotayue portione. Quod caput est ne sua
auctoritate id Principes faciant, sed epus venia, unde jura et leges
sacra petantur, Romani certe Pontificis. Accedat etiam quorum
interest Episcoporum Provinciae consuetus et sacri Ordinis; uti in
Belgio praticari videmus nam Ordo saceratus pefori conditione esse
non debet quam populi, quibus volentibus tributa a Regibus
imperantur. Verum haec in medio relinquatur ne in lubrico loco
vestigium fallat.

Obiit R^{du} Locus
Arnoldus Wykens
Abbas Garcentis
Benefactor et fautor
Carthusiae Lovaniensis

Die 10 Sept. obiit Lovanii R^{du} ^{Parco} Dominus Arnoldus Wyten. Abbas monasterii
B. Mariae Virginis in Parte Ordinis Praemonstratensis.
Hic multo tempore ibidem profuit vir valde religiosus et pius Pater
omnium Religiosorum amator et benignus susceptor, qui sapient
nobis Carthusianis Lovanium benefecit, et ab initio quo coepit est
haec domus usque modo singulis annis semel aut bis consueverat
mittere quinquaginta bonos carpiones, et valde benignum se ac humanum
exhibuit in recipiendis et liberaliter tractandis Religiosis nostris. Quapropter
Conventus Lovaniensis contulit ei perpetuum Anniversarium.

Item de Nicolao
de Sperendam Senior
Monachus d'Ultrasectinae
qui 62 annos laudabiliter
vixit in Ordine

Et in festo S Nicolai obiit D Theodesicus Joannis de Sperendam Monachus
professus Sae Senior d' Ultrasectinae hactenus annos abatis nonaginta duo

1516

et amplius ex quibus beatus exegit laudabiliter in ordine.

Notat Liber Fundationis quendam de Arnoldum Buseo Suceensem Presbyterum et Canonium de Buxel fuisse in Scholam receptum, qui quia patiebatur defectum in lingua et titubabat adeo ut lectionem legere non posset fuisse demissum.

ANNO 1516 Decimo kalendas Februarii auspiciante salubri anno millesimo

quingentesimo decimo sexto Ferdinandus Catholicus Aragonie Castellae et Neapolis Hispaniarum et Siciliae Rex die mercurii post meridiana noctem una amplius hora animum placide efflavit Madrigalegii prope castra Julia cum Hispaniam festinaret. Princeps iustitiae cultu, prudentiae laude, animique prostantiae excellentior omnibus qui unquam in Hispania existerunt, Carolum Austriacum nepotem suum heredem scripsit.

Sub hoc Rege res quinque memoria imprimis dignae contigerunt. Eius enim tempore et auspiciis novus ad Occidentem orbis reperiri et captus. Iudaeos omnes Hispania expulsi. Regnum Granada pulsus et universa Hispania Saracenis, capta. Mito in Italiam Ferdinando ac in Navarram Frederico Colobano Albo Duce Regnum Neapolitanum ac Navarram Hispanicis adjectis. Sed hoc maxime admirandum quod anno 1492 ab ignoto rustico brevitaroque gladio in collo tam acriter sit casus, ut nisi interioris lineae vestis collare, quod tum temporis artificioso femineo opere durissimum fieri ac geri solebat obtulisset, caput illi sine dubio amputasset. Eum leviter vulneratus erant. Sepultus est Granada mausoleo pro se successoribusque suis ad hoc dicto anno 1492 aedificato.

Catholicus Rex Hisp.

Ceterum Ferdinando huic Catholici cognomen ab Alexandro VI P.P. datum Mariana aliique testantur. At Lipsius tradit Alphonsum bellis contra Mauros anno 731 gestis clarum jam olim Catholici Regis cognomen mansisse. Idemque antea Recaredo Regi datum in Concilio Colobano cum Gothorum gentem

aspectis Acri delirio in Ecclesia casta redussit ac lectum
 idem in Ferdinando Rege Patrum memoria Julis Secundo
 Pontifice renovatum ob Ferdinandi protestantibus et ignotas
 regiones atque insulas que sensim in Ecclesia Christiana
 casta prostratum concesserunt sua opera, ut diximus, detestas
 Sic et Ludovicum XI Gallie Regem Fidei Christianissimae
 appellatione cohonestavit, aliis que honorum titulos Principibus
 variis Pontifices Romani attribuerunt.

Ordinatio de
 celebrando festo
 S Brunonis
 Confirmatur cum
 additamento

Ordinationem in precedenti Caplo factam circa
 Celebrationem festi S Brunonis Patris nri confirmamus
 ac perpetuo in Ordine nro observari volumus et mandamus
 hoc addito quod sicut in litaniis privatis ita et in conventualibus
 ponatur, recitatur, et abinde dicatur S Bruno ora pro nobis
 et in Martyrologio sub die 6 Octobris scribantur haec verba:
 In Calabria Depositis S Brunonis Confessoris Trimi
 Institutoris Ordinis Carthusiensis. Unihilominus
 ordinamus quod de vita ejus noviter impressa (sc. a R^{do}
 P. Francisco de Puteo) legatur in Refectorio singulis annis
 in singulis Dominicis Ordinis in dicto festo.

Indulgentie concessa
 pro fabrica S Petri
 de quibus sequenti anno

Intimamus singulis personis Ordinis quod S. D. N. Papa
 declaravit et gratis concessit, quod indulgentia concessa
 Ordini nro quoad Monachos fratres Conversos et Moniales
 sub professione Ordinis decenter ac in gremito Religionis
 viventes non intelligantur suspensa a vigore suspensionum
 oppositionum in quibuscumque Indulgentiis concessis
 pro fabrica S. Petri voluit et impresse concessit quod dictis

indulgentiis gaudere possunt personae praedictae prout ante suspensionem praedictam gaudebant in contrarium non obstantibus quibuscumque. De his indulgentiis agemus proximo anno

Obitus
Benefactorum
Ordinis

Obierunt circa hunc annum S^{ma} Barbara Regina Poloniae et benefactrix Domus Cartusiae
Item generosus Dominus Johannes Lemiser Thuro benefactor domorum in Moravia, scilicet Vallis Josephus prope Olmucium et S^{trinitatis} prope Br^{unum}
Item D^s Gregorius Polshuast Canonicus et Decanus Ecclesiae S^{georgii} Viceonus benefactor Dⁿⁱ Palmarii in regno Poloniae
R. D. Andreas Kleta Canonicus Ecclesiae Maricensis benefactor Domorum Facis Dei et Facis Mariae

8 Maii Domicella Margareta Popponis de Wemelinghe in Zelandia donavit Patribus nris Lovaniensibus Donatione inter vivos unum haereditarium redditum 16 Rhenensium ut orarent pro ea et pro d^{na} Margareta Wittemans cui diu servierat et pro fidei servitio donata fuerat ab ipsa praefato redditu.

Obitus R^{mus} Dⁿⁱ Ludovici Mercander
Episcopi Lerthusiensis
Ordinis nri Cui
Successit Adrianus
Florentinus - Belgae
postea Papa ejusdem
nominis

In Hispania Episcopus et vita defunctus est R^{mus} D. D. Ludovicus Mercander (alias Micander) Episcopus Lerthusiensis monachus Ordinis Episcopi Lerthusiensis nri 10 Junii. Lertusa (Hispanice bertosa) est urbs Episcopalis ad ostium Iberi, sub archiepiscopatu Berreconensi. Mauris crepta est Anno 1147. Successit in Episcopatum ab Adrianus Florentinus Ultrajectensis Decanus Lovaniensis tunc temporis collega Cardinalis Hispania in gubernatione Regnorum pro Carolo absente.

Solimus Rex
Subegit Syriam et
Judaeam.

Solimus Turcarum Rex bellum a Persis in Captonem Gaurium Sultanum Aegyptium et Mamalucos convertit et loco Captonem

urbem Ierosolymitanorum cum reliqua Iudaea et Syria subegit. Bonus - Iulius -
Caesar Maximilianus frustra tentat recuperare Mediolanum
et amissa Brixia et obsessa Verona tandem nimis inducias et postea
pacem facit cum Venetis post bellum octo annorum

Reliquia ex Capite
S.F.V. Brunonis
divisa per domos
Germaniae Inferioris

Halstus ad calcem vita S. Brunonis quomodo D. Matthaeus
Prior domus Brunonis ex speciali licentia Summi Pontificis
partem aliquam detraxit et alios communicavit praecipue in
Patri Georgio Priori S. Truburgensis portionem modicam de
eodem Capite dedit anno Dni 1525 tempore Capiti generalis,
quam ille minutatim dividens per domos Provinciae Rheni sibi
tanquam Vicitori principali committas distribuit. Quia vero
S. Bruno natione Coloniensis fuit profectus, dicitur abbatibus
reservasset portionem partem de eodem Capite pro Priore
domus Coloniensis, eique in praesentia R. Patri majoris Carolus
donavit plurimum gaudenti et devotione magna suscipiente hoc
anno 1516 Pater Coloniensis reversus eodem anno praesentium
gratissimumque ibi novus in Ecclesia domus sua deposuit
die Inventionis S. Stephani. Pulveres vero ex divisione decedentes
distribuit. Domibus Centronis S. S. Salvatoris prope Braxellam
Pethard in Monichsteden. S. Andree prope Amsterdam et S.
Bartholomei prope Delft. Sed nescio quo ordine forte quia haec
domus in cinerem et favillam indigenda erant.

Hoc anno ipso die Assumptionis gloriosae tempore Virginis Mariae

Obiit Ill^{mus} R^{mus}
D. Jacobus de Croij
Episcopus Cameracensis
magnus benefactor hujus

(quod semper optaverat, inquit, Mathaeus) circa horam septimam
diem clausit oculos Ill^{mus} R^{mus} D. S. Jacobus de Croij Episcopus
et primus Dux Cameracensis in castro suo apud Diebbecke

1516

hic vicino. Qui in nro Monasterio de Schuet fundavit et dotavit unam cellam pro qua dedit semel mille Rhencuses, et quia procuravimus ei monachatum dedit adhuc centum aureos valentes C et XL Rhenc cves et alia multa beneficia contulit domui. Atque Religiosos Ordinis in magno honore habuit. Similiter in ecclesia S Gangericeni multa et preciosa aurea legavit.

Frisia Dominium Georgius Saxonia dux viribus atque arte fractus Frisia Dominium ex J. Carolo concessum Carolo Austriae qui eo inauguratus est 13 Junii dicto Principis nomine Sacramento per Thomam Iselsteini ~~scilicet~~ Coparcham Caroli legatum. Verum Saxo viribus nonnihil instauratis, Geldri Ducis suasu omne tractatum velut fungos statim evellit et arma resumpsit.

Renovatur quoque hoc anno pax et amicitia inter Franciscum Francie Regem ac Carolum Hispaniarum, Belgarum que Principem, Desponsata Carolo (dimissa Reineria) Regis Francisci ~~revera~~ nata filia Ludovica, cui dotis nomine jus actionem que quam in regnum Neapolitanum propretendebat, cessit deinde in Angliam missis oratoribus Cesar ac Princeps Carolus cum Rege Henrico 8 aeternum fœdus faciunt.

Velleris aurei Comitid

Octobris die vigesimo septimo Princeps Carolus ac Burgundia dux primum sua auctoritate Bruxelle Brabantie in templo S Gudule ^{sacro} numerum Equitum Aurei Velleris complecti quem tunc voluit esse unius et quinquaginta Equitum, in quem numerum retulit primo Ferdinandum Austriae cum Germanum suum et alios vicinos Principes et Reges quos sibi quomodolibet conciliare studebat, ut ~~tertium~~ iter per ipsos haberet in Hispaniam.

Mutatio officidum in domo nra

In profesto S Hugonis Episcopi Lincol S Joannes Meerhoult ex Sacrista institutus est Procurator. Et S Joannes de Groot post vigesimum annum in officio Procuratoris ~~exactum~~ ^{ac} creatus et Vicarius, et Philippus Vander Noot fuit ordinatus Sacrista

1516

Hoc anno Princeps Carolus confirmavit nobis iudicium et conser-
vatores privilegiorum nostrum Decanum et Gualdum a Sede
Apostolica nobis Datum et ad rei memoriam copiam litterarum
hic subiungo.

Et Charles par la grace de Dieu Roy de Castille de Leon de Grenade
d'Aragon de Navarre des deux Sicilles de Jerusalem de Valence
de Majorque de Sardaigne de Orice, de Arichide de Danstrieche Duc
de Bourgogne de Lotier de Brabant de Stier de Carinte de
Carniol de Limbourg de Luxembourg et de Ghel dres Conte
de Flandres Dasbourg de Tirol d'Artois de Bourgogne Galatin
de Haynau Carthraue del sate France de Zwane Marquis
de Burgane et du Empire de Hollande de Zeelande de Fribourge
de Hicourge de Namur et de Zuytphen Conte Sr de Frise des Marches
de Slavonie de ~~Lotier~~ ^{Portenau} de Salins et de Nalines A nos Amos
et feaus les President et gens de nostre grand Conseil Chancelier
et gens de nostre Conseil en Brabant, President et gens de
notre Conseil en Flandres, grant bailli de Haynau et gens de
notre Conseil a Mous, Drossent de Brabant, Maire de
Louvain, Amman de Bruxelles Marchgrave d'Arvers
Escuthe de Nalines et a tous nos autres Justiceur et officier
qui ne peut et ne pourra toucher et regarder ou leur
lieutenaut et chacun d'eux sur ce requis salut et dilection.
Receus avons humble supplication des vniuersables Religieus
Pieur et Couent du Cloistre et Monastere de l'ordre
des Chartreux leg. nostre ville de Bruxelles contenant

que Combien que pour plus facilement et a moindre charge frais
 et despens recouvrer et avoir la raison des dettes drois injures offenses
 et autres quelconques affaires concernant eulx et leur dit Cloistre et
 Monastere Le Saint Siege Apostolique leur ait pareil devant octroyé
 et delegué pour leur conservateur et juge Ecclesiastique le Doyen
 de l'Eglise collegial de Sainte Goube en nre dite ville de Bruxelles.
 Neantmoins obstant certaines ordonnances et deffences faites et publiées
 au contraire des suppliantz ne oseroient bonnement user en nos pays
 de Sinecuries Ne aussy leurs dit juge en prendre court ou congnoissance
 sans au paravant avoir obtenu nos lettres presentes de congie licence
 et consentement, dont ils nous ont tres humblement supplié et
 requis Pour ce est il que nous ces choses considerées Aus dits suppliantz
 inclinans favorablement leur dit supplication et requeste Avons
 au cas Demidit octroyé consenti et accordé, octroyons consentons et
 accordons en leur donnant congie et licence de grace speciale par
 ces présentes. Que non obstant lesdit ordonnances et deffenses faites de
 ne user en nosdits pays et ^{Fries} des dites conservatoires iceulx
 suppliantz puissent et pourront doresnavant user et faire user en iceulx
 nos pays et ^{Fries} de la jurisdiction de leur conservatoire Apostolique
 Et que leur dit juge et conservateur en pourra congnoistre selon que le
 droit commun et ^{ordonné} ~~prevoyé~~ et permis de faire et non autrement.
 Sans que pour ce aucunement mesprendre envers nous le tout jusqu'a
 nostre rappel et tant qu'il nous plaira Et pour ve que en se faisant
 leur dit juge ne commettra aucune faulte abus ou excès en maniere
 quelconque. Si nous mandons et a chascun de vous en droit soy
 et si comme a lui appartient que de nos pîtres (epistres) grace

1516

octroy accord congé et licence et de tout le contenu en
ces dites lettres selon et par la manière que dit ont vous
faites souffrir et laisser lesdits supplians ensemble
leur dit conservateur et plainement et paisiblement
joyr et user sans leur faire mettre ou donner ne
souffrir estre fait mis ou donne' aucun arrest destourbier
ou empeschement au contraire: Car ainsi nous plait il
Donne' en notre ville de Bruxelles sous le test dont avons
use' durant le temps de notre Principaulte' le X^{III}^e jour
d'Avril l'an de grace mil cinq cens et seize apres
Pasques de notre règne le premier

Par le Roy en son conseil Signé

Gascoit

Estat inter litteras domus una perlonga D. Joannis de
Wemeringen Doctoris utriusque juris Decani S. Gualde
Lovanii residentis ubi dicit de iudicem et sub conservatorem
Cartusianorum Provincie Beuthonica esse constitutum
per Datum Laurentium ~~de~~ Flamandi Episcopi et Principem
Gratiopolitanum virtute bullarum Martini V et Joannis
XXII que in libro privilegiorum impressa habentur, et
cum ex aliis prelatos Patrie. Abbates S. Michaelis in
Antuerpia Ord. Præmon. S. Bernardi ad Schaldim Ord. Cist.
S. Bavonis Gandavi Ord. S. Benedicti, S. Gertrudis Lovanii,
nec non Decanos Ecclesiarum Collegiarum Antuerpiensium
Brueselensium Prægensium quibus et quilibet eorum
vices suas committit et subdelegat ex data 25 Maii Anno 1489

1516

Curam egregio V^o & N^o Francisco de Puteo juris utriusque Doctore Vicario
et officiali suo et aliis testibus. Data in eadem littera. Secari et quibusdam
Decretis 1414 Citat omnes molestantes nobis et injuriantes secundum tenorem
bullarum non specialiter nisi quod dicit Religiosos hujus Domus ~~sibi~~ conquestos.

Altercatio inter nos
et duo alia monasteria
pro curia te Hembroeck

Fuit autem circa hoc tempus altercatio inter nos et duo monasteria alii pro
curia te Hembroeck ut alibi habetur.

Hoc etiam anno circa principium Novembris perviana concordia finis est impositus
Disturbantia, quam dudum sustinuerunt Patres nri Lovanienses in concilio
Brabantiae ab Illmo a quoroso Vno & Henrico Comite Nassovio propter quasdam
terras illi donatas a patre et pio viro & Joanne Van Overhoff praecipue benefactore
Domus illius anno scilicet 1491 vel circiter. Fuit porro satis bonus et felix
concordiae hujus exitus Deo potissimum favente ac bonis amicis consilium et
auxilium ferentibus praecipue vero V^o P. & Gulielmo Brabantio Priore Cartusiae
B. Marie prope Montem & Gertrudis in Hollandia tunc temporis Visitatore
primario Provinciae Beuthonicae quare vero R^{do} Patre Patre Priore Cartusiae,
Cui totum negotium a Capite generali fuerat commissum ad illud examinandum
tractandum atque terminandum quod non minus fideliter, quam diligenter
executus fuit adjuvantibus cum Vno et Mg^{ro} Hieronymo Vander Noock
Cancellario Brabantiae Consiliario et Mg^{ro} Francisco Vander Hulst Cancellario
Brabantiae Consiliario qui revisendo processum tam fere neglectum non exiguum

R^{do} G. Gulielmi
Brabantii industria
et sedulitas pro negotiis
Provinciae

Concordia P. Lovanien^{sis} subierunt laborem. Summa vero concordiae seu Contractus inter dictum V.
Cum Comite Nassovio Comitem et nos fuit ut ipse sibi dictas terras resineret, et nobis daret pro
qui et Refectorium ipsius Curia oneribus ac debitis (quibus conventus eo tempore gravatus erat)
curavit Continui sublevandis et persolvendis.

Deinde pro redditibus in utilitatem hujus conventus emendis semel 1000 Rhenen
Item pro erectione et adificatione Refectorii ~~na~~ — 2000 Rhenen.

Per hunc igitur Contractum Refectorium nostrum cum fratre Censura
 hospitium constructum fuit sub nomine quidem proefati
 Dni Comitis Henrici Nassovii (qui ad vivum depictus est cum
 usore suo in duobus pretiosissimis vitris in Capite Refectorii,
 seu juxta mentem Privilegii) revera tamen suo proprio nihil
 ipse contulit, sed proefatus D. Joannes Overhoff qui illis
 predictas terras donavit est verus fundator eorum quod
 dicitur Dnus Comes nomini suo voluit adscribi.

D. Arnoldus Stampion Civis Bruxellensis fuit receptus in
 domo Capelle ad statum Monachi sub Patre Carolo Priore
 Anno 1505 pridie Nonas Maii. Fuit hic Arnoldus Clericus
 secularis et litterarum Civilium scriptor in curia magni Concilii
 et interdum quidem Gandavi, interdum vero Mechliniæ se
 continebat. Compite admodum sciebat scribere litteram
 præcipue currentem, peritus gallicæ lingue et mediciter
 latine, habebat que penes se formas et exempla ad concin-
 nanda instrumenta Civilia, in quibus ordinis artis et sciendæ
 erat fabrica, magnumque sperabat ⁱⁿ commodum
 et ornamentum nro Ordini fore si talis homo receptus esset.

Postquam igitur professionem fecerat suscepit et sacros ordines.
 At quondam tempore cum eadem causa Cornaci esset una cum
 Procuratore nro Ogudio Sterke a D. Gulielmo Bibantius Procuratore
 tunc temporis domus Gandensis cum fuit. Et inter proculi Bibantius
 solabatur cum Procuratore nro quod in bona spe proisset
 jam evincere quod jam seniculo fieret illi prope diem
 relaxatio et ^{dictur} ~~ita~~ ^{non} ~~ita~~ ^{non}

Nota oculorum
affectum Triban-
ti ad Ordinem
Adularis nocet

tam interest quid quo animo dicatur quam quo accipiatur, quando quidem huiusmodi
comata non semper equo suscipiuntur animo. Et Triban-
tius Arnoldo quarebat
quod ad Ordinem venisset nuntium familiariter et multum benevole cum eo loquebatur.
Arnoldus autem domum reversus nobis ista referebat et mirum in modum
beneficium verbi Triban-
ti ne sicam adulationibus erat erectus sperans fore
ut a Triban-
ti Vassori prope commendaretur, qui tunc Visitator hujus Provinciae
principalis erat, et forsitan sic usque venisset quemadmodum Arnoldus sperabat.
Atqui, o bone Deus, quid est homo quod memor es eius, aut filius hominis
quia visitas eum? Homo vanitati seipsum factus est, et alibi universa vanitas
omnis homo vivens. Nam ecce Arnoldus sacerdos factus novum sequi anno
cepit febribus laborare quae satis erant acuta, et insuper vehementi dolore
capitis afficiebatur neque somnum neque cibum more solito capiebat.
Et alioquin sanus non erat homo multum cibi ac potus, ac deinde
paucis post diebus incidit in frenesim multis quae diebus male
habuit. At vero tandem aliquando utcumque convalescit, sequiturque
Conventum, et munia sacerdotis obibat itaque religiose admodum, quareque
dicere bonum quia humiliasti me. Sed non sibi debet quantum valuit
in practica civili. Nam quondam tempore quibusdam secularibus viris
a Domo Capella dandum erat instrumentum acceptationis (seu alterius
contractus) quod Prior commisit Arnoldo faciendum. Arnoldus autem
tam argute concinnavit illud ut omnes mirarentur et prebent postquam
illud legissent predicti viri: Quis hoc composuit? dictum. Monachus
eius d^r responderunt: prosum indignum est ut talis homo apud eos in
abdito delitescat. Sed hoc est iudicium secularium. Hoc igitur anno 1816 cum
rursum exoraretur rite sumptis sacramentis religiose defunctus est diebus Septembris
Bonis finis et quid amplius optandum?

Maria Delfensis
Benefactrix Dⁿⁱ Lovanien

Obiit Lovanii 18 Decembris Maria Joannis Delfensis quae legavit
Cartusianis in testamento Rheneuser hereditarii redditus
ea conditione tamen, ut ex illis octo darentur duo Patribus
Minoribus Lovanii et duo alios certis quibusdam pauperibus
leprosis, et sibi quidem totum integrum redditum servarentur,
aliis vero predictis darentur semel 20 Rheneuser pro quolibet
anno Rheneusi, hoc est simul 80 Rheneuses.

Hadus Brabantis
cum Leodiensibus

Hoc anno Principem Carolum Hadus invitasse cum Everardo
Marcano Praesule Leodiensi ejusque fratre Roberto 27 Aprilis
in quo Hadus consentire Ordinem Ditionis Leodiensis appensisque
sigillis confirmare. Idibus novembri tradidit Hubertus quamvis
Chapreaville in annum 18 referat.

Aegyptem turce
terror p^{ro} occupant
p^{ro} occupant
magnus

ANNO 1517 Solimus Turcarum Imperator Memphim vulgo Alcaidum
munitissimam ac vastissimam Aegypti urbem 25 Januarii expugnavit,
et capto strangulatoque Bonumborio Aegypti Sultano Campsonis successore
totam Aegyptum subegit. Hic fuit finis Mamalichorum qui annis
ccc eos tenuisse scribit Leonclavius

Hic annus insignis aequae ac funestus non tantum Aegypti imperio
verso sed et Lutheri haeresi exitiali. Lutheri excitandi hoc occasio
exitit. Julius Pontifex templi Vaticani structuram inchoavit.

Vera origo omnium
haeresum m^o saeculi

Leo successor veniam peccatorum pollicebatur toto orbe quicumque
in auxilium ad parvum erogaret. (ut superiori anno tetigimus).
Albertus Moguntinus Praeses ejus veride evulganda Petzeli Domini
cano sodali curam imponit. Wittenberge in Saxonia Dux Fredericus
Scholam paulo ante fundavit. Professor in ea Sacrorum Litterarum
Martinus Lutherus Augustinianus pro concione populum admonuit

1517

ne se quæstorum imposturis deludi sineant, Romanas merces tantum ^{non esse}, pecunias
posse alibi utilius collocari. Ab eis inchois hominis recordia aucta cum
multi aures faciles ^{aures} præberent incendium toto fere orbe est excitatum quod
multi anni non restinguunt. Malum multorum accursu exacerbatum
recreuit, quod compositum fortassis concidisset. Verum proberita accusare
quam mutare facilius est. Hæc Mariana.

Quintus Lutherus Congregationis Saxonie ab Andrea Pole Saxone in Germania
circa annum 1494 excitato, quæ se a toto Augustiniani Ordinis Eremitani
corpore ~~sejunxerat~~ peculiarem sibi specifico reformationis titulo ab Alexandro
Pont. Max. impetravit, ut tradit Josephus Fambelias, ulterius progressus
plura alia fidei nostræ dogmata non alio signo aut argumento, quam scripture
depravate factatione insolentiaque intolerabili quæ se modo Trophetam
modo Evangelistam asserbat et supra mortales universos, ipsosque Cælorum
Angelos efferebat.

Apro

tanto igitur Tropheteæ data et clavis non Regni cælorum, et putei abyssi
et ascendit fumus putei, sicut fumus fornacis magne et obscuratus est
sol, et aer de fumo putei, et de fumo putei exierunt locusta in terram
et data est eis potestas, sicut habent potestatem scorpiones terræ.

Olisipone mense martio Maria Lusitanie Regina in florenti etate ex
parte extincta est.

V. P. G. Matthias
Bergossens 3us
Prior in Schuch
moritur

Decima April obiit V^l Gaber & Matthias Bergossens tertius Prior monasterii
nostri in Schuch, cum pridie tantum cepisset infirmari et febriitari
feria V^l hebdomada sancta mane adveniens medicum cum palpasset eum
predixit eodem die moriturum, unde perplexi non modicum verum
etiam contristati convenuales fuere quare petiit ab eo Vicarius an
vellet accipere V^l Sacramentum quod die consimili Dominica

1817

Jesus Consecravit ac fidelibus suis commendans instituit,
ac pro viatico ordinavit, quo annuente ante Missam ^{officium} compar-
tita est ei absolutio secundum modum Ordinis, atque Eucharis-
tiae et extremae Unctionis Sacramenta ad usum data fuerunt.

Post primam comedidit carum in capite agonizans, et lecta
litania cum Passio S. N. J. C. legi inciperetur placide
Deo Spiritum reddidit, cujus anima cum Christo ubi
operamus requiescit. Vixit in officio Prioratus hujus ^{XXIX} annis

VIII mensibus. Semper vir pacis, tranquillus, humilis,
modestus, discretus, et pro domo valde sollicitus, nam
acquisivit Curtiam te Halsingen quae videlicet reddit annue
in Siligine XLII modios et III sextarios et in ^{pecuniis} ~~frumentis~~ XXI

Rhenuser. Item acquisivit et emit curtiam te Beyssberge
a Dno de Gaebeck quae valet annue XXIIII modios Seliginis,
VI modios avenae, unam sextarium pisarum, unam
sextarium fabarum, et sextarium seminis raparum
XX lib. butiri et in ^{pecuniis} ~~frumentis~~ sex Salucia.

Item acquisivit curtiam te ~~Ree~~ ^{Ree} quam emit a Mtro Joanne Suckel
Consiliario Regis Hispaniae cum aliis terris, quae emit a Mtro
Reynere de Bousckere et a Dna de Zapfberge. Dat Colonus. nunc
annue I modios Seliginis, et de gratis XLII Rhenuser exceptis
aquis et vivariis nec non nemoribus.

Item curavit fieri in Anderlacho pulchram curtiam cum
horreo stabulis, quae quantum valet adhuc ignoramus
quia domus istam curtiam ad medietatem.

In pecuniis vero dat Colonus XXVI Rhenuser

laudatur

Quenam acquisivit

1517

Item tempore ^{ipsius} venit ad nos curiam de Sterbroeck ex legatione Wilhelmi Moesmakers nec non Conicillo Clare Molensas ac filii eius fr̄s Joannis Euerads Donati, in qua quidem curti anno precedente fecit fieri stabulum pulcherrimum equorum etc. . .

Luce construxit

Sequitur ut dicamus estructuras quas fecit tempore sui Prioratus Primam struxit domum bladorum den Spykere stabulum equorum et vaccarum. Item refectionarium cum cellariis intus, Communi Ep̄i Cameracensi Le Marici de Bergis cum ergastulis inferius. Ambitum a quinque fenestris extra construxit. Rogamus Dominum ut illi similem excitare dignetur. Haec m̄.

Joannes Merhoull die 18 Apr. a Conventualibus fuit electus & Joannes Meroult Procurator & Prior in Schuch pro quo institutus est & Judocus Fabri Procurator qui erat ante Vicarius

Circa hoc tempus plurimi in domo Ultrajectina obierunt fere ex morbo

In domo Ultrajectina contagioso quem pleuriam vocant. 4 Martii & Alardus Medenblock; penult-
morbus contagiosus quinta aprilis & Guilielmus Symonis qui 44 annis vixerat in Ordine et ultra 21 annos
dictatur pleuridis
sex monachos evivis
sustulit et unus donatos

fideliter functus fuerat officio Sacristae; et sequenti die & Joannes Stanner Infir-
marius ab omnibus dilectus propter charitatem compassivam circa alios in Ordine
vixit 31 annos, et tertia post sequentis mensis Maii & Hermanus de Amsterdam
quondam Vicarius, vir devotus qui continue solbat scribere pro Ecclesia et
bibliotheca; eodem quoque die & Petrus de Enchusen qui etiam 31 annos
vixerat in Ordine et octava ejusdem mensis praesente conventu obiit quoque
& Joannes Judocis de Braxeto, et 23 ejusdem mensis ex hac vita migravit

& Wernboldus de
Leydis quondam Prior
Ultrajecti et initiator
2° Campensis

in eadem domo sed morte naturali & Wernboldus de Leydis, senior qui
fuerat Procurator Vicarius et Prior dictae domus nec non initiator domus
Campensis qui LII et ultra laudabiliter vixit in Ordine

Supradictus morbus abtulit quoque de medio, & Joem Hebrandi monachum
dictae domus et quondam Procuratorem 17 mensis Junii.

Primum omnium qui ex isto morbo mortuus est fuit Zanderus Jacobi de Vyane Donatus & videlicet apertis sublequatus est 3^a Maii Jacobus Wilhelmi Donatus et fidelis minister.

Sed et hoc anno in Dniea LX^a quae fuit XV februarii vita de-functus fuit Wilhelmus Petri itidem Donatus et fidelissimus minister in gubernatione Comerici. Vixit annos centum et tres.

Item Wilhelmus Petri Donatus obiit aetatis

Centum et trium annorum

Et ne a domo et funeribus recedamus, subpendat mihi et D. Theodoricus Doijs Amsterdamicus miles Hierosolymitanus Monachus professor dictae Domus Ultrajectinae et quondam Prior qui 23 octob. huius anni de mane in fra quintam et sextam morte sancta ac mirabili defunctus est. Vixit in Ordine XXI annis cum dimidia et undecim diebus.

Undecimus obiit in domo Ultrajectina b. p. & Theodoricus Doijs quondam Prior non bene opinionis sanctitatis.

Hoc anno 1517 obiit Mechlina & Hieronymus de Doudery Presbyter P. Levis Aplice Protonotarius, P. Petri Ariensis Graecus et Canonicus & Remoldi Mechlincensis fundavit famosissimum Collegium Bursidiana quod trilinguae dicitur, eo quod in eo instituit Hebraicam, graecam et latinam linguam publicam professionem. Fundavit in eodem collegio bursas pro studiosis, quae sunt quinque Bursidiana Arlunensi Ariensis Marvillana et Mechlincensis et Provisores nominavit Curatum P. Petri Ordinarium Praesidentem disputationum collegii Theologorum et Priorem Carthusid.

Quinque nihilominus Monachos lego receptos fuisse in hac domo hoc anno, et forte non satis discreto propter tot defunctos nam inter eos fuit Petrus Monachus de Bheris qui infestus haereticus Lutheranus anno 1585 apostatich, atque anno 88 Basilea residebat habens uxorem et parvulos.

Elemosyna Jacobi Coeman

Circa hoc tempus paschale honorabilis Vir Jacobus Coeman Civis Gandensis habens in hac domo duos filios v. Jacobum Monachum

et fratrum Livinum conversum pia devotione motus misit LXXII Henenses
ut eis emerentur quatuor Henenses annui et perpetui census. Hos denarios
recepit novus Procurator B. Jacobus Fabri, ex quibus emptum est fratum
totum pedes valens annue quinque Henenses.

Ratio redditur
de Centesima

Status Capituli generalis talis est: Capulum generale per Clausuram nunc
redditorum Computorum inclusis restis precedentium annorum restat
Debitum Domini Cartusid duo milia novem centum, quatuor vigin-
ti tres florenos quinque grossos octo denarios cum obulo thuronensi. Et
quia in impositione Centesime pro reparatione dictae Domus Cartusid fuit
inter cetera ordinatum, quod dicta Domus teneatur et debeat pro finitum
quinquennium aut quando placuerit dicto Capulo generali de rebus
ex dicta centesima et inde ex laudatis debitam rationem reddere. Et si quid
de summa superesset illud expendere et applicare in redditibus acquirendis
pro dicto Capulo cum jam acquisiti non sufficiant pro expensis annuis
eiusdem Capuli. Propterea visis Computis de rebus et expensis nobis ex
parte dictae Domus exhibitis, et audita ^{dicta} ratione referendariorum et auditorum
ad dicta computa videndum et examinandum deputatorum dictam domum
multo plus in reparatione predicta expendisse quam ad dicta centesima
recepisse oculata fide vidimus et cognovimus. Nihilominus ^{du-} ^{men} ⁼ ^{la} ^{re}
Prior et Conventus dictae Domus C^e attendentes se ultra dictam centesimam
plures pias elemosynas a pluribus Domibus ~~et personis~~ ^{personis}, et ipsis procurantibus
at amicis Ordinis recepisse, volentes non solum sua sed et Capuli generalis
et totius Ordinis Commoditatibus intendere et suo grosse providere, ac de
sibi impensis beneficiis ne ingrati iudicentur eidem Capitulo portionem
aliquam exhibere, quamvis in dicta reparatione multo amplius exolverint
quam a dictis elemosynis seu centesima receperint, motu suo proprio

1517

gratis et sponte ei Capto generali dederunt et dixerunt dictam
 summam duorum millium novingentorum viginti trium florensum
 quinque grossorum octo denariorum cum obulo Thurouensi
 tibi per clausuram dictorum computorum delatam. Et quia
 ex promissis et per dicta computa clare patet quod ^{redi} ~~debitus~~ est
 proventus dicti Capli non sufficienti ad expensas ejusdem Capli
 singulis annis in dicta domo celebrandi sustentandas. Propterea
~~quod~~ Pater et Conventus cum jam ut notatum est in computis
 dicti Capli annorum 1512 et 1515 in locis noviter acquisitis in Terra
 ex prelio redemptionis duorum censualium, que prius habebant dicta
 domus Carbusid et Caplum generale super generale Statuta regni Valentie
 centum septuaginta loca cum dimidio pertinentia dicto Capto pro
 complemento ducentorum locorum dederunt et concesserunt eidem
 Capto viginti quinque loca cum dimidio quod pretium ascendit
 ad mille quadringentos octoginta unum florens et unum grossum
 novem currentis, que duo summe simul faciunt quatuor
 millia quadringentos sexaginta quatuor florens sex grossos octo
 denarios cum obulo Thurouensi quibus mediocribus Caplum
 erga dictam domum de dicta resta, et contra dictam domum
 ipsa erga Caplum de receptis ex dicta centesima remaneant
 ad invicem inter se quitte et absolvi. Verum quia nondum
 fuit eidem domui de dicta centesima per aliquas domos
 et Provincias Ordinis integraliter satisfactum, propterea in qua
 gimus earundem Provinciarum et domorum Visitatoribus
 et ipsorum civitatibus respective quatenus in suis Provincis

1517

adhuc debitas juxta taxam per eos singulis Domibus impositam fideliter exigant et recipiant; et eas in sequenti Capitulo integritate servent vel mittant. Et nihilominus ut quae adhuc in ea reparanda restant perfici valeant et ut optata securitas ^{maxima} circa lecta Pari et futuris periculis occurrere possit. Eisdem Visitatores et ceteros Priores Ordinis hortamur et requirimus ut pias et charitativas et voluntarias elemosynas quas ex se ipsis ad tam pium utile et necessarium opus facere aut ab amicis suis et Ordinis procurare poterunt faciunt et procurant, quos nec non et eos qui ad dictum opus manus porrexerint et porrigent adjuvantes participes facimus omnium bonorum quae in toto Ordine faciunt et in posterum fieri Svo concedente.

Ordinatio
pro minutionibus

Ordinamus quod tempore minutionum generalium Ordinis Divinum officium ea gravitate reverentia et devotione, ut ceteris temporibus persolvatur prout fit in Cartusia.

Nota

Notatur in hac charta obisse Illma Lina Genomaria infantissima Ducissa Burgisabi et benefactrix Domus Vallis Christi in Hispaniis.

Soror Nicoleta de Monte Arsenio Supperiorista S^{ti} Carbonei Centum annis laudabiliter vixit in Ordine

Item Soror Nicoleta de Monte Arsenio Supperiorista Domus Burbonis quae centum annos laudabiliter vixit in Ordine.

Notanda legio aucta multum numero ^{Geldro} ea lege dat nomen, ut singulis florens Arentio simul numero exinde preda raptoque vivent, jussuque suis obtemperarent numerata haud procul Laventia promissa pecunia in ^{Hollandiamque} ~~Frissiam~~ ^{Hollandiamque} Austriacis bellum illatum subentur; ubi ^{veteribus} ~~veteribus~~ ^{juniori} ~~juniori~~ ^{Geldris} ~~Geldris~~ ^{militibus} ~~militibus~~ ad tempus, ~~not~~ superiores esse coegere ~~Winkelrijam~~ ^{Winkelrijam} expugnata Austriacos bis fugant ^{adigunt} ~~adigunt~~ ^{Lusnamiam} ~~Lusnamiam~~ occupant ^{adigunt} ~~adigunt~~ ^{Lusnamiam} ~~Lusnamiam~~ occupant.

Uigra legio Geldro militans vitioibus Principis Caroli multa damna inferunt contra quos exercitum mittit.

Moderatissimi diripiunt ac incendunt Alesmarianos pecunia multanti Eymondam Sparandannum Treviso. ~~Carac~~ Solium ac castrum tandem quarto conatu opidem Asperam expugnant desideratis plus quam quingentis viris, unde capta urbe sexui conditioni nec aetate pariter. Princeps autem Carolus intellecta Asperand expugnationis inhumana crudelitate ad Hannones ac Atrebatas litteras misit utque beneficiarii clientes omnes pro opibus instructi contra hostes proficiscerentur, praecipit, junctique vicini Principes Austriacis latrones insequuti sunt, nactus sine discrimine prouisum trucidabant. Dux Carolus Arnhem se continebat, castraque in colle qui civitati a meridie imminet collocat, Austriaci ab Aquilone,

Maximilianus Caesar in Belgium venit

Hoc rerum apud Geldros statu Caesar postremum Belgas visurus in Brabantia venit, pacemque intra Francorum Regem ac Nepotem Carolum Boninduni in vitam ratam firmamque habet, eos comprehendens qui utriusque Principis partes sequuti fuerant. Qua re Arnhem nunciata miles Austriacus Geldriam deserit. Dux Carolus cum Principe Carolo in annum inducias facit, et velut alper David liberatur. Rebus omnibus compositis Caesar Nepoti omnibus que bene precatus in Germaniam rursus conscendit Belgis cum veris lacrymis, ac Caesare dignis muneribus prosequentibus.

Caroli V in Hispaniam profectio

Princeps vero Carolus instante mense julio in Hispaniam navigaturus abiddelburgum Felandiae urbem praesens primariam, ubi justam classem cum praerat Adolphus Burgundus Devere dominus

paratam habebat proficiscitur. Sed adversa exactus tempestate in duodecimum usque mensis Augusti diem expectare cogitur, tum prosperum nactus ventum dat vela felicique usus navigatione octo dierum a Zelandia Villaviciosa apud Astures una cum sorore Eleonora pervenit. Exceptus est Princeps Carolus summus Procerum ac populi gaudis, inter quos preecipui fuerunt qui primi accurrerant pater Principis Caroli Ferdinandus Austriacus Comes Castellae Dux Tolba multique alii Proceres. Ab quibus ad Joannam matrem deductus est.

Adrianus
Cardinalis creatus

Leo X Calendas Julii quintam Ordinationem Cardinalium que, omnium quotquot hactenus fuerunt, maxima celebravit 31 Cardinalibus uno eodemque die creatis in his fuit Adrianus Florentinus Belya qui post Papa ex nomine VI fuit. Franciscus Jimenus Cisnerus Ordinis Minorum Colebanus Archiepiscopus Hispaniae Primas et pro Carolo gubernator auctorque Academiae et Bibliothecae Complutensium obviavit novo Regi progressus 12to Decembris VI idus novembris aetatis ferme 80. Successit defuncto Gulielmus Croius Belya Cardinalis sed hic Hispaniam non attigit.

Gulielmus Croius
Archiepiscopus
Colebanus

Marcurini
advectus in
Ichnus

Hoc anno 26 Augusti venit ad domum istam Magnificus Dñus de Mercurinus de Gattinaria ex Dñis de Arboreis Diocesis Verellensis utriusque juris Doctor egregius miles in armis, Praesidens Parlamenti Comitatus Burgundiae. Hic Dñus fecerat per antea votum visitandi

qui cognominari
posset hujus conventus et alias causas fretus consilio doctorum illud votum mutavit de consensu
evangelis id est benefactoris
utique vere ac
Holonensis Res
Aegypti ordine tertius

terram sanctam et sepulchrum Dñi Jesu Christi. Sed propter denuo unum Pontificis ac Confessoris sui ad agra praetententiam in aliquo monasterio per dimidium annum et interim visitare sepulchrum Dñi que est circa Mediolanum, quo et fixit et sic mansit in hac domo

Afflictiones ipsius
et tentationes

usque ad principium Maii. Interea temporis praedicti Dñus
 vacavit studiis et orationibus, ac multum exemplaris in
 verbis ac moribus ac totus humilis fuit. Videns autem
 ambitum imperfectum dedit prius 200 Rencutes ad eundem
 perficiendum et paulo post ad huc Ducentos ex quibus media
 pars ambitus est perfecta et completa. Item dedit omnimode
 pro expensis suis et duorum famulorum xxx Rencutes.
 excepto vino quod sibi de optimo possidebat. Fecerat quoque sibi
 vestimenta alla ac de Religiosis fuisse. Anterior Item Dñus
 (inimico generis humani procurante qui semper bonis operibus
 invidet) multa adversa hujus mundi passus est, quia
 quendam processum de quodam castello in Burgundia amiserat,
 et vasa ipsius argentea erant publice vendita ad confusionem
 et scandalum ~~totius~~ ipsius per Praesidem Mechlinensem
 sed semper in omnibus patientissimus fuit. Et postea ^{annuli} ~~annuli~~
 ipsius sollicitaverunt Dñam de Sabaudia ut veniret ad
 servitium suum qui nullatenus acquiescit sed praeventiam
 sibi injunctam et terminum — ^{quamquam eadem Dña pluries eidem scripserit quod ipsa pro eodem responderet}
~~voluit potius eligere affligi propter Christum quam timore~~
~~Dñi nullatenus acquiescere suum propositum diutius perficere voluit~~
~~secularis Damni aut honoris alicujus officii aut servitii privari~~
~~potius eligens affligi propter Christum quam timore secularis~~
~~Damni aut honoris alicujus officii aut servitii privari aut~~
~~dehonestari. Postea misit Dña de Sabaudia ad dictum Dñum~~
 Marcurinum D. Decanum de Poligni et elemosynarium
 suum ut renunciaret officio Praesidentiae suae in manibus
 dictae Dñae et illi daret quinque milia Francorum.

1517

Qui renuit hoc facere nec voluit absolvi a dicto officio, quod sibi Imperator dederat non dona, in valetudinibus suis quibusdam annis sine causa justa et legitima fuit a dicto officio suo depositus, sed semper mansit patiens ac votum suum implevit. Voto tandem completo perrexit Meebliniam ad eandem Donam, qua benigne eum recepit, sed tamen ad officium Praesidentis non admisit nec ipsa Dona alium instituit, scripseruntque consilarii ex Burgundia in eius favorem. Qui anno sequenti post Bascha obtenta ab eadem Dona licentia rediit ad domum istam, et feria secunda post Pentecostes perrexit visitare f. Adrianum apud Geraldinontem et statim profectus est cum septem equis in Germaniam versus Imperatorem Maximilianum qui magnifice eum recepit atque ordinavit oratorem suum et Consiliarum stipendiarum cum mille florenis aureis annue. Deinde ab eodem Imperatore mittitur ad Lucem Sabaudia et ab eo etiam gratiose receptus est. Isuper Deo disponente ab hac luce migravit Senus Joannes Sauvage Cancellarius Junr Regis Hispania quo defuncto misit idem Rex Catholicus tres nuntios ad dictum S. Marcum ut ad ipsum accederet et acceptaret eum honore officium Cancellarius non tamen hoc bonus petiit aut procuravit sed solo nutu Dei ^{atq} gratia gloriosa Viri Mariae ac orationibus fratrum confidens idem Senus ^{sibi} istud officium provenisse sperat. Qui non ingratus de dicto officio ex sua benevolentia ordinavit duo millia Francorum ut exinde fieret Ecclesia Religiosorum qua jam a quinquaginta annis erat inepta et pro prosperitatem dicte domus nullatenus poterat fieri sine adiutorio

Tit. Cancellarius
Imperatoris

Honorum virorum, dederatque insuper ~~ita~~ hanc eandem
perficiendi quod et prestitit, plures gratias conventionalibus
fecit, recedensque dedit 18 aureos pro solatio fratrum, insuper
tunicam suam albam dedit P. Priori, Vicario autem et Procuratori
pelles ejusdem tunicæ.

Duo millia Francorum
a Marcourino promissa
quomodo per soluta

Notandum et sciendum est quod Prior hujus domus D. Joannes
Merckoult recepit illa duo millia Francorum, quos ordinaverat
D. Marcourinus Cancellarius et vales francos XX Rencenses
promiserat enim solvere ^{omni} anno quingue annis durantibus
²⁰⁰
44⁵ florenos vel Francos ut D. de Sabaudia intra eadem
septuaginta ^{omni} anno 200 florenos. Atque ita D. Cancellarius
solvit mille rencenses ante recessum versus Hispaniam, et D. de
Sabaudia alios Rencenses. Ita quod anno 1524 prior pensionarius
pro ultima vice receperit Meckliniæ a thesaurario predictæ
congrue 200 Rencenses et sic promissa pecunia fuit totaliter persoluta.

f. Livinus Cooman
Conversus moritur.

27 octobris obiit f. Livinus Cooman Conversus hujus D. sub
oscedentia Ordinis.

Domicella Alidis
Maritons adificat et
dotat cellam in domo
Lovaniensi

Circa principium dicti mensis octobris honesta Domicella Alidis
Maritons vidua Henrici de Heymonier Geldomensis domicilium
habet ex opposito Monasterii fratrum Minorum Lovanii trans-
portavit nris Patribus ibidem unum hereditarium redditum
25 Rencensium pro dotatione unius Cella que sequenti anno
erat adificanda pro qua dedit adhuc semel 500 Rencenses.
Adolphus Burgundus Belgarum maris prefectus mense
Novembri cum Belgica Classe in Zelandiam feliciter
est reversus.

ANNO 1518 Septima februarii Carolus Princeps Valledolci apud Castellanos in templo Divi Pauli magna cum solemnitate et triumpho in Hispaniarum Regem inauguratur ac cum matre Joanna corona regia redimitur deducente eum ad templum fratre Ferdinando, sorore Leonora ac omnium fere Christianorum Principum legatis.

Postea Barcinonæ aurei Velleris comitia celebrat.

In charta ejus anni habetur fr Bartholomæus Niel Conversus professor Dⁱ Montis hilaris, qui laudabiliter vixit in Ordine LXannis et obiit anno octavis sue Centesimo Decimo.

Circa hunc annum obierunt quoque Magnificus Baptista Vicecomes benefactor Dⁱ Tapsid et Dⁱ Mediolani

Item generosus Dnus Joannes Comes de Egmonda benefactor Dⁱ Velyphensis

Item hoc anno 13 Maii (quæ tunc fuit Ascensionis Dni) obiit Lovanii

Mgr Gilbertus Waddinck Velyphensis Mgr Artium et causarum strenuus Procurator, amatorque Tractatum Religionum, magnus amicus et singularis fautor novellæ plantationis Ordinis nri in eadem civitate ac coadjutor in choro ac ibidem retro Cancellos fratrum Conversorum sepultus. Legavit conventui 200 Rentes cum onere

4 annuaria annua. Induper ante mortem suam jussit fieri Cistham argenteum 12 unciarum aut circiter. ~~Requiescat in pace: ipsique fratres Seniores~~ ^{ut religiosi non celebrantes et alii} ~~fratres et alii fratres~~ ^{sumerent} ~~hujus consuetudinis~~ laici post sacram Communionem ex eo acciperent abluitionem, quâ sumptâ precarentur pro eo dicentes: Requiescat in pace: ipsique fratres Seniores hujus consuetudinis admonerent Docerentque juvenes et Successores suos ad perpetuam ejusdem Gibeliti memoriam habendam post sacram Communionem hujus usor

Carolus V
Hispaniarum
Rex Coronatur

fr Bartholomæus
Niel conversus
Dⁱ Hilaris obiit
anno octavis centesimo
Decimo

Mgr Gilbertus
Waddinck causarum
Procurator benefactor
Dⁱ Lovaniensis ibidem
sepultus

fratrum legatum

postea curavit eundem epythum deaurandum pro sua deauratione
exponit 11 vel 12 Keneuses.

Vicina Provincia
Belgis conjuncta
fradones persequuntur.

Hoc anno contra fradones quae circa Geldriam versabantur
in unum vires conferunt Belgae (sub quibus comprehendas
Leodenses Confederatos) Clivii, Juliacenses Colonienses
Monasterienses Westphali ac Mearstii capti inter latronum
ac sicariorum tormentis lacerati caruificis manu perire.

Maximilianus Caesar
Privilegia Leodensis
concessa renovat ampliat.

Maximilianus Caesar gratum habens fadus quod Leodenses
cum Brabantibus inierant 24 Junii jura ac privilegia omnia
Principi et Ecclesiae Leodensi a Divis retro Imperatoribus et
Romanis Regibus predecessoribus suis aliisque concessa
proprio motu confirmavit et renovavit quae ne liceret
appellare ad Cameram nisi summa excederet 600 florenos

Ferdinandus Austriacus
venit in Belgium

Mense Junio Ferdinandus Austriacus Principis Caroli germanus
frater deducente cum Carolo Crovico Chimni Principe et Hispania
in Belgium profectus paulo post in Austriam Leodionem
rebellionemque sedaturus contendit, sed cum se frustra
ob exiguam in terra auctoritatem id eveniri expertus
esset in Belgium et reversus

Hoc anno Carolus Hispaniarum Rex magnas eduxit copias
adversus Marrhaves et expugnato ca munitionibus eorum
opidibus uno, plus minus quadraginta barbarorum millia
prostravit, ex proda hujus victoriae duo pretiosissima
vexilla Cesari Maximiliano avo suo paterno transmittens.

Recepti in Domino Ultrajectina hoc anno Wibbr Wilebrordus
de Arnumden Monachus Gramonstraten sis in conventu

Middelburgensi, et Rodolphus Ludovate vir eximie contemplativus de quo in die obitus sui plura dicentur.

Hoc anno 10 Decembris fuit sepulta in coemeterio nro te Schue honesta Matrona Margareta de Besco uxor Joannis de Vlesenbecke mater & Antonii Van Vlesenbecke sacrista hujus Domus.

Et Lovanii 27 Novembris obiit V^l & Mgr Joannes de Hoya sacrae pagine professor eximius, die vero sequenti (qua erat prima Dominica Adventus) sepultus fuit apud Patres nostros ibidem in choro.

Eleonora Caroli Regis soror nupsit Emmanueli Lusitania Regi Nuptiae fine anni Crati opido magno apparatu celebratae. Ex hoc conjugio Carolus brevis aevi, et Maria diu Imperatrix nate sunt.

ANNO 1519 Januarii duodecima feria 10 Maximilianus Imperator cum interpestive pharmaceum incerta efficacia contra morbum quem sibi imminere putabat, ^{haurisset} morte dissolvitur. Octabis an. 59 mense uno, diebus 2. Nichil omisit Caesar quod ad animae salutem aliqua ratione facere posset aut posse putaret. V. P. G. Gregorium Reischium Friorem Cartusiae Triburgensis (qui fuerat illi antea a confessionibus) missis aliquot equitibus quamprimum ad se advolare iussit, viso que illo exclamavit. Hic est qui me ad caelos promovabit. tum ille ad Imperatorem. Jam inquit Maximiliane, necesse est dignitatis et pompae omnis oblivisci, cogita jam non Imperatorem, sed Maximilianum iturum ad tribunal Christi. Haec facessat omnis stasio etc. Briennis antequam mori contigisset menti fixa altum mortis memoria quercum foretrum arca ferrea, qua cannabaceum sudarium consueo nemine continebatur inclusum quoque pergeret fidem itineris comitem retinuerat ac testamenti tabulis

Jussit sibi examini os aures oculos viva calce operiri.
 Hoc speculum si ad altiora non licet penetrare
 saecula, ob oculos saepe habete, et vobiscum, quibus
 praestis. O Christiani Principes.

Imperatr. Cos. Maximiliano pro felici Aug. Principi tum pacis
 tum belli artibus omnium aetatis sua Regum longe clarissimo
 sub cuius felici imperio inclita Germania dulcissima ipsius patria
 tam armis quam ~~litteratura~~ litterarum studiis plusquam unquam
 ante haec florere caputque supra alias regiones extollere capit etc.

Imp. Cos. Ferdinandus pius felix Augustus avo paritero perquam
 colendo ac bene merito pietate atque gratitudine erga D.

In carta Capli se denuntiatur; Obiit Sereniss. et Christianiss.

F. S. Maximilianus Rom. Imperator electus Archidux

Austriæ Burgundiae Dalmatiae Croatiae Styriae Curingiae
 Singularis Ordinis nri benefactor fautor et Protector Capus

Progenitores fundaverunt et dotaverunt plures domos Administrum

17 Aprilis quae fuit Dominica Palmarum Ill^{mus}

et R^{mus} L. S. Gulielmus de Croij Cardinalis ...

Archiepiscopus Colobanus Episcopus Cameracensis et

Abbas Affligiensis interfuit missae Conventuali et
 vesperis in Conventu suo Lovanienti, ibique fecit magnificentem
 prandium propinavit Conventui vinum et pisces in abundantia
 omniaque ministrabantur in vasis argenteis, atque circa

hoc tempus reformavit Abbatiam suam Affligiensem.

Penultima aprilis obiit in Schuch f. Joannes Everaeto

Ill^{mus} et R^{mus} L.

Gulielmus de Croij
 Cardinalis et Archiepiscopus
 Colobanus Cartusianus
 Lovanientium benivolus

1519

Donatus qui tria vota emisit et nobis omnia bona sua hereditaria que non modica erant reliquit ut supra expressum est. Passus est autem infirmitatem magnam de pocken de qua fuit multum deformis in facie et quasi putridus et fetidus sed mansit semper patiens. Deo gratias pro ipsa infirmitate agens, sed post mortem quando ipsius corpus, ut moris est debuit lavari tanta suavitas odoris exivit ex corpore ejus quod mirum fuit. Hec audiui, inquit collector, a fratre Joanne Vander Cleeren qui eum lavit, et est frater bonus et verax. Etiam unus Monachorum S. Adolphus Coutercau intrans cellam defuncti obstupuit de tali odore et fragrantia suavitatis.

Quinta die mensis Maii obiit Lovanii nobilis et generosus Dominus Dominus Judocus

Dominus Judocus

Abbas miles

Dominus quondam

Jundi C. Lovaniensis
ibi dem sepultus

Abbas civis Lovaniensis et miles, sepultus in Choro Carthusie Lovaniensis prope
lectorium Epistoliarum sicut monstrat lapis monumenti hoc modo Handric inscripti:
Hier loedt begravem heer Joot Abbevoet Ridder: die stert int jaer ons heer duysent
vcsix. Den vten dach van May

Hic fuit quondam Dominus fundi in quo sita est predicta Carthusia fuitque illi prefatus fundus feudalis. Verum ipso volente et uxore atque heredibus ejusdem Domini Judoci consentientibus fuit idem fundus ab illa servitute et onere in perpetuum absolutus. Carolus autem Rex Hispaniarum ac Princeps noster et Justus Romanorum Imperator ejus nominis Quintus eundem fundum hoc anno die 27 Octobris amortizavit fecitque fundum censualem cum onere trium caponum annue solvendum illi et successoribus suis. Insuper heredes predicti Domini Judoci dederunt 2 petros cotes hereditarij redditus.

f. Joannes de

Bloyere ex capite

Hoc anno 20 Junii obiit ten Schuch f. Joannes de Bloyere Donatus ejus
domus, bona indolis et fratribus obsequiosus et sollicitus in equina qui

1519

habet Convencus
medietatem fornalium
jurari tibi Paessem
Vide registru anni 1560
Ordinationes Capli

Domini legavit circiter quindecim Reverendi Coes.
Ducas ordinationes invenio hoc anno in Caplo generali factas
quarum prima talis est: Nos ordinata per Caplu generale
ludibris sint et contemptu omnibus et singulis Ordinis
districte inhibemus ne ad Certam Capli per se aut aliam
interpositam personam quidquam addant diminuant
aut corrigant, per quod mens voluntas et intentio
ejusdem Capli in aliquo immutetur. Et ne inconsulto
R^{do} Patre Cartusie de ordinatis in dicta Carta aliud
disponere aut ordinare presumant quum in ipsa carta
contineatur sub pena quoad officialis absolutiois
a suis obedientiis. Et quoad ceteras personas disciplinae
generalis a qua non possint liberari nisi per dictum
Caplum aut R^{du} Patrem. Quicumque sine scitu ac
expresso consensu R^{di} Patris C^o seu Capli generalis per se
aut quamvis aliam interpositam personam licentias seu
dispensationes aliquas contra observantiam et statuta Ordinis
a Sede Apostolica vel legatis ejusdem impetrare presumpserit,
impetratis omnino careat, et si licentias ipsas proprio motu
sua concesserit sibi perpetuo inhabilis ad quascunque
obedientias Ordinis. Et si obedientiam aliquam in actu habuerit
absolvatur ab ea, non dignum est, ut si ab obedientia Ordinis
talibus modis recedere nititur ab omni obedientia spoliatur.
Obierunt circa hunc annum R^{mus} P^{er} D. S. Laurentius
de Libra Dux Francie Orientalis Episcopus Herbipolensis, et
R^{mus} Pater S. Laurentius Cristian abbas Abbatum magni

factores et benefactores Domorum Francorum Ill^{mus} Enus Franciscus
 Marchio Mantua ex fundatoribus Dⁿⁱ eiusdem Mantuae. Ill^{mus}
 Enus Guilielmus Marchio Montis Ferati qui multum afficiebatur
 Domini Astensis.

L. Antonius Burlandi Prior Dⁿⁱ Petra-Castri Visitator Prov. Burgundie
 alias Prior Domorum Allionis Avinionis Reponsatorii et Vicarius
 Dⁿⁱ Monialium Milani Enus Joannes de Castro Prior Dⁿⁱ S. Andomaci
 Visitator Picardie alias Prior Gobnay. Nobilis Bernardinus de
 Assorche benefactor et fundator unius Cellae in Domo Annuntiata
 Honorabilis Enus Joannes Gracens benefactor Dⁿⁱ Castri Mariae.

Epilogus

Volumen praesens, chari prosteri, absolvimus, nec tamen adhuc
 scopum nostrum attingimus, qui, ut in principio diximus, est continuare
 librum foundationis, et de restoratione Domus intra muros oppidi
 Bruxellensis translata plenius scribere. Cum enim historiam altius
 repeto ab exordio praeteriti saeculi 1400, qua pro tempore explorata habui.
 Describens ad finem libri et Maximiliani Imperii perveni anno
 quoque desinente 1628, non quod hisce totum hoc triennium
 impenderim, plura enim quam haec sibi insuper scripsi et manuum
 operibus texendis ronis magis ex necessitate intendi, sed quod alia occurrerent
 facienda, vel expectanda et colligenda pro his scriptis et scribendis. Igitur
 sequenti volumine auspiciis felicibus dum Princeps noster naturalis Carolus
 ad fastigium Imperii occidentalis sublimatur, Deo vitam et vires subministrante
 ad ipsius gloriam et Confratrum et posterorum consolationem qua promisimus prosequemur.

& manu-scripto originali Petri de Wal transcripto
 a Episcopo Morano presb. O. N. 7. 29 Sep. 1906

